

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ & ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τιμολέοντος Βάσσου 11-13, τ.κ. 11521 Αθήνα

ΠΡΟΣ ΤΗΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: 2^η

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΘΕΜΑ:

**Μέτρα για την Προώθηση της Κοινοχρησίας και της Περαιτέρω Χρήσης
Γεωχωρικών Δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις επιταγές των
Νόμων 3882/2010 και 3979/2011**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ: Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας

Μάρτιος 2012

Τίτλος	Μέτρα για την Προώθηση της Κοινοχρησίας και της Περαιτέρω Χρήσης Γεωχωρικών Δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις επιταγές των Νόμων 3882/2010 και 3979/2011
Δημιουργός	Κωνσταντίνος Α. Νέδας
Ημερομηνία	2012-03-20
Θέμα	Μέτρα για την Προώθηση της Κοινοχρησίας και της Περαιτέρω Χρήσης Γεωχωρικών Δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις επιταγές των Νόμων 3882/2010 και 3979/2011, τις ανάγκες της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και στο πλαίσιο καλών διεθνών και Ευρωπαϊκών Πρακτικών.
Έκδοση	Τελική
Εκδότης	Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας
Τύπος	Κείμενο
Συντελεστές	Πρόδρομος Τσιαβός, Έλενα Γρηγορίου, Κάλλια Πεδιαδίτη, Ευγενία Γρηγορίου, Σπύρος Αθανασίου, Όλγα Βλάχου
Μορφότυπος	application/pdf
Γλώσσα	gre

These are Dublin Core metadata elements. See for more details and examples <http://www.dublincore.org/>

Αριθμός έκδοσης	Ημερομηνία	Επεξεργάστηκε από:	Σχόλια
Έκδοση 0.1	1.09.2011	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Προσχέδιο-Συγγραφή ορισμένων τμημάτων
Έκδοση 0.2	20.11.2011	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Συγγραφή νέων τμημάτων και επεξεργασία κειμένου
Έκδοση 0.3	15.12.2011	Έλενα Γρηγορίου, Ευγενία Γρηγορίου, Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Συγγραφή Παραρτήματος Α
Έκδοση 0.4	21.12.2011	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Επεξεργασία, προσθήκη νέων στοιχείων, συγγραφή νέων τμημάτων
Έκδοση 0.5	23.1.2012	Κάλλια Πεδιαδίτη, Σπύρος Αθανασίου, Όλγα Βλάχου	Παροχή επικαιροποιημένων στατιστικών στοιχείων και διαγραμμάτων και διορθώσεις
Έκδοση 0.6	07.2.2012	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Συγγραφή νέων τμημάτων και Διαμόρφωση παραρτήματος Δ

Έκδοση 0.7	15.2.2012	Πρόδρομος Τσιαβός	Διορθώσεις στο κείμενο και συγγραφή του Παραρτήματος Γ
Έκδοση 0.8	01.03.2012	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Συγγραφή τελευταίων τμημάτων και Παραρτήματος Β
Έκδοση 0.9	08.03.2012	Πρόδρομος Τσιαβός, Έλενα Γρηγορίου	Διορθώσεις
Έκδοση 1.0	20.03.2012	Κωνσταντίνος Α. Νέδας	Τελική επεξεργασία. Διαμόρφωση τελικού κειμένου.

Περιεχόμενα

1. Περίληψη.....	5
2. Εισαγωγή.....	6
3. Στόχοι.....	9
4. Αναγνώριση των <i>de-facto</i> κοινών υποβάθρων.....	10
5. Ευρωπαϊκό και Εθνικό Νομικό Πλαίσιο για τα Δημόσια Έγγραφα, Καλές Πρακτικές και Διεθνείς Τάσεις.....	11
5.1 Ευρωπαϊκό και Εθνικό Νομικό Πλαίσιο.....	12
5.2 Σχετικές Μελέτες και Ευρήματα.....	14
5.3 Πρακτικές και Παραδείγματα.....	20
6. Προτεινόμενα Μέτρα.....	24
6.1 Μέτρα για την Κοινοχρησία μεταξύ των Δημοσίων Αρχών.....	25
6.2 Μέτρα για τη Διάθεση προς Τρίτους.....	27
6.3 Γενικά Μέτρα.....	29
7. Συμπεράσματα.....	30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ.....	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.....	65

1. Περίληψη

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Εθνικής Υποδομής Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ) ο ΟΚΧΕ έχει αναλάβει σε επιχειρησιακό επίπεδο την υποστήριξη όλων των δημοσίων αρχών σε θέματα προμήθειας, διαχείρισης, επεξεργασίας και διάθεσης γεωχωρικής πληροφορίας. Η πληροφορία αυτή αποτελεί κατά εκτίμηση το 80% της δημόσιας πληροφορίας που παράγει και διαχειρίζεται το Ελληνικό κράτος και αποτελεί πολύτιμο πόρο, τόσο για τις δημόσιες αρχές, όσο και για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της χώρας.

Στη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών, οι δημόσιες αρχές ενισχύθηκαν σημαντικά σε ότι αφορά τη δυνατότητα οργάνωσης, καταγραφής και τεκμηρίωσης των γεωχωρικών τους δεδομένων, μέσω κατάλληλων οδηγιών, κατευθύνσεων και τεχνολογικών εργαλείων που τους παρέχει ο ΟΚΧΕ. Δυστυχώς, ένα σημαντικό έλλειμμα εξακολουθεί να παραμένει σε ότι αφορά τον τρόπο διάθεσης και διαμοιρασμού αυτής της πληροφορίας, τόσο μεταξύ των δημοσίων αρχών όσο και προς τρίτους¹. Αν και για πρώτη φορά στη χώρα έχει δημιουργηθεί ένα μητρώο γεωπληροφορίας, όπου καταγράφονται όλα τα γεωχωρικά δημόσια δεδομένα, η γνώση για την ύπαρξή τους είναι από μόνη της ανεπαρκής για να εξασφαλίσει την ευρεία αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίησή τους, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αξία τους. Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις υφιστάμενες και μη σύμμορφες με το ν.3882/2010 πολιτικές διάθεσης που ακολουθούνται από την πλειονότητα των φορέων, ή ενίοτε, στην παντελή έλλειψη τέτοιων πολιτικών.

Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι λοιπόν η προώθηση συγκεκριμένων μέτρων από την Εθνική Επιτροπή Γεωπληροφορίας (ΕΘΕΓ) ώστε να υπάρξει ουσιαστική εφαρμογή σε πρακτικό και επιχειρησιακό επίπεδο των διατάξεων του Ν. 3882/2010 σχετικά με την κοινοχρησία γεωχωρικών δεδομένων μεταξύ των Δημοσίων Αρχών και την περαιτέρω διάθεσή τους προς τρίτους.

Τα μέτρα που προτείνονται στηρίζονται σε εκτενείς και αναλυτικές καταγραφές, οι οποίες διεξήχθησαν από τον Οργανισμό Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και στις οποίες καταγράφηκαν οι ανάγκες της δημόσιας διοίκησης, σε συνεργασία με τα μέλη του δικτύου των Κομβικών Σημείων Επαφής (ΚΟΣΕ) (βλ. Παράρτημα Β). Το δίκτυο ΚΟΣΕ αποτελείται στην πλειοψηφία του από στελέχη υψηλής επιστημονικής και τεχνικής κατάρτισης (Παράρτημα Β, Γραφήματα 1 και 2), εκτείνεται σε κάθε Υπουργείο, Δήμο, Περιφέρεια και Αποκεντρωμένη Διοίκηση της χώρας και συνεπώς αποτελεί ένα αξιόπιστο και αντιπροσωπευτικό δείγμα για την καταγραφή των αναγκών της δημόσιας διοίκησης σε θέματα χρήσης, διάθεσης και επαναχρησιμοποίησης της δημόσιας γεωχωρικής πληροφορίας (Παράρτημα Β, Γράφημα 3). Επιπλέον, τα μέτρα της παρούσας εισήγησης εναρμονίζονται απόλυτα με την Ευρωπαϊκή στοχοθεσία, τις διεθνείς καλές πρακτικές και τις επιταγές και κατευθύνσεις των νόμων για την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (Ν. 3882/2010) και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (Ν. 3979/2011).

¹ Η χρήση του όρου «τρίτος» γίνεται σύμφωνα με τον ορισμό του Ν. 3882/2010 και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2007/2/ΕΚ και αναφέρεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν είναι δημόσιοι φορείς.

2. Εισαγωγή

Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην παρούσα εισήγηση αφορούν το σύνολο των γεωχωρικών δεδομένων του δημοσίου. Ωστόσο, μία δέσμη εξειδικευμένων ρυθμίσεων, αφορά αποκλειστικά σε σύνολα γεωχωρικών δεδομένων εξαιρετικής σπουδαιότητας, τα οποία ορίζονται στη συνέχεια και παρατίθενται αναλυτικά, μαζί με το φορέα προέλευσής τους στο Παράρτημα Α. Τέτοιου είδους σύνολα χαρακτηρίζονται συχνά και ως Εθνικά Σύνολα Αναφοράς και αφορούν δημόσια γεωχωρικά δεδομένα για τα οποία αποδεδειγμένα προκύπτει συστηματική και επαναλαμβανόμενη ανάγκη χρήσης από την πλειονότητα των δημοσίων αρχών για την επιτέλεση του έργου τους, την ορθή απεικόνιση του χώρου, τη δημιουργία νέων παράγωγων γεωχωρικών δεδομένων και την εξασφάλιση της απαραίτητης ομοιογένειας προκειμένου να διαφυλαχτεί η αξιοπιστία και η ποιότητα των παραγόμενων γεωχωρικών προϊόντων και υπηρεσιών. Εκτός από τις δημόσιες αρχές, η πρόσβαση στα σύνολα αυτά εξυπηρετεί ζωτικές ανάγκες πληροφόρησης των πολιτών στην καθημερινότητά τους, των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη και δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, των πανεπιστημιακών και τεχνολογικών ιδρυμάτων της χώρας στην ερευνητική τους δραστηριότητα, αλλά και των μη κυβερνητικών οργανώσεων στην προσπάθειά τους να συνδράμουν και να συμπληρώσουν το έργο του κράτους.

Στην πράξη, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα σημαντικότερα γεωχωρικά σύνολα δεδομένων τα οποία αποτελούν **ενιαία χαρτογραφικά υπόβαθρα που διασφαλίζουν την ομοιογένεια και τη συμβατότητα** του συνόλου της χαρτογραφικής πληροφορίας της χώρας για διαφορετικούς σκοπούς χρήσης. Υπό αυτή την έννοια, ο όρος *υπόβαθρα* δεν περιορίζεται αποκλειστικά σε προϊόντα που αφορούν ορθοφωτοχάρτες, αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες, όπως πολλές φορές εσφαλμένα συμπεραίνεται, αλλά επεκτείνεται σε οποιαδήποτε άλλη πληροφορία αποτελεί συχνό και συστηματικό σημείο αναφοράς, όπως είναι το οδικό δίκτυο της χώρας, οι διευθύνσεις, τα γεωτεμάχια κτηματολογίου, το σύστημα αναφοράς, τα διοικητικά όρια, το υδρογραφικό δίκτυο, οι προστατευόμενες περιοχές κ.ά..

Με την ιδιότητά τους ως αποδεκτά και ευρέως χρησιμοποιούμενα σημεία αναφοράς, τα υπόβαθρα αυτά θέτουν τη βάση για μονοσήμαντη και αναμφισβήτητη οριοθέτηση του χώρου και επομένως συνιστούν την ουσιώδη προϋπόθεση για την καθολική χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της χώρας, την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος, την προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, την κατοχύρωση ξεκάθαρων κανόνων επί της γης και, άρα, και την προσέλκυση επενδύσεων. Έτσι, ενέχουν και μία κατεξοχήν αναπτυξιακή συνιστώσα. Η απουσία της χρήσης τους στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης είναι μία από τις κυρίαρχες αιτίες για τις οποίες οι στόχοι αυτοί είτε δεν επιτεύχθηκαν, είτε υστερούν σημαντικά, παρά τις συνεχείς προσπάθειες της Πολιτείας, αλλά και των πολιτών, της επιστημονικής κοινότητας και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Η θέσπιση και χρήση κοινών υποβάθρων αναφοράς, θα δημιουργούσε επίσης σημαντικές οικονομίες κλίμακας, θα ενίσχυε την παραγωγικότητα και θα τόνωνε τον ανταγωνισμό, ενθαρρύνοντας παράλληλα την παροχή καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων γεωπληροφορικής από ιδιωτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο χώρο.

Για αυτούς τους λόγους, ο καθορισμός τους αποτελεί πάγια πρακτική στα περισσότερα κράτη του κόσμου. Επιπλέον, λόγω της ιδιαίτερης συμβολής τους στην οικονομική ανάπτυξη και στην προστασία του περιβάλλοντος, τα Εθνικά Σύνολα Αναφοράς διατίθενται συνήθως ως ανοικτά δεδομένα, δηλαδή δωρεάν και χωρίς περιοριστικούς όρους χρήσης τόσο μεταξύ των δημοσίων αρχών, όσο και προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των ΗΠΑ, όπου τα σύνολα αυτά χαρακτηρίζονται ως «Εθνικό Κεφάλαιο».

Δυστυχώς στη χώρα μας, κάτι τέτοιο δεν ισχύει ακόμα. Κατά τις δύο έως σήμερα απογραφές γεωχωρικών δεδομένων και υπηρεσιών που διεξήχθησαν από τον ΟΚΧΕ την άνοιξη του 2010 και του 2011, αντίστοιχα, (και με την τρίτη απογραφή σε πλήρη εξέλιξη) μέσω ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων και συναφούς υλικού, καθώς και μετά από αλληπάλληλες συναντήσεις με χιλιάδες δημόσιους λειτουργούς οι οποίοι διαχειρίζονται και παράγουν γεωπληροφορία, διαπιστώθηκε ότι οι δυσχέρειες στην αποτελεσματική εύρεση κατάλληλων υποβάθρων αποτελούν ένα από τα κυριότερα προβλήματα των δημοσίων αρχών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η σοβαρότητα του προβλήματος αυτού γίνεται πραγματικά κατανοητή, αν αναλογιστεί κανείς ότι τα γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου αποτελούν, κατά εκτίμηση, το 80% της πληροφορίας που παράγει και διαχειρίζεται το κράτος, καθώς και ότι, σύμφωνα με πολλές πρόσφατες μελέτες στη βιβλιογραφία, είναι αυτά με το μεγαλύτερο αντίκτυπο από όλα τα άλλα στην οικονομία και την κοινωνία, (της τάξεως του 40%-60%). Η δημιουργία του μητρώου γεωχωρικών δεδομένων από τον ΟΚΧΕ, (το πρώτο στην ιστορία του Ελληνικού κράτους), και η επακόλουθη επικαιροποίησή του πριν από λίγους μήνες ανέδειξε για πρώτη φορά τον πλούτο της γεωχωρικής δημόσιας πληροφορίας, καταγράφοντας με λεπτομέρεια πάνω από 1600 σύνολα γεωχωρικών δεδομένων της δημόσιας διοίκησης. Το μητρώο αυτό, έκτοτε, εμπλουτίζεται συνεχώς.

Ωστόσο, η γνώση για την ύπαρξη αυτών των δεδομένων είναι από μόνη της ανεπαρκής για να εξασφαλίσει την ευρεία αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίησή τους, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αξία τους. Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις υφιστάμενες πολιτικές διάθεσης που ακολουθούνται από την πλειονότητα των φορέων ή, ενίοτε, στην παντελή έλλειψη τέτοιων πολιτικών (Παράρτημα Β, Τμήμα Β2, Πίνακας 2). Σε πολλές περιπτώσεις, τα δεδομένα διατίθενται προς τις λοιπές δημόσιες αρχές που αιτούνται τη χρήση τους τόσο με χρέωση όσο και με ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους στην άδεια ή στη σύμβαση που τα συνοδεύει, ενώ άλλες φορές δε διατίθενται καθόλου. Χαρακτηριστικά παραδείγματα των περιορισμών που επιβάλλονται είναι η απαγόρευση της περαιτέρω κοινοχρησίας, με αποκλεισμό της αναδιανομής προς άλλους φορείς, η απαγόρευση διάθεσης των παράγωγων προϊόντων προς τρίτους και η επιβολή της επαναπρομήθειάς τους ακόμα και από τον ίδιο φορέα που τα προμηθεύτηκε εξ αρχής, όταν αυτά πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε άλλου είδους εργασίες ή από άλλη διεύθυνση του φορέα. Οι πρακτικές αυτές οδηγούν σε εκτόξευση του δημόσιου κόστους, αφού οι ακριβές χρεώσεις και οι αυστηροί περιορισμοί αναγκάζουν πολλές δημόσιες αρχές να προμηθεύονται ή να παράγουν εκ νέου δεδομένα που ήδη βρίσκονται στην κατοχή του δημοσίου.

Τα πράγματα για τους πολίτες είναι χειρότερα. Σε οποιαδήποτε προσπάθειά τους να αντλήσουν γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου για τις ανάγκες τους, βρίσκονται

αντιμέτωποι με τη γραφειοκρατία, με αβάσιμες αρνήσεις χορήγησης των δεδομένων στηριζόμενες σε τεχνικές ή θεσμικές επιφάσεις και, συχνά, με υψηλότερες χρεώσεις, οι οποίες είναι κατά πολύ δυσανάλογες της οικονομικής τους δυνατότητας, ειδικά εν μέσω της τρέχουσας κρίσιμης δημοσιονομικής συγκυρίας. Επιπλέον τα περισσότερα τιμολόγια των δημοσίων φορέων σπάνια βασίζονται σε μια ορθολογική οικονομική ανάλυση ή λαμβάνουν υπόψη τις σύγχρονες κοινωνικές και αναπτυξιακές απαιτήσεις. Έχοντας συνταχθεί, στην πλειονότητά τους, πολλά χρόνια πριν, διατηρούνται και αναπροσαρμόζονται με γνώμονα κυρίως το οικονομικό όφελος των εκάστοτε οργανισμών, και όχι με βάση το συλλογικό συμφέρον της χώρας.

Οι συνέπειες τέτοιων πρακτικών είναι η αδιαφάνεια, η έλλειψη συμμετοχικής δημοκρατίας, η ταλαιπωρία των πολιτών, η αύξηση του κόστους για το κράτος, η μείωση της παραγωγικότητας της δημόσιας διοίκησης, η συρρίκνωση της αγοράς γεωπληροφορίας στην Ελλάδα και η αδυναμία αξιόπιστης υποστήριξης των ολοένα και αυξανόμενων πολιτικών δράσεων που βασίζονται στα γεωδεδομένα. Οι συνέπειες είναι αρνητικές όχι μόνο για το κράτος και τους πολίτες, αλλά και για τα γεωδεδομένα αυτά καθεαυτά, αφού οι εσωστρεφείς τρόποι παραγωγής και διάθεσής τους έχουν συντελέσει στην ύπαρξη ενός σημαντικού ελλείμματος στην ορθή απεικόνιση του χώρου, καθώς και στην παραγωγή δημοσίων γεωχωρικών δεδομένων κακής ποιότητας, τα οποία είναι ετερογενή και δε συνδυάζονται εύκολα μεταξύ τους. Έχοντας επίγνωση των εγγενών αυτών αδυναμιών που χαρακτηρίζουν τα παραγόμενα γεωχωρικά προϊόντα τους, οι δημόσιες αρχές είναι συνήθως απρόθυμες στην περαιτέρω διάθεση τους ακόμα και όταν δεν υπάρχει κανένα απολύτως κώλυμα, ενώ αντιστέκονται και στην προοπτική κοινοχρησίας τους από άλλους δημόσιους φορείς, επιτείνοντας έτσι μια προβληματική κατάσταση και ένα καθεστώς αδιαφάνειας. Τα «κλειστά» αυτά δεδομένα παραμένουν περιορισμένα στο στενό περιβάλλον του φορέα που τα διαχειρίζεται, αποκλείοντας έτσι κάθε προοπτική βελτίωσης, διόρθωσης και ελέγχου τους από τους πολίτες ή άλλες δημόσιες αρχές και γρήγορα καθίστανται παρωχημένα. Επιπλέον, η θεσμική υπόσταση πολλών εξ' αυτών των δεδομένων, σε συνδυασμό με την παντελή απουσία ουσιαστικού ελέγχου τους, καθιστούν τους πολίτες δέσμιους αποφάσεων αμφιβόλου ποιότητας και αξιοπιστίας, δυσχεραίνουν τις επενδύσεις και υποθάλλουν τη διαφθορά (χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα όρια των οικισμών της χώρας, τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμα σε κεντρικό επίπεδο, παρά τη ζωτική τους σημασία για την υποστήριξη πληθώρας κυβερνητικών δράσεων).

Η αντιμετώπιση των ανωτέρω επιβάλλει την ανάγκη σημαντικών αλλαγών στη λειτουργία του δημοσίου τομέα, μέσω εκσυγχρονιστικών νομοθετικών ρυθμίσεων αλλά και ανάληψης των απαραίτητων δράσεων για την εφαρμογή τους. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΟΚΧΕ έχει ήδη υλοποιήσει πολλαπλές δράσεις, με τη συμμετοχή του στη συγγραφή και διαμόρφωση του Ν. 3882/2010 για την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών, με τη διοργάνωση αναρίθμητων ημερίδων για την ενημέρωση των δημοσίων αρχών και την πρακτική εφαρμογή του Ν. 3882/2010, αλλά και με τη συμβολή του στην ανάδειξη και τη λειτουργία του geodata.gov.gr, μιας δικτυακής γεωπύλης, στην οποία, για πρώτη φορά, προσφέρονται ελεύθερα και ανοικτά προς όλους, γεωχωρικά δεδομένα της Δημόσιας Διοίκησης, σε επεξεργάσιμους μορφότυπους, για περαιτέρω χρήση. Οι αλλαγές αυτές αποτελούν σημαντικά βήματα προόδου. Πρέπει όμως να πλαισιωθούν και από άλλες

δράσεις, οι οποίες, σταδιακά, θα επιβάλλουν μία αλλαγή νοοτροπίας του δημοσίου τομέα σε ότι αφορά τους τρόπους της παραγωγής και, ιδίως, της διάθεσης των γεωχωρικών του δεδομένων. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητο να εξεταστούν τρόποι επίλυσης των παραπάνω προβλημάτων στη βάση διεθνών «καλών πρακτικών», και μέσα στο πλαίσιο των δυνατοτήτων και κατευθύνσεων που παρέχονται από το ισχύον Εθνικό και Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο.

Η Εθνική Επιτροπή Γεωπληροφορίας, όντας το συλλογικό όργανο που είναι υπεύθυνο για την προώθηση άμεσων και πρακτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών του δημοσίου σε θέματα διάθεσης και περαιτέρω χρήσης γεωχωρικής πληροφορίας και αντιλαμβανόμενη τόσο τη διάσταση του προβλήματος όσο και την αναπτυξιακή προοπτική που η επίλυσή του συνεπάγεται, ανέθεσε στον ΟΚΧΕ από την πρώτη κιόλας συνεδρίαση της, τη σύνταξη της παρούσας εισήγησης για το εν λόγω θέμα.

3. Στόχοι

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η παρούσα εισήγηση δεν αποσκοπεί στην ανάδειξη και στον καθορισμό των οριστικών Εθνικών Συνόλων Αναφοράς ή των «Κυρίων» τους (δηλαδή των δημοσίων αρχών που είναι αποκλειστικά αρμόδιες για αυτά). Ο νόμος 3882/2010 προβλέπει ότι η θέσπιση των Εθνικών Συνόλων Αναφοράς, των Κυρίων τους, καθώς και των αναλυτικών προδιαγραφών για τους τρόπους που αυτά θα παράγονται, προμηθεύονται, διατίθενται και επικαιροποιούνται από τους δημόσιους φορείς θα αποτελέσουν πορίσματα της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας και του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας, δηλαδή των δύο κειμένων τα οποία θα εξειδικεύσουν το νόμο και τα οποία επίσης θα ψηφιστούν από την ΕΘΕΓ όταν ολοκληρωθούν. Η σύνταξη των κειμένων αυτών προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, αναλυτική εξέταση των τιμολογιακών πολιτικών όλων των φορέων που διαθέτουν εν δυνάμει εθνικά σύνολα αναφοράς, των τεχνικών, θεσμικών και συμβατικών περιορισμών που τα συνοδεύουν, τη διαμόρφωση ενιαίων πλαισίων για τους τρόπους παραγωγής, προμήθειας και τιμολόγησής τους και κατά πάσα πιθανότητα μερική τροποποίηση ή ανακατανομή αρμοδιοτήτων ώστε τα ίδια σύνολα να μην παράγονται πολλαπλές φορές από διαφορετικούς φορείς. Οι εργασίες αυτές απαιτούν διεξοδικές αναλύσεις, σύνθετες ενέργειες και ευρείες συμμετοχικές διαδικασίες και διαβουλεύσεις και αποτελούν αντικείμενο του συγχρηματοδοτούμενου έργου για την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών το οποίο έχει ενταχθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση». Ωστόσο, μέχρι τα ανωτέρω να υλοποιηθούν και να ισχύσουν θα χαθεί πολύτιμος χρόνος.

Για αυτό το λόγο, οι στόχοι της παρούσας εισήγησης είναι:

α. Η αναγνώριση και παράθεση των de facto κοινών υποβάθρων με βάση τις ανάγκες της δημόσιας διοίκησης της χώρας. Πρόκειται για σύνολα γεωχωρικών δεδομένων τα οποία ήδη έχουν παραχθεί και βρίσκονται στην κατοχή συγκεκριμένων δημοσίων αρχών και για τα οποία προκύπτει συστηματική και επαναλαμβανόμενη ανάγκη χρήσης από άλλους δημόσιους φορείς ως θεματικά υπόβαθρα για το έργο τους. Τονίζεται και πάλι ότι τα υπόβαθρα αυτά δεν αποτελούν τα Εθνικά Σύνολα Αναφοράς, τα οποία θα καθοριστούν με την έκδοση της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας και του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας όπως ορίζει ο Ν.3882/2010.

β. Η εξέταση του εθνικού και κοινοτικού δικαίου σε ότι αφορά την περαιτέρω χρήση δημοσίων εγγράφων αλλά και η καταγραφή σχετικών ευρωπαϊκών και διεθνών τάσεων και παραδειγμάτων. Η ανάλυση αυτή θα αναδείξει τις επικρατούσες καλές πρακτικές και θα συμβάλει στην εναρμόνιση των προτεινόμενων μέτρων για τα de-facto υπόβαθρα και τα λοιπά γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου με αυτές, αλλά και με την Ευρωπαϊκή στοχοθεσία γενικότερα, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη από την εφαρμογή τους.

γ. Η πρόταση για τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων από την ΕΘΕΓ με τις οποίες θα προωθηθεί η άμεση άρση των υφιστάμενων πρακτικών και θεσμικών περιορισμών στην κοινοχρησία μεταξύ δημοσίων αρχών, τόσο για τα de facto κοινά υπόβαθρα όσο και για τα λοιπά γεωχωρικά δεδομένα, και θα διευκολυνθεί η διάχυσή τους και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Με τον τρόπο αυτό θα επισπευτεί η πρακτική εφαρμογή του Ν. 3882/2010.

Τα μέτρα αυτά, θα στοιχειοθετήσουν ένα ευέλικτο και λειτουργικό πλαίσιο που θα εξειδικεύει τις διατάξεις των άρθρων 27 και 28 του Ν. 3882/2010, παραμένοντας απολύτως πιστό στο πνεύμα και τις κατευθύνσεις του νόμου. Το πλαίσιο αυτό θα διέπει την κοινοχρησία και την περαιτέρω χρήση των δημοσίων γεωχωρικών δεδομένων κατά τη μεταβατική περίοδο από την ψήφισή του από την ΕΘΕΓ έως και την έκδοση της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας, η οποία ενδέχεται να το τροποποιήσει ή και να το συμπληρώσει με νέες διατάξεις και διαδικασίες.

4. Αναγνώριση των de-facto κοινών υποβάθρων

Στο πλαίσιο των εργασιών για την ανάδειξη των de-facto κοινών υποβάθρων, ο ΟΚΧΕ αξιολόγησε όλα τα εν γνώσει του σύνολα γεωχωρικών δεδομένων που είναι στην κατοχή δημοσίων αρχών έως και το Φεβρουάριο του 2012, με βάση:

- την ποιότητα και την χωρική κάλυψη των γεωχωρικών δεδομένων, έτσι όπως προκύπτει από τα μεταδεδομένα τους,
- τη συχνότητα ζήτησής τους μέσω της Διεύθυνσης Γεωπληροφορικής του ΟΚΧΕ από άλλες δημόσιες αρχές για χρήση ως υπόβαθρα σε έργα ή δραστηριότητές τους κατά το χρονικό διάστημα από την ψήφισή του νόμου 3882/2010 έως και το Φεβρουάριο του 2012,
- τη συχνότητα χρήσης τους για την παραγωγή γεωχωρικών δεδομένων κατά τα τελευταία έτη έτσι όπως προέκυψε από τις δύο απογραφές γεωχωρικών δεδομένων που διεξήγαγε ο ΟΚΧΕ μέχρι σήμερα αλλά και από τις πληροφορίες που προέκυψαν από την τρίτη απογραφή η οποία είναι σε εξέλιξη,
- τις θεματικές κατηγορίες γεωχωρικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται ως υπόβαθρα σε υποδομές άλλων χωρών, στο πλαίσιο της θεσμικής αρμοδιότητας του ΟΚΧΕ να επισημαίνει καλές πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της γεωπληροφορίας σε άλλα κράτη και κυρίως,
- τις ανάγκες της δημόσιας διοίκησης όπως αυτές εκφράστηκαν μέσω των Κομβικών Σημείων Επαφής, σε ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια, κατά τη διάρκεια συναντήσεων εργασίας, ημερίδων, και επιμορφωτικών σεμιναρίων που

πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με το ΙΝΕΠ κατά το διάστημα Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου του 2011 (Παράρτημα Β, Τμήμα Β1, Πίνακας 1).

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια αυτά, επιλέχθηκαν από τον ΟΚΧΕ συγκεκριμένα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων τα οποία μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε 12 θεματικές ενότητες υποβάθρων. Οι ενότητες αυτές αντιστοιχίζονται στις πρώτες 12 κατηγορίες δεδομένων του Πίνακα 1 του Παραρτήματος Β, δηλαδή στις κατηγορίες γεωχωρικών δεδομένων για τις οποίες υπάρχει η μεγαλύτερη ανάγκη πρόσβασης και χρήσης, πλην των Κτιρίων.²

1. Συστήματα Αναφοράς και Παράμετροι Μετασχηματισμού (κατηγορία 6 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
2. Διοικητικά Όρια (κατηγορία 9 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
3. Τοπωνύμια (κατηγορία 13 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
4. Υψομετρία (κατηγορία 7 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
5. Αεροφωτογραφίες, Δορυφορικές Εικόνες και Ορθοεικόνες (κατηγορία 1, πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
6. Κτηματολογικά Δεδομένα (κατηγορία 3 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
7. Υδρογραφικό Δίκτυο (κατηγορία 8 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
8. Δίκτυα Μεταφορών και Διευθύνσεις (κατηγορία 4 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
9. Γεωλογία και Εδαφολογία (κατηγορίες 11, 12 πίνακα 1 Παραρτήματος Β)
10. Περιοχές προστασίας, Χρήσεις και Κάλυψη Γης (κατηγορίες 2, 5, Πίνακα 1 Παραρτήματος Β)

Στο επισυναπτόμενο Παράρτημα Α παρατίθεται αναλυτική επεξήγηση και παρουσίαση των επιλεγμένων συνόλων γεωχωρικών δεδομένων. Τονίζεται, ότι σε κάθε θεματική ενότητα μπορεί να εμπεριέχονται περισσότερα από ένα σύνολα, καθώς δεν ενδιαφέρει, στην παρούσα χρονική στιγμή, η επιλογή κάποιου συνόλου έναντι άλλου ως καταλληλότερου για μία θεματική ενότητα ή για συγκεκριμένη χρήση, αλλά η ανάδειξη των χρησιμότερων, για χρήση υπόβαθρου, γεωχωρικών δεδομένων της δημόσιας διοίκησης και η συνδυαστική αξιοποίησή τους μέχρι την εφαρμογή των αυστηρότερων κανόνων που θα επέλθουν μέσω της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας και του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας.

5. Ευρωπαϊκό και Εθνικό Νομικό Πλαίσιο για τα Δημόσια Έγγραφα, Καλές Πρακτικές και Διεθνείς Τάσεις

Τα ανωτέρω γεωχωρικά δεδομένα, όπως και άλλα προϊόντα του δημοσίου τομέα, αποτελούν δημόσια έγγραφα. Μία σημαντική παράμετρο της διαχείρισης των δημοσίων

² Για τη θεματική ενότητα «Κτίρια» δε βρέθηκαν σχετικά σύνολα γεωχωρικών δεδομένων που να καλύπτουν όλη τη χώρα ή να έχουν το χαρακτήρα υποβάθρου. Εξαιρέση αποτελεί σύνολο γεωχωρικών δεδομένων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., το οποίο όμως περιλαμβάνεται στην ενότητα «Κτηματολογικά Δεδομένα», καθώς, πλην των κτιρίων αφορά και στη λοιπή Ακίνητη Περιουσία των ΟΤΑ. Σημαντική αναμένεται να είναι και η συμβολή της ΕΛΣΤΑΤ με τη διενέργεια της πρόσφατης καταγραφής κτιρίων στην επικράτεια, τα αποτελέσματα της οποίας όμως δεν αναμένονται πριν το 2013-2014. Επίσης περιλαμβάνεται σε άλλη θεματική ενότητα και σχετικό σύνολο δεδομένων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το οποίο, πλέον των κτιρίων, περιλαμβάνει και άλλες πληροφορίες.

εγγράφων αποτελεί η εξασφάλιση της δυνατότητας περαιτέρω χρήσης τους από τρίτους, καθώς θέτει τη βάση για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

5.1 Ευρωπαϊκό και Εθνικό Νομικό Πλαίσιο

Το νομικό πλαίσιο σε ότι αφορά την περαιτέρω χρήση των δημοσίων εγγράφων τέθηκε με την ψήφιση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2003/98/ΕΚ, η οποία ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με το Νόμο 3448/2006. Στην οδηγία αυτή δίνονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- **Φορείς του δημοσίου τομέα:** «οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις οι σχηματιζόμενες από μία ή περισσότερες από τις αρχές αυτές ή από έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου» (Άρθρο 2, παρ. 1)
- **Έγγραφο:** «(α) κάθε περιεχόμενο, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή) και (β) κάθε τμήμα τέτοιου περιεχομένου» (Άρθρο 2, παρ. 3). Από τον ορισμό αυτό προκύπτει ότι και τα γεωχωρικά δεδομένα αποτελούν δημόσια έγγραφα.
- **Περαιτέρω χρήση:** «η χρήση, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα, για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, εκτός του αρχικού σκοπού στα πλαίσια της δημόσιας αποστολής για τον οποίο παρήχθησαν τα έγγραφα. Η ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα αποκλειστικά και μόνο κατά την άσκηση της δημόσιας αποστολής τους, δε συνιστά περαιτέρω χρήση» (Άρθρο 3, παρ. 4).³

Ο νόμος αυτός θεμελιώνει ουσιαστικά τη δυνατότητα χρήσεως των πληροφοριών του δημοσίου τομέα από τρίτους, αλλά δε ρυθμίζει θέματα κοινοχρησίας εγγράφων μεταξύ των δημοσίων αρχών, ενώ δίνει μία ευρεία γκάμα δυνατοτήτων στις δημόσιες αρχές σε ότι αφορά τους τρόπους τιμολόγησης και αδειοδότησης των εγγράφων που παράγουν. Συγκεκριμένα, προβλέπει ότι: «Εφόσον χρεώνονται τέλη, το συνολικό έσοδο από την παροχή και την άδεια περαιτέρω χρήσης των εν λόγω εγγράφων δεν υπερβαίνει το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσής τους, συμπεριλαμβανομένης μιας εύλογης απόδοσης της επένδυσης. Τα τέλη θα πρέπει να βασίζονται στο κόστος που προκύπτει κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης λογιστικής περιόδου και υπολογίζονται σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται στους οικείους φορείς του δημόσιου τομέα.» (Άρθρο 6), καθώς επίσης και ότι «Οι φορείς του δημόσιου τομέα δύνανται να επιτρέπουν την άνευ όρων περαιτέρω χρήση εγγράφων ή να επιβάλλουν όρους, ενδεχομένως μέσω αδειοδότησης, για σχετικά θέματα. Οι όροι αυτοί δεν περιορίζουν άνευ λόγου τις δυνατότητες περαιτέρω χρήσης και δεν χρησιμοποιούνται για τον περιορισμό του ανταγωνισμού.» (Άρθρο 8, παρ. 1).

Ωστόσο, η σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον προτιμητέο και βέλτιστο, κατά τη γνώμη της, τρόπο κοστολόγησης συνοψίζεται στο άρθρο 14 του προοιμίου της Οδηγίας, το οποίο αναφέρει ότι: «Το ανώτατο όριο για τα τέλη που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών ή του δημόσιου τομέα να επιβάλλουν χαμηλότερα

³ Στο υπόλοιπο του κειμένου, όπου αναγράφεται ο όρος επαναχρησιμοποίηση, νοείται συνώνυμος του όρου περαιτέρω χρήση.

ή καθόλου τέλη, τα δε κράτη μέλη καλούνται να ενθαρρύνουν τους φορείς του δημόσιου τομέα να διαθέτουν τα έγγραφα με χρέωση που δεν υπερβαίνει το οριακό κόστος αναπαραγωγής και διάδοσης των εγγράφων.»

Οι πρόσφατοι νόμοι 3882/2010 για την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών και 3979/2011 για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ρυθμίζουν επιπλέον θέματα κοινοχρησίας της γεωχωρικής δημόσιας πληροφορίας, επιβάλλοντας τη δωρεάν διανομή της μεταξύ των δημοσίων αρχών, εκτός από τυχόν τέλη που αφορούν κόστη αναπαραγωγής και διάδοσης, (π.χ. κόστος εκτύπωσης αντιγράφου για αναλογικά δεδομένα και κόστος αποστολής προς την αιτούσα δημόσια αρχή). Επομένως, η τιμολόγηση των προϊόντων αυτών περιορίζεται μόνο σε περιπτώσεις διάθεσής τους προς τρίτους. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση όμως, προβλέπεται από το Ν. 3882/2010 η διπλή αδειοδότηση, τόσο με τέλη όσο και δωρεάν, ανάλογα με το σκοπό χρήσης, (π.χ. εμπορική, μη εμπορική χρήση). Στην περίπτωση αυτή, τα δυνητικά τέλη διατηρούν μόνο ανταποδοτικό χαρακτήρα και καθορίζονται και πάλι σε συμφωνία με τα όσα ορίζει ο νόμος 3448/2006 και η οδηγία 2003/98/ΕΚ. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μπορεί να κυμαίνονται από μηδενικό έως και το ελάχιστο ποσό το οποίο διασφαλίζει την αναγκαία ποιότητα και παροχή των δεδομένων μαζί με μια εύλογη απόδοση επενδύσεως και με παράλληλη διασφάλιση των αναγκών αυτοχρηματοδότησης των δημοσίων αρχών κατά περίπτωση.

Επιπλέον, ο νόμος 3979/2011 για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, περιλαμβάνει στους βασικούς άξονες των παρεμβάσεων που επιχειρεί, τη διάθεση ανοικτών γεωχωρικών δεδομένων και την κοινοχρησία τους από τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης. Συγκεκριμένα, ο οδικός χάρτης για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης εξειδικεύει τους βασικούς άξονες, ορίζοντας συγκεκριμένα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων τα οποία πρέπει διατεθούν ως «ανοικτά δεδομένα» σε ορίζοντες τριμήνου και εξαμήνου από την ψήφιση του νόμου.

Στο Ευρωπαϊκό σκηνικό, η Οδηγία 2003/98/ΕΚ, έδωσε το έναυσμα για τη διαμόρφωση μίας σειράς διαφορετικών μοντέλων τιμολόγησης και διάθεσης, τα οποία κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- **Μεγιστοποίηση κέρδους (Profit-Maximization):** Καθορισμός της τιμής ώστε να μεγιστοποιείται το κέρδος βάσει της ζήτησης που υπάρχει για το συγκεκριμένο προϊόν. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ανταγωνισμός για τη χρήση του συγκεκριμένου προϊόντος, τότε η χρήση αυτού του μοντέλου καταλήγει νομοτελειακά στη δημιουργία μονοπωλίου.
- **(Πλήρης) Ανάκτηση κόστους (Cost-recovery):** Καθορισμός της τιμής έτσι ώστε να ισούται με τα μέσα μακροπρόθεσμα κόστη που αφορούν στη συλλογή, παραγωγή, διαχείριση, υποβοήθηση της περαιτέρω χρήσης, αναπαραγωγή, και διάδοση του προϊόντος.
- **Μερική ανάκτηση κόστους (Partial cost recovery):** Καθορισμός της τιμής έτσι ώστε να είναι μικρότερη από την τιμή που προκύπτει από το μοντέλο της πλήρους ανάκτησης κόστους και μεγαλύτερη από την τιμή που προκύπτει από το μοντέλο του οριακού κόστους.

- Υποκατηγορία αυτής της περίπτωσης αποτελεί και το μοντέλο για την **ανάκτηση κόστους που αφορά στην υποβοήθηση της περαιτέρω χρήσης (re-use facilitation cost)**: Το συγκεκριμένο μοντέλο αναφέρεται αποκλειστικά σε κόστη που διευκολύνουν την επαναχρησιμοποίηση αλλά όχι τη συλλογή και την παραγωγή των δεδομένων.
- **Οριακό κόστος (Marginal cost)**: Καθορισμός της τιμής έτσι ώστε να ισούται μόνο με το οριακό κόστος αναπαραγωγής και διάδοσης των δεδομένων. Για ψηφιακά δεδομένα που διατίθενται μέσω δικτύου, το κόστος αυτό τείνει στο μηδέν.
- **Μηδενικό κόστος (Zero-cost)**: Καθορισμός της τιμής στο μηδέν.

Μετά την πρώτη αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/98/EK, το 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμπέρανε ότι απαιτούνταν περισσότερα στοιχεία για τον αντίκτυπο που είχε η εφαρμογή της, αλλά και για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των διαφόρων μοντέλων χρέωσης για την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας, προκειμένου να προχωρήσει στη δεύτερη αναθεώρηση της Οδηγίας, η οποία θα γίνει εντός του 2012. Το ανανεωμένο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί απόρροια του αυξανόμενου αριθμού των χρηστών που επαναχρησιμοποιούν δημόσια έγγραφα, του ευρέως αναδύομένου κινήματος για τα ανοιχτά δεδομένα και της ανάπτυξης εθνικών πυλών διάθεσης δεδομένων. Παράλληλα, υπάρχει πλέον αυξημένη συνειδητοποίηση και σε πολιτικό επίπεδο της οικονομικής και κοινωνικής σημασίας της επαναχρησιμοποίησης της δημόσιας πληροφορίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «A Digital Agenda for Europe», το οποίο προτρέπει όλα τα Κράτη Μέλη να διαθέσουν ελεύθερα τα δεδομένα του δημοσίου τομέα σε αναγνώσιμους και επεξεργάσιμους από μηχανές μορφότυπους, προκειμένου να ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα, την έρευνα και τη διαφάνεια. Για τη συλλογή των νέων στοιχείων και την καταγραφή των τάσεων και προοπτικών που διαμορφώνονται τα τελευταία έτη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέθεσε τη σύνταξη σχετικής αναφοράς (The POPSIS report) στην εταιρεία Deloitte Consulting CVBA.

5.2 Σχετικές Μελέτες και Ευρήματα

Η μελέτη αυτή, η οποία δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2011, εξέτασε διαφορετικά μοντέλα χορήγησης και τιμολόγησης δημοσίων εγγράφων από δημόσιους φορείς κρατών μελών της Ε.Ε., κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στα γεωχωρικά δεδομένα. Η μελέτη αυτή δεν είναι η μοναδική, αλλά αποτελεί την τελευταία προσθήκη σε ένα πολυάριθμο σύνολο προγενέστερων μελετών και αναφορών στη βιβλιογραφία την τελευταία δεκαετία⁴, οι οποίες συγκλίνουν σε παρόμοια ευρήματα και συμπεράσματα, τα κυριότερα εκ των οποίων, είναι τα ακόλουθα:

- Οι δημόσιες αρχές πρέπει να προβαίνουν σε κάθε δυνατή ενέργεια για τη διευκόλυνση της διάχυσης της γεωπληροφορίας που παράγουν στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Ιδιαίτερα τα δεδομένα που έχουν χαρακτήρα υποβάθρων θα πρέπει να διατίθενται όσο το δυνατόν πιο ελεύθερα στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

4 Για λόγους οικονομίας, κυρίως επειδή οι μελέτες συγκλίνουν σημαντικά ως προς τα συμπεράσματά τους και άρα τα όσα παρατίθενται δεν προέρχονται από ξεχωριστή πηγή κάθε φορά αλλά από το σύνολο της βιβλιογραφίας, στη συνέχεια του εγγράφου αποφεύγονται οι μεμονωμένες αναφορές σε βιβλιογραφία μέσα στο κείμενο. Η σχετική λίστα με τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθεται ξεχωριστά στο Παράρτημα Δ.

- Τα τελευταία χρόνια διαμορφώνεται μία σαφής και αυξανόμενη τάση μείωσης των τιμών των προϊόντων των δημοσίων αρχών και διευκόλυνσης της δυνατότητας περαιτέρω χρήσης τους. Πολλοί φορείς δε χρεώνουν πλέον για τη μη εμπορική χρήση, ενώ σε ότι αφορά τις χρεώσεις για την εμπορική χρήση, μεγάλο ποσοστό των φορέων που τις επιβάλλουν έχουν προχωρήσει σε σημαντικές μειώσεις, (μέχρι και 97%). Επίσης, όλες οι δημόσιες αρχές, που εξετάστηκαν στην τελευταία μελέτη, παρέχουν τουλάχιστον δωρεάν υπηρεσίες θέασης των δεδομένων. Μειούμενος βαίνει επίσης διαχρονικά και ο αριθμός των δημοσίων αρχών που αναπτύσσουν υπηρεσίες και προϊόντα προστιθέμενης αξίας, χρησιμοποιώντας τα πρωτογενή δεδομένα που παρήγαγαν στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής τους. Οι αλλαγές αυτές συντελέστηκαν, ως επί το πλείστον, μέσα στην τελευταία δεκαετία και ιδίως από το 2005 και μετά.
- Το μέγιστο όφελος επιτυγχάνεται όταν οι όροι που περιλαμβάνονται στις άδειες διάθεσης των δεδομένων επικεντρώνονται στη διασφάλιση της ακεραιότητας και της ποιότητάς τους και στην κατοχύρωση της πηγής αναφοράς. Όταν οι όροι αυτοί περιορίζουν τη χρήση και την αναδιανομή, οδηγούν σε ανεπιθύμητα αποτελέσματα.
- **-Στις περιπτώσεις όπου οι δημόσιες αρχές επικαλούνται την εφαρμογή του μοντέλου ανάκτησης κόστους, και άρα επιβάλλουν υψηλότερες χρεώσεις, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:**
 - Το ύψος των τελών είναι περισσότερο προσανατολισμένο στην κάλυψη κενών στον προϋπολογισμό των δημοσίων αρχών και στη μεγιστοποίηση του κέρδους, παρά στην πιστή εφαρμογή της Οδηγίας 2003/98/EK και άρα και στην προαγωγή της περαιτέρω χρήσης των δημοσίων εγγράφων. Ως εκ τούτου, οι δημόσιες αυτές αρχές είναι προσανατολισμένες, κυρίως, στη δική τους οικονομική ευρωστία, αγνοώντας τις παρενέργειες που οι υψηλές χρεώσεις επιφέρουν στο υπόλοιπο κράτος, του οποίου αποτελούν μέρος, αλλά και στον ιδιωτικό τομέα.
 - Στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις, οι δημόσιοι φορείς αδυνατούν να στηρίξουν ορθολογικά και βάσει οικονομικών στοιχείων το ύψος των τελών που επιβάλλουν, ενώ τα τέλη έχουν παραμείνει τα ίδια για πολλά χρόνια, ακόμα και αν οι χρήστες ή η αξία των δεδομένων έχουν μειωθεί, είτε εξαιτίας της παλαιότητάς τους, είτε λόγω της ύπαρξης καλύτερων ανταγωνιστικών προϊόντων⁵. Επιπλέον, αποτελεί συνήθη τακτική η χρέωση μιας φαινομενικά λογικής τιμής για ένα διακριτό υποσύνολο του προϊόντος, (π.χ. ένα γεωτεμάχιο του κτηματολογίου ή μία πινακίδα ορθοφωτοχάρτη), η οποία όμως γίνεται παράλογη αθροιστικά για το συνολικό προϊόν. Σε τέτοιες περιπτώσεις, παρά το ενδιαφέρον των δυνητικών χρηστών, το πλήρες σύνολο δεδομένων είτε δεν αγοράζεται ποτέ στην ολότητά του, είτε αγοράζεται ελάχιστες φορές.
 - Τα έσοδα από την πώληση δημοσίων εγγράφων, κατά την εφαρμογή του μοντέλου ανάκτησης κόστους, κυμαίνονται σε κάθε περίπτωση από πολύ

⁵ Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας πρακτικής, η Ευρωπαϊκή Αναφορά POPSIS αναφέρει την περίπτωση του Ιταλικού Κτηματολογίου.

μικρά έως ελάχιστα, σε σχέση με το συνολικό προϋπολογισμό των δημοσίων αρχών που τα διαθέτουν. Σε ότι αφορά ιδιαίτερα τους φορείς που δραστηριοποιούνται στα γεωχωρικά δεδομένα, σε πολλές περιπτώσεις, ο λόγος αυτός είναι κάτω από 1%. Δε λείπουν οι περιπτώσεις, όπου η εφαρμογή του μοντέλου αυτού οδήγησε σε ζημία, λόγω της επακόλουθης μείωσης των πωλήσεων.

- Οι υψηλότερες τιμές που ισχύουν για την επαναχρησιμοποίηση των δημοσίων εγγράφων δυσχεραίνουν την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά, περιορίζουν τον ανταγωνισμό εις βάρος του τελικού καταναλωτή, διατηρούν τις τιμές των ιδιωτικών προϊόντων σε υψηλά επίπεδα και δρουν ανασταλτικά για την προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης.
- Ακόμα χειρότερες είναι οι συνθήκες στις περιπτώσεις όπου, εκτός από την εφαρμογή του μοντέλου της πλήρους ανάκτησης κόστους, οι δημόσιες αρχές αποφασίζουν να δραστηριοποιηθούν περαιτέρω στην αγορά μέσω της ανάπτυξης παράγωγων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (π.χ. στο Ιταλικό Κτηματολόγιο). Λόγω της προνομιακής θέσης των δημοσίων αρχών, (ταυτόχρονα παραγωγοί των πρωτογενών προϊόντων αλλά και των προϊόντων προστιθέμενης αξίας), παρατηρείται ουσιαστικά μονοπώληση της αγοράς εκ μέρους τους, συρρίκνωση των χρηστών της δημόσιας πληροφορίας, μειωμένη διάθεση για ανάληψη ρίσκου και επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ περιορίζονται σημαντικά τόσο ο αριθμός όσο και τα έσοδα των ιδιωτικών εταιρειών, κυρίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, που ήδη δραστηριοποιούνται στο συναφή χώρο, ακόμα και όταν οι εμπορικές δραστηριότητες των δημοσίων αρχών διέπονται από τους ίδιους όρους που διέπουν τον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, η εκμετάλλευση των ιδίων πόρων των φορέων, προκειμένου να αναπτυχθούν προϊόντα προστιθέμενης αξίας, δημιουργεί περαιτέρω κόστη για αυτούς, από την ανάγκη να στελεχωθούν τα τμήματα που θα παράγουν, θα προωθούν και θα εποπτεύουν τα νέα προϊόντα. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος: Οι φορείς, ωθούμενοι από την ανάγκη ανάκτησης εσόδων, επιβάλλουν αδικαιολόγητα υψηλές χρεώσεις, περιορίζουν σημαντικά τη δυνατότητα περαιτέρω χρήσης και αναδιανομής των προϊόντων τους και προβάλλουν πολύ μεγάλες αντιστάσεις σε προτεινόμενες αλλαγές επί της συγκεκριμένης πολιτικής που ακολουθούν.⁶ Τα προβλήματα αυτά εμφανίζονται, κυρίως, σε φορείς με υψηλό βαθμό ανεξαρτησίας από την κεντρική κυβέρνηση, οι οποίοι πολλές φορές επιλέγουν να αγνοήσουν και να μην εναρμονιστούν με τις κεντρικές κρατικές πολιτικές και κατευθύνσεις, στο βαθμό που νομοθετικά τους δίνεται αυτή η δυνατότητα.

⁶ Η πρακτική αυτή έχει οδηγήσει σε έντονες δικαστικές διαμάχες στην Ιταλία, μεταξύ του Ιταλικού Κτηματολογίου και ιδιωτικών εταιρειών γεωπληροφορίας. Αντιθέτως, στο Ολλανδικό Κτηματολόγιο, το οποίο μέχρι πολύ πρόσφατα ακολουθούσε παρόμοιες πρακτικές, διαφαίνεται τους τελευταίους μήνες μία προσπάθεια αλλαγής πλεύσης (Kadaster, 2011).

- Το υψηλό κόστος βασικών πρωτογενών δεδομένων αναγκάζει συχνά άλλους δημόσιους φορείς να τα προμηθεύονται ή να τα παράγουν εκ νέου, οδηγώντας έτσι σε κατασπατάληση πόρων.
- Το γενικότερο συμπέρασμα είναι ότι το μοντέλο της πλήρους ανάκτησης κόστους, (αλλά και αυτό της μερικής ανάκτησης κόστους στην περίπτωση που οι τιμές διατηρούνται υψηλές), έχει αποτύχει να εξυπηρετήσει το σκοπό του. Ακόμα και στις ελάχιστες περιπτώσεις που επιφέρει οικονομικά οφέλη για τους φορείς που το εφαρμόζουν, οι οικονομικές και κοινωνικές παρενέργειες είναι πολλαπλάσιες και ζημιώνουν το κράτος και τους πολίτες.
- **Αντιθέτως, στις περιπτώσεις όπου οι δημόσιες αρχές εφάρμοσαν τα μοντέλα μηδενικού κόστους, οριακού κόστους ή ανάκτησης κόστους υποβοήθησης της περαιτέρω χρήσης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:**
 - Ο αριθμός των χρηστών αυξάνεται θεαματικά, με ποσοστά αύξησης που κυμαίνονται κατά μέσο όρο ανάμεσα σε 1000% και 10.000%.
 - Το ίδιο ισχύει και για τον όγκο των χορηγούμενων δεδομένων, ο οποίος αυξάνεται έως και 7000%.
 - Σε κάποιες περιπτώσεις, η σχετική αγορά αναπτύχθηκε έως και 1000% μέσα σε 8 χρόνια.
 - Σε ότι αφορά τα έσοδα των φορέων αυτών, η αυξανόμενη ζήτηση μπορεί να ισοσταθμίσει την απώλεια εσόδων από τη μείωση των τιμών, ενώ σε πολλές περιπτώσεις την υπερβαίνει κατά σημαντικό ποσοστό. Το πρακτικό αποτέλεσμα είναι ότι επιτυγχάνονται πολλές πωλήσεις μικρότερης συναλλακτικής αξίας μεμονωμένα, αλλά επιφέροντας συνολικά περισσότερα έσοδα από αυτά που επιφέρουν οι λίγες και πιο ακριβές πωλήσεις.
 - Τα μοντέλα του μηδενικού και του οριακού κόστους έχουν το πλεονέκτημα ότι μειώνουν σημαντικά τα διοικητικά κόστη των φορέων, καθώς εκλείπουν οι ανάγκες της διάθεσης πόρων για τη διαχείριση και παρακολούθηση των πωλήσεων, της έκδοσης τιμολογίων και της παρακολούθησης συμμόρφωσης με τους όρους των αδειών για εμπορική χρήση από τρίτα μέρη. Στην περίπτωση που το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από τα έσοδα που θα προέκυπταν από τη χρέωση για τα δεδομένα, προκύπτει σαφές οικονομικό όφελος για το φορέα.
 - Η αύξηση των χρηστών και η μείωση των τιμών, ή ο μηδενισμός τους, συντελούν στη δημιουργία καλού κλίματος συνεργασίας ανάμεσα στο δημόσιο φορέα και στους χρήστες των προϊόντων του. Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με την ευρεία διάδοση των δεδομένων, βελτιώνει συνεπακόλουθα την ποιότητα και αξιοπιστία των δεδομένων, καθώς οι πολλαπλοί νέοι χρήστες εντοπίζουν γρήγορα σφάλματα και παραλείψεις και τα αναφέρουν στο φορέα ο οποίος διορθώνει κατάλληλα τα προϊόντα του. Κατ' αυτό τον τρόπο, συντελείται μία άτυπη και δωρεάν εξαγωγή (outsourcing) της διαδικασίας ποιοτικού ελέγχου στους χρήστες της πληροφορίας.

- Σε ότι αφορά τους υπαλλήλους των φορέων, η υιοθέτηση τέτοιων οικονομικών μοντέλων έχει επίσης ευεργετικά αποτελέσματα, καθώς εμπνέει μία ανανεωμένη αίσθηση του καθήκοντος, με το στόχο να επικεντρώνεται πλέον ρητά στην άσκηση της πραγματικής δημόσιας αποστολής των φορέων και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε κάθε τέτοια εξεταζόμενη περίπτωση, οι υπάλληλοι των δημοσίων αρχών ανέφεραν ότι αναβαθμίστηκε το προφίλ των οργανισμών τους και ότι υπήρξε αισθητή διαφορά στον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες τους αντιμετωπίζουν, δηλαδή με εμπιστοσύνη και όχι με καχυποψία, όπως πρωτότερα.
- Η δημόσια προβολή και η αναγνώριση των φορέων, που επιτυγχάνεται όταν αυτοί διευκολύνουν την πρόσβαση στην πληροφορία τους, συντελεί στην κοινωνική τους ανάδειξη, αποδεικνύει τη χρησιμότητά τους και βοηθάει τόσο στη διατήρηση της κρατικής επιχορήγησης τους από το κράτος όσο και στην προστασία και κατοχύρωση της ελεύθερης διάθεσης των δεδομένων στην περίπτωση επικράτησης αντίθετων πολιτικών τάσεων που επιβουλεύονται την κατάργησή της. Αυτό αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικό σε περιόδους δημοσιονομικής δυσχέρειας, όπου ο πειρασμός για επαναφορά των μοντέλων της πλήρους ανάκτησης του κόστους, συνδυάζεται με την άγνοια σε ανώτερο πολιτικό επίπεδο για τις αλυσιδωτές παρενέργειες που αυτό θα επιφέρει στην πραγματική οικονομία και στον ιδιωτικό τομέα.
- Ενισχύεται σημαντικά η καινοτομία, καθώς οι πολυάριθμοι νεοεισερχόμενοι χρήστες εφευρίσκουν πολλαπλούς τρόπους αξιοποίησης των δεδομένων και παραγωγής προϊόντων προστιθέμενης αξίας.
- Η μείωση των τιμών των γεωχωρικών προϊόντων του δημοσίου τομέα οδηγεί σε όλες τις περιπτώσεις σε ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας, δυναμισμό της συγκεκριμένης αγοράς, τόνωση της καινοτομίας και αύξηση της απασχόλησης. Τα ανωτέρω ευρήματα είναι απολύτως αναμενόμενα και φυσιολογικά, διότι, στην ουσία, η απρόσκοπτη διάθεση των δεδομένων λειτουργεί ως μία έμμεση «επιδότηση» στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Σε ότι αφορά τους δημόσιους φορείς, οι μειώσεις των τιμών, σε πολλές περιπτώσεις, συνεπάγονται σταθεροποίηση των εσόδων τους από τις πωλήσεις σε ικανοποιητικά επίπεδα, ενώ πολλές φορές επιτυγχάνονται και θεαματικές αυξήσεις.
- Η αύξηση της απασχόλησης και η τόνωση της οικονομίας οδήγησαν στην **αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος** και κατά συνέπεια και στην **αύξηση των φορολογικών εσόδων**, τα οποία ήταν συντριπτικά πολλαπλάσια σε σχέση με τα έσοδα των φορέων από τις πωλήσεις των προϊόντων τους.
- Εκτός από τα άμεσα οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τα έμμεσα, μη οικονομικά, που αφορούν την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της συμμετοχικής δημοκρατίας, υπάρχει και μία τρίτη διάσταση εμμέσων οικονομικών ωφελειών στην κοινωνία συνολικότερα, η οποία είναι

δύσκολο να υπολογισθεί επακριβώς, αλλά εκτιμάται σε πολλαπλάσιο μέγεθος από τα άμεσα μετρήσιμα οικονομικά οφέλη, (π.χ., εξοικονόμηση εργατωρών, δημιουργία αλυσίδας προϊόντων προστιθέμενης αξίας με διαφορετικά επίπεδα χρηστών κλπ). Η δυσκολία στον υπολογισμό του οικονομικού αντίκτυπου αυτού του φαινομένου έγκειται στην αδυναμία πρόβλεψης όλων των δυνητικών χρήσεων, εμπορικών και μη, της δημόσιας πληροφορίας. Τα οφέλη αυτά γίνονται πολύ πιο έντονα στην περίπτωση που τα δεδομένα διατίθενται τελείως ελεύθερα από το διαδίκτυο και ιδίως όταν πρόκειται για δεδομένα με χαρακτήρα υποβάθρου, όπως οι ορθοεικόνες, το οδικό δίκτυο, οι διευθύνσεις, τα γεωτεμάχια κτηματολογίου και άλλα.

- ο Η ευρύτερη διάχυση των δεδομένων που ακολουθεί τη μείωση των τιμών τους, έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στην οικονομία και στην καινοτομία σε μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Ο αντίκτυπος αυτός ενισχύεται σημαντικά όταν συνοδεύεται και από άλλα συστημικά μέτρα. Αυτά είναι: (α) η προτυποποίηση των αδειών χρήσης με ένα απλουστευμένο και ξεκάθαρο σύστημα για τη διαχείριση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, (β) η μείωση της γραφειοκρατίας στις διαδικασίες διάθεσης, τιμολόγησης και αδειοδότησης των εγγράφων και (γ) η ξεκάθαρη απόφαση των δημοσίων φορέων να διακόψουν αυστηρά την ανάπτυξη και παροχή οποιουδήποτε προϊόντος προστιθέμενης αξίας στην αγορά και να περιοριστούν αποκλειστικά στην παραγωγή των πρωτογενών προϊόντων που εμπίπτουν στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής τους. Οι τρεις πιο προβεβλημένες περιπτώσεις φορέων που έδρασαν κατ' αυτόν τον τρόπο είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Γερμανίας (DeStatis), το Ολλανδικό Μετεωρολογικό Ινστιτούτο (KNMI) και το Ισπανικό Κτηματολόγιο (Oficina del catastro).
 - ο Όλα τα ανωτέρω πλεονεκτήματα, καθώς και οι συνεπακόλουθες ευεργετικές τους επιδράσεις στην οικονομία, στην κοινωνία και στη λειτουργία των δημοσίων φορέων, γίνονται πιο έντονα όσο περισσότερο μειώνονται οι τιμές των δημοσίων προϊόντων και καθίστανται απλοί και προτυποποιημένοι οι όροι χρήσης τους.
- Συνήθως, οι περισσότεροι φορείς αναγνωρίζουν το δημόσιο ρόλο τους και επιθυμούν τη μετάβαση σε λιγότερο «αυστηρά» μοντέλα χρέωσης και χρήσης των προϊόντων τους ως προς το κόστος και την αδειοδότηση. Επιπλέον, η προσαρμογή των φορέων στις νέες διαδικασίες διάθεσης έχει σχετικά χαμηλό κόστος, καθώς η γνώση και οι υποδομές για να εφαρμοστούν οι νέοι τρόποι διάθεσης είναι ήδη διαθέσιμες. Στην πράξη όμως υπάρχουν διάφοροι ανασταλτικοί παράγοντες, οι οποίοι αποτρέπουν ή καθυστερούν σημαντικά αυτές τις αλλαγές. Ο κυριότερος εξ' αυτών είναι η επικράτηση μιας αντίληψης εξάρτησης από τα έσοδά τους, ιδιαίτερα όταν δεν υπάρχουν εναλλακτικές πηγές εσόδων. Άλλοι λόγοι είναι η εδραίωση αναχρονιστικών νοοτροπιών, ο αβάσιμος φόβος απώλειας ελέγχου επί των δεδομένων, η αβελτηρία και η αδράνεια που πολλές φορές επικρατούν στο δημόσιο τομέα, η έλλειψη πολιτικής στήριξης για την πραγματοποίηση τέτοιων αλλαγών αλλά και η άγνοια σχετικά με τις επιταγές της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ. Πολύ σημαντική επίσης είναι και η επιρροή συγκεκριμένων κύκλων συμφερόντων,

συνήθως μεγάλων ιδιωτικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στους σχετικούς τομείς, οι οποίες, είτε έχοντας μέσω μη νόμιμων τρόπων προνομιακή πρόσβαση στα γεωχωρικά δεδομένα των φορέων, είτε διαθέτοντας εξαιρετικά μεγάλη οικονομική δύναμη, επιθυμούν τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης των υψηλών χρεώσεων για να αποτρέψουν το άνοιγμα της αγοράς και σε άλλες επιχειρήσεις και να διατηρήσουν τη μονοπωλιακή κυριαρχία τους στην εν λόγω αγορά. Η πραγματοποίηση των απαραίτητων αλλαγών, ώστε να εξαλειφθούν τέτοιες προβληματικές καταστάσεις αλλά και να εκσυγχρονιστεί ο τρόπος διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ και της επικείμενης αναθεώρησής της, είναι δυνατή, λοιπόν, με δύο τρόπους: (α) από «κάτω προς τα πάνω», δηλαδή με την αναθεώρηση του υφιστάμενου πλαισίου με απόφαση της διοίκησης του φορέα, εφόσον αυτό είναι δυνατό στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και (β) από «πάνω προς τα κάτω» μέσω ξεκάθαρων πολιτικών αποφάσεων και κατευθύνσεων από την πολιτική ηγεσία ή άλλο αρμόδιο όργανο (π.χ. η ΕΘΕΓ για την Ελλάδα).

- Όταν οι δημόσιοι φορείς που παράγουν σημαντικά πρωτογενή δεδομένα για το κράτος διευκολύνουν την περαιτέρω χρήση τους με μηδενικές ή πολύ χαμηλές χρεώσεις στο πλαίσιο των μοντέλων που αναφέρθηκαν, τότε κρίνεται πιο συμφέρουσα για το κράτος η διατήρηση ή ακόμα και η αύξηση της ετήσιας κρατικής επιχορήγησής τους από ότι η προώθηση της οικονομικής τους αυτοτέλειας. Ακόμα και αν τα ατομικά έσοδα των φορέων μειωθούν ή χρειαστεί αύξηση της κρατικής επιχορήγησης που λαμβάνουν, τα ποσά αυτά είναι αμελητέα σε σχέση με τα πολλαπλάσια οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που προκύπτουν για το κράτος και τους πολίτες συνολικότερα, από την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, του ΑΕΠ και των φορολογικών εσόδων, την προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, την ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας και την αποκατάσταση των σχέσεων της δημόσιας διοίκησης με τους πολίτες.

Στο σύνολό τους, οι μελέτες επιβεβαιώνουν με κατηγορηματικό τρόπο την αρχική παραίτηση της Ευρωπαϊκής επιτροπής προς τα κράτη μέλη στο προοίμιο της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ «...να ενθαρρύνουν τους φορείς του δημόσιου τομέα να διαθέτουν τα έγγραφα με χρέωση που δεν υπερβαίνει το οριακό κόστος αναπαραγωγής και διάδοσης των εγγράφων». Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή επιτροπή έχει ήδη ετοιμάσει σχέδιο Οδηγίας για τη δεύτερη αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ, η οποία, σύμφωνα με τα όσα δημοσιεύονται στο σχετικό ιστότοπο, θα επιβάλει την υποχρεωτική χρήση του μοντέλου οριακού κόστους στην τιμολόγηση των δημοσίων εγγράφων, ανεξαρτήτως του σκοπού χρήσης (π.χ. εμπορική, μη εμπορική).⁷

5.3 Πρακτικές και Παραδείγματα

Ανεξαρτήτως αυτής της πρωτοβουλίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, τόσο ο ΟΚΧΕ, όσο και η Δημόσια Διοίκηση γενικότερα, έχουν υποχρέωση, ιδίως στη σημερινή δύσκολη συγκυρία που βιώνουμε, να επιταχύνουν την εφαρμογή τέτοιων μεταρρυθμίσεων στη χώρα χωρίς την

7 <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/1524&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

παραμικρή κωλυσιεργία. Ανάλογες πρακτικές έχουν εφαρμοστεί ήδη σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, και έχουν αποδειχτεί εξαιρετικά ωφέλιμες για τα κράτη που τις υιοθέτησαν. Ορισμένα παραδείγματα:

- Το 2002 η κυβέρνηση της Δανίας αποφάσισε να διαθέτει ελεύθερα τις διευθύνσεις της χώρας. Μέχρι το 2009 δαπάνησε για το σκοπό αυτό 2εκ.ευρώ. Η πολιτική αυτή οδήγησε σε αύξηση της απασχόλησης κατά 800%-1000% στις επιχειρήσεις που αξιοποίησαν τα δεδομένα ενώ εκτίναξε τα έσοδά τους κατά 1000%. Η εκτιμώμενη επιστροφή στην επένδυση (ROI) από την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας και των εσόδων από τους φόρους εκτιμάται για το κράτος σε 470%.
- Στην Αυστρία, η Υπηρεσία Μετρήσεων και Τοπογραφίσεων (BEV) αποφάσισε το 2006 να απλοποιήσει την τιμολόγηση των δεδομένων, εφαρμόζοντας για κάποια από αυτά μειώσεις ως και 97%. Μέσα στο 2007, οι πωλήσεις για χαρτογραφικά προϊόντα αυξήθηκαν από 200% έως 1500% ανάλογα με το προϊόν (7000% για ψηφιακές ορθοφωτογραφίες, 250% για κτηματολογικά δεδομένα, 250% για ψηφιακά μοντέλα εδάφους και 1000% για φυσιογραφικούς χάρτες). Η αύξηση της ζήτησης προήλθε κυρίως από μικρομεσαίες Αυστριακές επιχειρήσεις, ενώ, εξαιτίας της πολιτικής αυτής, δημιουργήθηκε σημαντικός αριθμός νέων επιχειρήσεων. Τα έσοδα του φορέα από τις πωλήσεις προϊόντων αυξήθηκαν κατά 46% έως το 2009. Τα έσοδα σταθεροποιήθηκαν το 2011, αλλά η ανάπτυξη και διεύρυνση της ευρύτερης αγοράς που δημιουργήθηκε συνεχίζεται. Αντιθέτως, η αντίστοιχη Γερμανική υπηρεσία (BKG), η οποία δε διαθέτει τη δικαιοδοσία για να λάβει αντίστοιχες αποφάσεις και εγκλωβίστηκε, αναγκαστικά, σε ένα μοντέλο υψηλών χρεώσεων, εμφανίζει έσοδα από πωλήσεις που αντιστοιχούν σε ποσοστό μόλις 0.002% του προϋπολογισμού της.
- Στην Ισπανία, το Εθνικό Γεωγραφικό Ινστιτούτο αποφάσισε να παρέχει δωρεάν τα δεδομένα του για μη εμπορική χρήση ενώ εφάρμοσε μία αρκετά φιλική πολιτική διάθεσης και σε ότι αφορά την εμπορική χρήση. Το αποτέλεσμα ήταν ο τετραπλασιασμός των μεγάλων εμπορικών πελατών και ο διπλασιασμός της ζήτησης για τα δεδομένα ανάμεσα στον Οκτώβριο του 2010 και του 2011. Το Ισπανικό Κτηματολόγιο υιοθέτησε τα τελευταία χρόνια μία ακόμα πιο ριζοσπαστική πολιτική, η οποία κλιμακώθηκε με την υιοθέτηση, τον Απρίλιο του 2011, του μοντέλου της μηδενικής χρέωσης και της ελεύθερης διάθεσης των δεδομένων προς κάθε ενδιαφερόμενο. Μέχρι τότε εφήρμοζε ένα παρωχημένο μοντέλο υψηλών χρεώσεων, με αποτέλεσμα να έχει ελάχιστα έσοδα. Ακολούθησε μία θεαματική αύξηση των αιτήσεων μεταφόρτωσης δεδομένων (downloads) για αλφαριθμητικά δεδομένα κατά 1900% και για γεωχωρικά κτηματολογικά δεδομένα κατά 800%. Τα ευρύτερα οικονομικά οφέλη για το κράτος δεν έχουν εκτιμηθεί με βεβαιότητα ακόμη, καθώς η μετάβαση στο νέο καθεστώς έγινε πολύ πρόσφατα. Πάντως, πρόσφατη μελέτη της KPMG υπολογίζει ότι το όφελος για τον Ισπανό φορολογούμενο ανέρχεται σε 157 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο, ποσό το οποίο υπερβαίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό του Ισπανικού Κτηματολογίου. Μία ανεξάρτητη έρευνα, που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανεβάζει το όφελος για τους Ισπανούς πολίτες, από τα έμμεσα οικονομικά οφέλη, σε 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

- Το Γαλλικό κτηματολόγιο ακολουθούσε ένα μοντέλο υψηλών χρεώσεων, χρεώνοντας μία φαινομενικά προσιτή τιμή για κάθε γεωτεμάχιο μεμονωμένα, αλλά με το αθροιστικό κόστος για το σύνολο του κτηματολογικού χάρτη να ανέρχεται σε 5.7 εκατομμύρια ευρώ. Η προσθήκη της δυνατότητας δωρεάν θέασης (αλλά και όχι και μεταφόρτωσης) των κτηματολογικών δεδομένων από το διαδίκτυο δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, καθώς τα έσοδα παρέμειναν πενιχρά. Για αυτόν το λόγο προχώρησε σε δραστικές μειώσεις στο τιμολόγιο των προϊόντων του, οι οποίες αντιστοιχούν έως και σε ποσοστό 97% των αρχικών τιμών.
- Το Δεκέμβριο του 2011, δηλαδή δύο μήνες μετά την αναφορά POPSIS η οποία το αναφέρει ως προβληματική περίπτωση, σε ότι αφορά τις εμπορικές του δραστηριότητες στον τομέα ανάπτυξης προϊόντων προστιθέμενης αξίας, το Ολλανδικό Κτηματολόγιο ανακοίνωσε ότι θα παρέχει δωρεάν τα τοπογραφικά του δεδομένα προς όλους, ενώ εξετάζει παράλληλα τους όρους και τις διαδικασίες για τη δωρεάν παροχή και των κτηματολογικών δεδομένων που διαθέτει στις υπόλοιπες δημόσιες αρχές της Ολλανδίας. Αντιθέτως, το Ιταλικό Κτηματολόγιο αντιμετωπίζει προστριβές με τον ιδιωτικό τομέα της χώρας, καθώς επιμένει να παρέχει δικά του προϊόντα προστιθέμενης αξίας στην αγορά και να διατηρεί πολύ υψηλές χρεώσεις. Υπάρχει η εκτίμηση ότι η συνολική αγορά που αφορά στην περαιτέρω χρήση των πληροφοριών από το Ιταλικό Κτηματολόγιο έχει μειωθεί κατά 40% μεταξύ του 2004 και του 2010, ενώ ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης διαμάχης που έχει ξεσπάσει εκκρεμούν 44 δικαστικές υποθέσεις.
- Η Μεγάλη Βρετανία αποφάσισε πριν μερικά χρόνια τη δωρεάν διάθεση της συντριπτικής πλειοψηφίας των γεωχωρικών δεδομένων της Ordnance Survey (φύλλα χάρτου, όρια οικισμών, κτλ). Μέσα στο 2011, 30 δημόσιοι φορείς στην Αγγλία θα προχωρήσουν στην ελεύθερη διάθεση, μέσω του διαδικτύου, περισσότερων από 600 συνόλων γεωχωρικών δεδομένων.
- Στη Φινλανδία, η Εθνική Υπηρεσία Τοπογραφήσεων (NLS) ανακοίνωσε τη δωρεάν διάθεση των ψηφιακών προϊόντων της, ακόμα και για εμπορικές χρήσεις, η οποία θα ισχύσει από την 1^η Μαΐου του 2012.
- Παρά το γεγονός ότι δεν ανήκει στους φορείς που διαχειρίζονται και παράγουν αμιγώς γεωχωρικά δεδομένα, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνεται η φιλοσοφία που ενστερνίζεται το Met.no, δηλαδή το εθνικό μετεωρολογικό ινστιτούτο της Νορβηγίας, και η οποία συνοψίζεται στο ότι «η παρακράτηση δεδομένων για πωλήσεις προκειμένου να πραγματοποιηθεί μία ασήμαντη προσθήκη στον προϋπολογισμό του ινστιτούτου δε μπορεί σε καμία περίπτωση να συγκριθεί με τα τεράστια κοινωνικά οφέλη που προκύπτουν από την ελεύθερη διάθεση των προϊόντων του στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.» Η εφαρμογή αυτής της φιλοσοφίας στην πράξη έχει ωθήσει το συγκεκριμένο ινστιτούτο στην υιοθέτηση του μοντέλου μηδενικού κόστους, δηλαδή τα δεδομένα διατίθενται ελεύθερα για κάθε είδους χρήση. Αυτό προκάλεσε αύξηση των χρηστών κατά 3000% ενώ η αύξηση των φορολογικών εσόδων που επήλθε ως αποτέλεσμα υπερβαίνει κατά πολύ την απώλεια εσόδων του φορέα από τις πωλήσεις.
- Στη Νέα Ζηλανδία, οι χρήσεις γεωχωρικών δεδομένων αντιστοιχούν σε οικονομική δραστηριότητα 1,2 δις (έτος αναφοράς 2008). Σύμφωνα με μελέτη της κυβέρνησης,

η ελεύθερη διάθεση των γεωχωρικών δεδομένων οδηγεί σε όφελος για την οικονομία 0,48 δις, ενώ τα οφέλη για τη δημόσια διοίκηση ανέρχονται σε 0,1 δις.

- Στην Αυστραλία, το κόστος από τη δυσχερή πρόσβαση στα δεδομένα της δημόσιας διοίκησης για το 2007 εκτιμήθηκε ότι συνετέλεσε στη διαμόρφωση του ΑΕΠ και της κατανάλωσης σε μεγέθη κατά 7% χαμηλότερα από ό,τι θα ήταν, αν τα προβλήματα αυτά είχαν εξαλειφθεί. Η Αυστραλία, έκτοτε, έχει προχωρήσει σε σημαντικές πρωτοβουλίες για το «άνοιγμα» των γεωχωρικών δεδομένων της δημόσιας διοίκησης.
- Στον Καναδά, οι συνέπειες από την εφαρμογή των μοντέλων της πλήρους ανάκτησης κόστους και των περιοριστικών αδειών χρήσης επί των γεωχωρικών δεδομένων αποτιμήθηκαν, ήδη από το 2001, σε 23.000 λιγότερες θέσεις εργασίας, μειωμένη οικονομική δραστηριότητα κατά 2,6 δισεκατομμύρια και μειωμένο ΑΕΠ κατά 1,4 δισεκατομμύρια.
- Στην Αμερική εκδόθηκε το 2009 από το Λευκό Οίκο η Οδηγία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση. Σύμφωνα με αυτήν, η διαφάνεια, η συμμετοχή και η συνεργασία αποτελούν τους θεμέλιους λίθους της ανοικτής διακυβέρνησης. Η διαφάνεια γιατί προωθεί τη λογοδοσία, τροφοδοτώντας το κοινό με πληροφορία για τις δράσεις της κυβέρνησης, η συμμετοχή γιατί επιτρέπει στους πολίτες να συνδράμουν την κυβέρνησή τους στη διαμόρφωση πολιτικών και η συνεργασία γιατί βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της κυβέρνησης. Μέσα στο παραπάνω πλαίσιο, η Οδηγία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση θεωρεί ότι όλα τα προϊόντα του δημοσίου τομέα της Αμερικής αποτελούν περιουσία των φορολογουμένων πολιτών και επιβάλλει στις δημόσιες αρχές να τα διαθέσουν άμεσα σε ανοικτούς μορφότυπους οι οποίοι δεν περιορίζουν τη δυνατότητα περαιτέρω χρήσης. Οι δημόσιες αρχές, μέσω της ίδιας Οδηγίας, ενθαρρύνονται να αναλάβουν ατομικές πρωτοβουλίες για τη διάχυση της δημόσιας πληροφορίας και όχι να περιμένουν κάθε φορά λεπτομερείς οδηγίες από τις προϊσταμένες αρχές τους. Συνέπεια των ανωτέρω είναι ότι, κατά πάσα πιθανότητα, η Αμερικάνικη αγορά γεωπληροφορίας είναι η πιο ανεπτυγμένη στον κόσμο, ενώ ο αριθμός των ελεύθερα διαθέσιμων συνόλων γεωχωρικών δεδομένων στη σχετική κυβερνητική πύλη data.gov.gr ανέρχεται σε περίπου 400.000. Εκτιμάται επίσης ότι, για κάθε \$1 κόστους ανάπτυξης και λειτουργίας, το data.gov.gr επιστρέφει \$85 σε οφέλη στο Αμερικανικό κράτος. Ως μεμονωμένο παράδειγμα δράσης φορέα, αναφέρεται, ενδεικτικά, η περίπτωση του Αμερικανικού Εθνικού Κέντρου για τη Διαχείριση των Ωκεανών και της Ατμόσφαιρας (NOAA), το οποίο δρα ως αρωγός, μέσω των πληροφοριών που διαθέτει, για την ανάπτυξη στον ιδιωτικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας που ανέρχεται στα 700 εκατομμύρια δολάρια ετησίως.
- Τα συνολικά άμεσα και έμμεσα οφέλη από την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας στην Ευρώπη των 27 ανέρχονται σε 140 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Με διευκόλυνση της πρόσβασης και χαμηλότερες χρεώσεις το ποσό αυτό θα μπορούσε κατά το 2008 να είχε ανέλθει στα 200 δισεκατομμύρια.
- Η ανάλυση δεδομένων σε 15 χώρες στο διάστημα 2000-2007 έδειξε ότι οι εταιρείες μηχανικών σε χώρες όπου οι δημόσιες αρχές παρέχουν δωρεάν βασικά γεωχωρικά υπόβαθρα, αναπτύσσονται τουλάχιστον 15% περισσότερο κάθε χρόνο, (σε οικονομικούς όρους), σε σχέση με χώρες όπου τα δεδομένα αυτά παρέχονται με

χρέωση βάσει του μοντέλου ανάκτησης κόστους. Το όφελος αυτό ισχύει κυρίως για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

- Η υιοθέτηση καλύτερων πολιτικών για την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας και ιδιαίτερα των γεωχωρικών δεδομένων είναι ικανή να οδηγήσει σε διπλασιασμό της παραγωγικότητας των κυβερνήσεων μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.

6. Προτεινόμενα Μέτρα

Η ανάλυση που προηγήθηκε υποδεικνύει με κατηγορηματικό τρόπο ότι για να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των δημοσίων γεωχωρικών δεδομένων από το κράτος, για να καρπωθεί η χώρα πλήρως τα αναπτυξιακά οφέλη από την προσπάθεια αυτή και για να δοθεί μία πολύ σημαντική ώθηση στο έργο των δημοσίων αρχών, ειδικά στην παρούσα κρίσιμη οικονομική συγκυρία για τη χώρα όπου η προστασία του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη είναι στο επίκεντρο των δημοσίων πολιτικών, πρέπει να εξασφαλιστεί η ευρύτατη και απρόσκοπτη χρήση των συνόλων αυτών και των παράγωγων προϊόντων τους. Ειδάλλως, είναι πρακτικά άχρηστα. Για το λόγο αυτό, **ο ΟΚΧΕ, αποτελώντας το βασικό και ανεξάρτητο εγγυητή της κοινοχρησίας των γεωχωρικών δεδομένων στην δημόσια διοίκηση, της περαιτέρω χρήσης τους από το κοινωνικό σύνολο και της προώθησης αναπτυξιακών πολιτικών και κατευθύνσεων σε θέματα αρμοδιότητάς του, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη ότι:**

1. Τα προϊόντα που δημιουργούνται από ένα δημόσιο φορέα, στο πλαίσιο των θεσμικών του αρμοδιοτήτων και της δημόσιας αποστολής του, έχουν χρηματοδοτηθεί στην πραγματικότητα από τους Έλληνες φορολογούμενους και έχουν παραχθεί για το δικό τους όφελος, συνεπώς αποτελούν δημόσιο αγαθό,
2. Οι δημόσιες αρχές αποτελούν μέρος του ελληνικού δημοσίου, συνεπώς, οι αποφάσεις που αφορούν στη τιμολόγηση των γεωχωρικών τους προϊόντων θα πρέπει να λαμβάνονται με γνώμονα τη μεγιστοποίηση του οικονομικού οφέλους του ελληνικού δημοσίου στο σύνολό του και όχι της εκάστοτε δημόσιας αρχής μεμονωμένα,
3. Η προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, ιδίως σε αυτή την κρίσιμη δημοσιονομική συγκυρία, αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την οικονομική ανάκαμψη της χώρας και ιδιαίτερα για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων,
4. Η διάδοση του διαδικτύου, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η ανάδειξη της σημασίας των γεωχωρικών δεδομένων στην καθημερινή ζωή του πολίτη, την έρευνα και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η ανάγκη πιο ευέλικτων και λιγότερο γραφειοκρατικών τρόπων προώθησης της πληροφορίας, ο διεθνής ανταγωνισμός στο χώρο της γεωχωρικής πληροφορίας και το διαρκώς αυξανόμενο κίνημα των ανοιχτών γεωδεδομένων κατά τα τελευταία έτη έχουν καταστήσει παρωχημένα τα μοντέλα της πλήρους ανάκτησης κόστους των γεωδεδομένων από το δημόσιο, τα οποία όχι μόνο δεν εξυπηρετούν το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκαν, αλλά καταλήγουν να είναι εξαιρετικά ζημιογόνα για την ανταγωνιστικότητα, την οικονομία και την κοινωνία, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της συντριπτικής πλειοψηφίας των σχετικών μελετών και αναφορών στη διεθνή βιβλιογραφία,

5. Σύμφωνα με τις ίδιες μελέτες, η κεντρική διάθεσης των δεδομένων μιας δημόσιας αρχής στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, αυξάνει τα διοικητικά και διαχειριστικά κόστη για το διαθέτη χωρίς να συμβάλλει ουσιαστικά στη διατήρηση της ποιότητας των δεδομένων, αφού αυτή μπορεί να εξασφαλιστεί με πιο σύγχρονες και πρακτικές μεθόδους (π.χ. ψηφιακές υπογραφές),
6. Ο αποτελεσματικός διαμοιρασμός και η πρόσβαση στη γεωχωρική πληροφορία που επιτυγχάνονται με χαμηλές και μηδενικές τιμές της δημόσιας πληροφορίας προάγουν την ακαδημαϊκή και επιστημονική έρευνα, συνεισφέρουν στην καλύτερη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων, αποτελούν το θεμέλιο λίθο της καινοτομίας στην αγορά και αποτελούν ένα κατεξοχήν αναπτυξιακό μέτρο,
7. Οι δημόσιοι φορείς έχουν την ευθύνη στο πλαίσιο της ανοικτής διακυβέρνησης να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες που προάγουν τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, τη συμμετοχή και τη συνεργασία στη δημόσια διοίκηση,
8. Υπάρχει επιτακτική ανάγκη άμεσης εφαρμογής των όσων προβλέπονται στα άρθρα 27 και 28 του Ν. 3882/2010 σχετικά με την κοινοχρησία γεωχωρικών δεδομένων και τη διάθεσή τους σε τρίτους, αντίστοιχα,
9. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήδη προωθεί νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα επιτρέπεται η ανάκτηση μόνο του οριακού κόστους αναπαραγωγής και διάθεσης για όλα τα δημόσια έγγραφα των δημοσίων φορέων των Κρατών Μελών, ανεξάρτητα του τρόπου της περαιτέρω χρήσης τους από τρίτους,
10. Όχι μόνο δεν περιορίζονται τα Κράτη Μέλη να υιοθετήσουν τέτοιες πρακτικές νωρίτερα, αλλά αντιθέτως, ενθαρρύνονται να το πράξουν, και
11. Το 97% των μελών του δικτύου ΚΟΣΕ συμφωνεί με την άποψη ότι τα γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου θα πρέπει να διατίθενται χωρίς κόστος και περιορισμούς σε όλους τους πολίτες της χώρας (Παράρτημα Β, Τμήμα Β3, Γράφημα 4),

εισηγείται στην Εθνική Επιτροπή Γεωπληροφορίας τη λήψη απόφασης με την οποία θα υιοθετούνται τα παρακάτω μέτρα:

6.1 Μέτρα για την Κοινοχρησία μεταξύ των Δημοσίων Αρχών

- 1) Τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων των δημοσίων αρχών και τα μεταδεδομένα τους τα οποία υπάγονται στην ΕΥΓΕΠ σύμφωνα με το ν.3882/2010, για τα οποία δεν υπάρχουν συμβατικοί, νομοθετικοί ή άλλοι κανονιστικοί περιορισμοί (π.χ. προγενέστερες περιοριστικές συμβάσεις), **διαμοιράζονται μεταξύ όλων των δημοσίων αρχών** καθώς και προς τα όργανα που ασκούν δικαστική ή νομοθετική εξουσία με άδεια η οποία δεν περιλαμβάνει **περιοριστικούς όρους**, οι οποίοι ενδέχεται να δημιουργούν πρακτικά εμπόδια στη χρήση τους, στη δυνατότητα αναδιανομής προς άλλες δημόσιες αρχές και στην κοινοχρησία των παράγωγων προϊόντων τους. Προς τούτο, οι δημόσιες αρχές επιβάλλεται να χρησιμοποιούν τις προτυποποιημένες άδειες Α ή Β του Παραρτήματος Γ. Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο αδειών είναι ότι με την άδεια Β δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση ενώ στην άδεια Α δεν επιβάλλεται ο περιορισμός αυτός. Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι για την κοινοχρησία ισχύουν τα ακόλουθα:

- Οποιαδήποτε τέλη επιβάλλονται, ανακοινώνονται στο διαδικτυακό τόπο του φορέα που διαθέτει τα δεδομένα. Τα τέλη αυτά αφορούν αποκλειστικά και μόνο στο κόστος αναπαραγωγής και διάδοσης (μοντέλο οριακού κόστους).
 - Στην περίπτωση χρήσης διαδικτυακών υπηρεσιών (π.χ. τηλεφόρτωσης, WFS κλπ) ή του διαδικτύου (π.χ. εξυπηρετητής FTP), για τη διάθεση των δεδομένων προς δημόσιες αρχές, δεν επιβάλλονται τέλη.
 - Η διάθεση των συνόλων γεωχωρικών δεδομένων και των μεταδεδομένων τους σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή πρέπει να πραγματοποιείται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα υποβολής του σχετικού αιτήματος με οποιοδήποτε τεχνικό μέσο κρίνεται πρόσφορο. Αν η αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα δημόσια αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί στο αίτημα άλλης δημόσιας αρχής για τα σχετικά δεδομένα εντός της ανωτέρω προθεσμίας, οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή τα έχει στην κατοχή της δύναται να τα παράσχει στην αιτούσα κατόπιν σχετικού αιτήματος. Σε κάθε τέτοια περίπτωση η χορηγούσα τα δεδομένα αρχή οφείλει να ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα αρχή σχετικά με την αναδιανομή στην οποία προέβη. Σε τέτοια περίπτωση, η αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα αρχή δε φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αλλοίωση της ποιότητας της πληροφορίας, όπως εξάλλου ορίζεται και στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν. 3979/2011 και στους σχετικούς όρους των αδειών Α και Β του Παραρτήματος Γ.
 - Η διάθεση των γεωχωρικών δεδομένων πρέπει να γίνεται σε επεξεργάσιμη και μηχαναγνώσιμη μορφή, δηλαδή σε μορφή ψηφιακή και επαρκώς δομημένη, ώστε εφαρμογές λογισμικού να αναγνωρίζουν αξιόπιστα μεμονωμένες δηλώσεις πραγματικών περιστατικών, καθώς και την εσωτερική της δομή. Σε περιπτώσεις εναλλακτικών τρόπων διάθεσης των δεδομένων, όπως διαδικτυακές υπηρεσίες θέασης και ειδικές διεπαφές για συγκεκριμένα λογισμικά, οι τρόποι αυτοί θα πρέπει να δρουν συμπληρωματικά της διάθεσης των δεδομένων σε επεξεργάσιμη και μηχαναγνώσιμη μορφή και όχι να την υποκαθιστούν.
 - Η γεωχωρική πληροφορία θα πρέπει να διατίθεται σε ανοικτούς μορφότυπους. Ένας μορφότυπος θεωρείται ανοιχτός, όταν οι προδιαγραφές του είναι δημόσια διαθέσιμες και χωρίς περιορισμούς στη χρήση τους και όταν για τη χρήση του μορφότυπου δεν απαιτείται χρηματική ή άλλη αποζημίωση.
 - Όποια Δημόσια Αρχή παράγει και διαθέτει κάποιο από τα γεωχωρικά δεδομένα ή τις γεωχωρικές υπηρεσίες του Παραρτήματος Α θα πρέπει σε διάστημα 2 μηνών να έχει εκδώσει τις απαραίτητες αποφάσεις για τη διάθεσή τους σε άλλες δημόσιες αρχές σύμφωνα με τους όρους της παρούσας εισήγησης.
- 2) Οι κανόνες κοινοχρησίας και διάθεσης των δεδομένων που αφορούν σε δημόσιες αρχές και περιγράφονται στις ανωτέρω παραγράφους έχουν εφαρμογή και για τους αναδόχους που λειτουργούν και δρουν για λογαριασμό τους. Για τους σκοπούς του παρόντος, οι ανάδοχοι που λειτουργούν και δρουν για λογαριασμό των δημοσίων αρχών θεωρούνται ως αναπόσπαστο μέρος αυτών των αρχών και για το λόγο αυτό τα γεωχωρικά δεδομένα μπορούν να διατίθενται σε αυτούς και θα πρέπει να

αντιμετωπίζονται ως μία ενιαία οντότητα με τις αναθέτουσες δημόσιες αρχές για όσο διάστημα διαρκεί η μεταξύ τους σχέση.

- 3) Αναφορικά με τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων του Παραρτήματος Α της παρούσας και τα μεταδεδομένα τους τα οποία περιήλθαν στην κατοχή δημοσίων αρχών δυνάμει συμβάσεων με άλλες δημόσιες αρχές, αποφασίζεται εντός 2 μηνών με Υπουργική Απόφαση από το αρμόδιο ή τα συναρμόδια Υπουργεία **η άρση όλων των περιορισμών** που αναφέρονται στις συμβάσεις αυτές σχετικά με την κοινοχρησία χωρίς περιορισμούς και περαιτέρω χρήση των δεδομένων αυτών και των παράγωγων προϊόντων τους εντός του δημοσίου τομέα με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του Ν.3882/2010 και η επαναδειοδότηση των δεδομένων με τις άδειες Α ή Β του Παραρτήματος Γ.

Το μέτρο αυτό ουσιαστικά επιτρέπει την εφεξής χωρίς περιορισμούς κοινοχρησία μεταξύ των φορέων του δημοσίου, γεωχωρικών δεδομένων και παράγωγων τους προϊόντων, τα οποία είχαν διατεθεί προγενέστερα από δημόσιες αρχές, σε άλλες δημόσιες αρχές με περιοριστικούς όρους οι οποίοι αντίκεινται στις διατάξεις του ν.3882/2010 για την κοινοχρησία. Με την εφαρμογή του μέτρου αυτού θα εξοικονομηθούν σημαντικοί χρηματικοί πόροι για το δημόσιο, καθώς θα σταματήσει η πολλαπλή προμήθεια των ιδίων δεδομένων από μία δημόσια αρχή για διαφορετικό σκοπό χρήσης.

- 4) Αναφορικά με τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων του Παραρτήματος Α της παρούσας και τα μεταδεδομένα τους που περιήλθαν στην κατοχή δημοσίων αρχών δυνάμει προγενέστερων του ν. 3882/2010 συμβάσεων οι οποίες καταρτίστηκαν με τρίτους και περιορίζουν σε οποιοδήποτε βαθμό τη δυνατότητα διάθεσης και περαιτέρω χρήσης σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι δημόσιες αρχές:
- οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά τον ΟΚΧΕ
 - οφείλουν να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες, στο βαθμό που δύνανται, ώστε να αρθούν οι υφιστάμενοι περιορισμοί εντός δύο μηνών. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, οφείλουν να τεκμηριώσουν τους λόγους, αποστέλλοντας σχετική έκθεση στον ΟΚΧΕ, ο οποίος θα τη μεταφέρει στην επόμενη συνεδρίαση της ΕΘΕΓ
 - δύνανται να ζητήσουν την αρωγή του ΟΚΧΕ, παραδίδοντας σε αυτόν αντίγραφα των σχετικών συμβάσεων

6.2 Μέτρα για τη Διάθεση προς Τρίτους

- 1) Τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων των δημοσίων αρχών τα οποία υπάγονται στην ΕΥΓΕΠ σύμφωνα με το ν.3882/2010, για τα οποία δεν υπάρχουν συμβατικοί, νομοθετικοί ή άλλοι κανονιστικοί περιορισμοί (π.χ. προγενέστερες περιοριστικές συμβάσεις), και τα μεταδεδομένα τους διατίθενται προς τρίτους τόσο με τέλη όσο και χωρίς τέλη ανάλογα με το σκοπό χρήσης. Στην περίπτωση της χωρίς τέλη διάθεσης, οι δημόσιες αρχές επιβάλλεται να χρησιμοποιούν τις προτυποποιημένες άδειες Α ή Β του Παραρτήματος Γ ανάλογα με το αν προτίθενται να επιτρέπουν και τη δωρεάν εμπορική χρήση, ή όχι. Στην περίπτωση που οι δημόσιες αρχές επιβάλλουν τέλη για συγκεκριμένο

σκοπό χρήσης των δεδομένων τους από τρίτους (π.χ. εμπορική χρήση), τότε θα πρέπει να τα διαθέτουν με άδεια η οποία συμμορφώνεται με το αδειοδοτικό πλαίσιο που ορίζεται στον πίνακα Γ του Παραρτήματος Γ. Τα μεταδεδομένα των γεωχωρικών συνόλων διατίθενται χωρίς τέλη. Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι για τη διάθεση προς τρίτους ισχύουν τα ακόλουθα:

- Οποιαδήποτε τέλη επιβάλλονται, ανακοινώνονται στο διαδικτυακό τόπο του φορέα που διαθέτει τα δεδομένα. Τα τέλη αυτά είναι ανταποδοτικού χαρακτήρα και το ύψος τους καθορίζεται με κοινή απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της ΕΘΕΓ (Άρθρο 28, παρ. 4, ν.3882/2010).
- Η διάθεση των συνόλων γεωχωρικών δεδομένων και των μεταδεδομένων τους σε οποιοδήποτε τρίτο πρέπει να πραγματοποιείται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα υποβολής του σχετικού αιτήματος με οποιοδήποτε τεχνικό μέσο κρίνεται πρόσφορο. Στην περίπτωση χρήσης των αδειών Α και Β του Παραρτήματος Γ και εφόσον η αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα δημόσια αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί στο αίτημα Τρίτου για τα σχετικά δεδομένα εντός της ανωτέρω προθεσμίας, οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή τα έχει στην κατοχή της δύναται να τα παράσχει στον αιτούντα κατόπιν σχετικού αιτήματος. Σε κάθε τέτοια περίπτωση η χορηγούσα τα δεδομένα αρχή οφείλει να ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα αρχή σχετικά με την αναδιανομή στην οποία προέβη. Σε τέτοια περίπτωση, η αρμόδια για τα γεωχωρικά δεδομένα αρχή δε φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αλλοίωση της ποιότητας της πληροφορίας, όπως εξάλλου ορίζεται και στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν. 3979/2011 και στους σχετικούς όρους των αδειών Α και Β του Παραρτήματος Γ.
- Η διάθεση των γεωχωρικών δεδομένων πρέπει να γίνεται σε επεξεργάσιμη και μηχαναγνώσιμη μορφή, δηλαδή σε μορφή ψηφιακή και επαρκώς δομημένη, ώστε εφαρμογές λογισμικού να αναγνωρίζουν αξιόπιστα μεμονωμένες δηλώσεις πραγματικών περιστατικών, καθώς και την εσωτερική της δομή. Σε περιπτώσεις εναλλακτικών τρόπων διάθεσης των δεδομένων, όπως διαδικτυακές υπηρεσίες θέασης και ειδικές διεπαφές για συγκεκριμένα λογισμικά, οι τρόποι αυτοί θα πρέπει να δρουν συμπληρωματικά της διάθεσης των δεδομένων σε επεξεργάσιμη και μηχαναγνώσιμη μορφή και όχι να την υποκαθιστούν.
- Η γεωχωρική πληροφορία θα πρέπει να διατίθεται σε ανοικτούς μορφότυπους. Ένας μορφότυπος θεωρείται ανοιχτός, όταν οι προδιαγραφές του είναι δημόσια διαθέσιμες και χωρίς περιορισμούς στη χρήση τους και όταν για τη χρήση του μορφότυπου δεν απαιτείται χρηματική ή άλλη αποζημίωση.
- Όποια Δημόσια Αρχή παράγει και διαθέτει κάποιο από τα γεωχωρικά δεδομένα ή τις γεωχωρικές υπηρεσίες του Παραρτήματος Α θα πρέπει σε διάστημα 2 μηνών να έχει εκδώσει τις απαραίτητες αποφάσεις για τη διάθεσή τους προς τρίτους σύμφωνα με τους όρους της παρούσας εισήγησης.

- 2) Αναφορικά με τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων του Παραρτήματος Α της παρούσας και τα μεταδεδομένα τους που περιήλθαν στην κατοχή δημοσίων αρχών δυνάμει προγενέστερων του ν. 3882/2010 συμβάσεων οι οποίες καταρτίστηκαν με τρίτους και περιορίζουν σε οποιοδήποτε βαθμό τη δυνατότητα διάθεσης και περαιτέρω χρήσης σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι δημόσιες αρχές:
- οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά τον ΟΚΧΕ
 - οφείλουν να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες, στο βαθμό που δύνανται, ώστε να αρθούν οι υφιστάμενοι περιορισμοί εντός δύο μηνών. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, οφείλουν να τεκμηριώσουν τους λόγους, αποστέλλοντας σχετική έκθεση στον ΟΚΧΕ, ο οποίος θα τη μεταφέρει στην επόμενη συνεδρίαση της ΕΘΕΓ
 - δύνανται να ζητήσουν την αρωγή του ΟΚΧΕ, παραδίδοντας σε αυτόν αντίγραφα των σχετικών συμβάσεων

6.3 Γενικά Μέτρα

- 1) Οι δημόσιες αρχές οι οποίες διαχειρίζονται ή έχουν στην κατοχή τους τα σύνολα γεωχωρικών δεδομένων του Παραρτήματος Α θα πρέπει, σε διάστημα ενός μηνός, να **δημιουργήσουν για αυτά μεταδεδομένα** σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1205/2008 που εκδόθηκε σε εφαρμογή εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 7 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2007/2/ΕΚ, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει. Για το σκοπό αυτό μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη δωρεάν εφαρμογή που παρέχεται από την Ε.Ε. στον ιστότοπο <http://www.inspire-geoportals.eu/EUOSME/>. Εάν για οποιοδήποτε λόγο αδυνατούν να το πράξουν, μπορούν να αιτηθούν τεχνική βοήθεια για το σκοπό αυτό από τον ΟΚΧΕ. Τα μεταδεδομένα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο και χρόνο παραγωγής, το ιστορικό, την κλίμακα, την ακρίβεια, και τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή των δεδομένων που συνοδεύουν. Συνεπώς, η ύπαρξη αναλυτικών και ενημερωμένων μεταδεδομένων είναι καθοριστικής σημασίας για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των δεδομένων από το δημόσιο φορέα ή τον τρίτο που σκοπεύει να τα χρησιμοποιήσει.
- 2) Στην περίπτωση διάθεσης των γεωχωρικών δεδομένων μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών, οι δημόσιες αρχές μπορούν να ενσωματώνουν στην ιστοσελίδα της διαδικτυακής υπηρεσίας το σχετικό Σημείωμα Α του Παραρτήματος Γ.
- 3) Οι δημόσιες αρχές δε θα πρέπει να χρησιμοποιούν λογότυπα τα οποία ενσωματώνονται στα ψηφιακά γεωχωρικά δεδομένα και αλλοιώνουν την πρωτογενή γεωχωρική πληροφορία. Μέτρα τέτοιου είδους αποτελούν παρωχημένες τακτικές που υποβαθμίζουν την ποιότητα των προϊόντων και δυσχεραίνουν συχνά τη χρήση τους από τους δυνητικούς χρήστες, χωρίς να εξασφαλίζουν την αυθεντικότητα του προϊόντος. Για το σκοπό αυτό μπορούν να δημιουργούνται και να χρησιμοποιούνται ψηφιακές υπογραφές οι οποίες κατοχυρώνουν την πηγή προέλευσης των δεδομένων, διασφαλίζουν τη διατήρηση της ποιότητάς τους και επιτρέπουν τον εύκολο έλεγχο για τη διαπίστωση τυχόν μεταβολών ή αλλοιώσεων της πληροφορίας από τρίτα μέρη.
- 4) Στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, οι δημόσιες αρχές ενθαρρύνονται να υιοθετήσουν το μοντέλο του οριακού κόστους και για την περαιτέρω χρήση προς τρίτους ώστε να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικά, οικονομικά και αναπτυξιακά οφέλη που προκύπτουν από τις πολιτικές ανοικτών δεδομένων στην ευρύτερη αγορά.

Για την υλοποίηση των παραπάνω ο ΟΚΧΕ εισηγείται στην ΕΘΕΓ τη λήψη απόφασης παρουσίασης στην επόμενη συνεδρίασή της των πρωτοβουλιών και των ρυθμίσεων που έχει προχωρήσει κάθε φορέας που διαθέτει τα δεδομένα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

7. Συμπεράσματα

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στο μεγαλύτερο μέρος τους τα δεδομένα της δημόσιας διοίκησης είναι άμεσα ή έμμεσα γεωχωρικά, η υιοθέτηση των παραπάνω αποφάσεων αποτελεί κατά τη γνώμη του ΟΚΧΕ μία δέσμη άμεσων και συγκεκριμένων πρακτικών μέτρων με μεγάλη αναπτυξιακή προοπτική, καθώς θα αποδεσμεύσει τις δημόσιες αρχές από σωρευμένες δυσλειτουργίες, θα επιταχύνει το έργο τους και κατά συνέπεια θα βοηθήσει την πολιτική ηγεσία στη χάραξη πολιτικής και την επίτευξη στρατηγικών στόχων σε πληθώρα θεμάτων όπως περιβάλλον, κλιματική αλλαγή, υγεία, εκπαίδευση, ασφάλεια του πολίτη, πρόληψη εγκλημάτων, ασφαλιστικό, εμπόριο, γεωργία, πολιτισμική κληρονομιά, άθληση, απασχόληση και οποιοδήποτε άλλο τομέα στηρίζεται στη χρήση και μελέτη γεωδεδομένων.

Άλλα οφέλη αναμένεται να είναι η εξοικονόμηση πόρων από την επαναχρησιμοποίηση των γεωχωρικών δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση και η εξασφάλιση της διαφάνειας και της λογοδοσίας μέσω της ευρείας διάθεσης των γεωχωρικών προϊόντων. Το όφελος από την ανοικτή χρήση των δεδομένων θα είναι αμφίδρομο, επηρεάζοντας θετικά όχι μόνο τη λειτουργία του κράτους αλλά και τα ίδια τα δεδομένα, αφού μέσα από την ευρεία χρήση και διάθεσή τους θα εντοπίζονται και θα διορθώνονται γρήγορα τα λάθη και οι παραλείψεις τους με αποτέλεσμα τη μετατροπή τους στη διάρκεια του χρόνου σε αξιόπιστα και ποιοτικά προϊόντα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Λίστα de-Facto Κοινών Υποβάθρων

1. Συστήματα Αναφοράς και Παράμετροι Μετασχηματισμού

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Ένα σύστημα αναφοράς είναι ένα σύνολο μαθηματικών παραμέτρων με τις οποίες αντιστοιχίζουμε συντεταγμένες στα σημεία της γήινης επιφάνειας. Οι παράμετροι αυτές επιλέγονται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να προσεγγίζουν καλύτερα το σχήμα και το μέγεθος της γήινης επιφάνειας (ελλειψοειδές αναφοράς) με σκοπό τη διενέργεια παρατηρήσεων και την ορθή απεικόνιση αντικειμένων και φαινομένων. Ένα Σύστημα Αναφοράς υλοποιείται στον πραγματικό χώρο με τον προσδιορισμό της θέσης ενός δικτύου σημείων. Το σύνολο των μετρήσεων και των συντεταγμένων των σημείων αυτού του δικτύου αναφέρεται στη βιβλιογραφία ως Πλαίσιο Αναφοράς. Οι μετρήσεις που γίνονται σε συγκεκριμένο Σύστημα Αναφοράς αναπαριστώνται σε δισδιάστατους αναλογικούς ή ψηφιακούς χάρτες μέσω μιας κατάλληλης χαρτογραφικής προβολής. Για τον υψομετρικό προσδιορισμό μπορεί να χρησιμοποιηθεί το ελλειψοειδές του συστήματος αναφοράς ή το γεωειδές, ανάλογα με την εφαρμογή και τη μεθοδολογία που ακολουθείται. Το γεωειδές είναι στην ουσία η μέση στάθμη της θάλασσας εκτεινόμενη κάτω από τη στεριά και θεωρητικά ταυτίζεται με μια επιφάνεια ίσου δυναμικού του πεδίου βαρύτητας της γης. Για τον προσδιορισμό υψομέτρων ως προς τη μέση στάθμη της θάλασσας έχει ιδρυθεί ένα δίκτυο χωροσταθμικών αφετηριών.

Στη χώρα μας έχει χρησιμοποιηθεί πλήθος Συστημάτων Αναφοράς και αντίστοιχων χαρτογραφικών προβολών για την παραγωγή χαρτογραφικών προϊόντων, πολλά από τα οποία είναι ακόμη σε ισχύ. Ενδεικτικά αναφέρονται το Παλαιό και Νέο Ελληνικό Σύστημα Αναφοράς με εγκάρσια μερκατορική προβολή 3^ο ή με ισαπέχουσα αζιμουθιακή προβολή του Hatt, το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς του 1987 (ΕΓΣΑ87) με εγκάρσια μερκατορική προβολή και το Παγκόσμιο Σύστημα Αναφοράς (WGS84). Το ΕΓΣΑ 87 αποτελεί αυτή τη στιγμή το επίσημο Σύστημα Αναφοράς της χώρας στο οποίο αναφέρεται η συντριπτική πλειοψηφία των γεωχωρικών δεδομένων που παράγονται στην Ελλάδα.

Παρόλα αυτά, το εν λόγω σύστημα θεωρείται πλέον παρωχημένο. Αυτό οφείλεται στη σεισμικότητα της χώρας μας και τη συνεχή κίνηση των τεκτονικών πλακών με αποτέλεσμα οι συντεταγμένες που είχαν υπολογιστεί για το δίκτυο του ΕΓΣΑ 87 να παρουσιάζουν πλέον αποκλίσεις από τις ορθές τιμές. Συνεπώς, σήμερα προκύπτει η ανάγκη για τη μετάβαση σε ένα νέο σύστημα αναφοράς και την επίλυση ενός νέου δικτύου χρησιμοποιώντας τα σύγχρονα γεωδαιτικά μέσα. Η αρχή έγινε με τη δημιουργία του Ελληνικού Επίγειου Συστήματος Αναφοράς 2007 (ΗΤΡS07) με εγκάρσια μερκατορική προβολή (TM07). Το σύστημα αυτό δημιουργήθηκε αρχικά για να καλύψει τις ανάγκες κτηματογράφησης της χώρας. Πρόκειται για ένα τρισδιάστατο Σύστημα και Πλαίσιο Αναφοράς χωρίς τον δεισμό παλιότερων ετών (οριζοντιογραφικός και υψομετρικός προσδιορισμός σε δύο βήματα και σε διαφορετικές επιφάνειες αναφοράς). Από αυτό το έργο αποκτήθηκε τεχνογνωσία και συλλέχθηκε πολύτιμη πληροφορία η οποία μπορεί στο μέλλον να οδηγήσει σε ένα νέο επίσημο Σύστημα και Πλαίσιο Αναφοράς.

Ωστόσο, μέχρι αυτό να συμβεί, αλλά και εξαιτίας του σημαντικού υφιστάμενου όγκου δεδομένων που είναι ήδη αναφερόμενα σε παλαιότερα συστήματα αναφοράς και προβολές είναι απαραίτητο να είναι διαθέσιμες σε όλες τις Δημόσιες Αρχές οι παράμετροι των κατάλληλων μετασχηματισμών και μετατροπών για να καταστεί το χαρτογραφικό αυτό υλικό συνδυαστικά αξιοποιήσιμο. Οι παράμετροι πρέπει να επιτρέπουν τον αμφίδρομο και μονοσήμαντο μετασχηματισμό μεταξύ των Συστημάτων Αναφοράς που χρησιμοποιούνται σήμερα. Επίσης πρέπει να διατεθούν δωρεάν οι παράμετροι μετασχηματισμού μεταξύ του Ευρωπαϊκού Επίγειου Συστήματος Αναφοράς του 1989 (ETRS89) και του Ελληνικού Γεωδαιτικού Συστήματος Αναφοράς 1987 (ΕΓΣΑ87). Δεδομένου ότι το ΕΓΣΑ87 είναι σήμερα το επίσημο Σύστημα Αναφοράς της χώρας, πρέπει να είναι δωρεάν διαθέσιμες σε όλες τις Δημόσιες Αρχές οι συντεταγμένες των τριγωνομετρικών σημείων. Το ίδιο πρέπει να ισχύει και για τις θέσεις και τα υψόμετρα των χωροσταθμικών αφετηριών, δηλαδή των σημείων που χρησιμοποιούνται ως αφετηρίες για τη μέτρηση της τρίτης διάστασης των υψομέτρων.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιοι Φορείς: Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο-Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

1. Παράμετροι Ελληνικού Γεωδαιτικού Συστήματος Αναφοράς 1987 (ΕΓΣΑ 87)
2. Συντεταγμένες Τριγωνομετρικών Σημείων 1^{ης}, 2^{ης}, 3^{ης} και 4^{ης} τάξης
3. Παράμετροι Αμφίδρομου Μετασχηματισμού μεταξύ του Προβολικού Συστήματος ΕΓΣΑ87 και του Προβολικού Συστήματος Hatt
4. Παράμετροι Αμφίδρομου Μετασχηματισμού μεταξύ του Προβολικού Συστήματος ΕΓΣΑ87 και του Προβολικού Συστήματος 3^ο

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

5. Παράμετροι Ελληνικού Επίγειου Συστήματος Αναφοράς 2007 (HTRS07)
6. Παράμετροι Αμφίδρομης Μετατροπής μεταξύ του Προβολικού Συστήματος ΕΓΣΑ87 και του Προβολικού Συστήματος TM07
7. Παράμετροι Αμφίδρομου Μετασχηματισμού μεταξύ του Ελληνικού Γεωδαιτικού Συστήματος Αναφοράς 1987 (ΕΓΣΑ 87) και του Ευρωπαϊκού Επίγειου Συστήματος Αναφοράς 1989 (ETRS89).

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

8. Θέσεις και Υψόμετρα των Χωροσταθμικών Αφετηριών της Χώρας

2. Διοικητικά Όρια

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Τα διοικητικά όρια ορίζουν διοικητικές ενότητες εντός της Ελληνικής επικράτειας, με ενιαία τοπική, περιφερειακή, αποκεντρωμένη ή άλλη εθνική διοίκηση. Μέρος των διοικητικών ορίων αποτελούν επίσης τα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της χώρας. Τα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της χώρας είναι τα γεωγραφικά όρια, που ορίζουν την έκταση κυριότητας του Ελληνικού κράτους.

Η σπουδαιότητα του συνόλου των διοικητικών ορίων, έγκειται στο γεγονός του σαφούς προσδιορισμού της έκτασης αρμοδιότητας, της εκάστοτε διοικητικής μονάδας (κράτος, περιφέρεια, αποκεντρωμένη διοίκηση, δήμος κλπ), η οποία χρησιμοποιείται ως υπόβαθρο σε πληθώρα εργασιών και καθιστά αποτελεσματικότερη την άσκηση διοίκησης από την εκάστοτε δημόσια αρχή.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

1. Όρια Δήμων και Κοινοτήτων από το 1991 μέχρι και την Εφαρμογή του Νόμου 2539/1997 (Σχέδιο Καποδίστριας) (1:50.000)
2. Διοικητικά Όρια Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, μετά την Εφαρμογή του Νόμου 3852/2010 (Σχέδιο Καλλικράτης) (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

3. Διοικητικά Όρια Νομών (1:1.000.000)
4. Διοικητικά Όρια Νομών (1:250.000)
5. Διοικητικά Όρια Νομών (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνική Στατιστική Αρχή

6. Διοικητικά όρια Γεωγραφικών Διαμερισμάτων, Περιφερειών, Νομών, Δήμων, Κοινοτήτων και Τοπικών Διαμερισμάτων μετά την ισχύ του Νόμου Καποδίστριας, (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης – Υπουργείο Εσωτερικών

7. Βάση δεδομένων με τις διοικητικές μεταβολές από το 1834 μέχρι σήμερα

3. Τοπωνύμια

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Τα τοπωνύμια είναι ονόματα τόπων, περιοχών, πόλεων, οικισμών, γεωγραφικών ή τοπογραφικών χαρακτηριστικών ιστορικού ή άλλου κοινού ενδιαφέροντος. Περιγράφουν περιοχές εντός της επικράτειας της χώρας, μια τοποθεσία ή ένα χαρακτηριστικό στο χώρο, τόσο στην ξηρά όσο και στη θάλασσα. Οι ονομασίες αυτές προέρχονται κυρίως από τη διαμόρφωση του φυσικού ανάγλυφου, της θέσης του και τη χρήση από τους περίοικους, το όνομα του ιδιοκτήτη, από κάποιο χαρακτηριστικό γνώρισμα, τοπικά συμβάντα ή παραδόσεις, υπάρχοντα ερείπια, καλλιέργειες, δέντρα, φυτά ή ζώα, που δάνεισαν το όνομά τους στην περιοχή ή το σημείο.

Η σπουδαιότητα της θεματικής ενότητας «τοπωνύμια», έγκειται αφενός στο γεγονός του σαφούς προσδιορισμού ενός τόπου με συγκεκριμένη, ενιαία ονοματολογία, αφετέρου, στη σημασία που έχουν τα τοπωνύμια για τη μελέτη της γλώσσας και της εθνικής και τοπικής ιστορίας, καθώς τα τοπωνύμια, εκτός από γεωγραφικές ονομασίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ιστορίας και του πολιτισμού μιας περιοχής.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

1. Τοπωνύμια (1:1.000.000)
2. Τοπωνύμια (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Υδρογραφική Υπηρεσία Πολεμικού Ναυτικού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

3. Τοπωνύμια Όρμων, Ακρωτηρίων, Νησιών, Νησίδων, Βραχονησίδων και Υφάλων (1:50.000)
4. Τοπωνύμια Ακτογραμμής (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνική Στατιστική Αρχή

5. Θέσεις Οικισμών με Υψόμετρα και Ονοματολογία (1:50.000)

4. Υψομετρία

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Σε αυτή τη θεματική κατηγορία εντάσσεται κάθε είδους αναπαράσταση του ανάγλυφου της γήινης επιφάνειας και των βυθών.

Αυτή η αναπαράσταση μπορεί να αποδίδεται με διάφορες μορφές. Συνήθως πρόκειται για δεδομένα σε μορφή καννάβου για ορισμένη επιφάνεια, σε κάθε στοιχείο του οποίου αντιστοιχεί μια τιμή υψομέτρου. Η ψηφιακή αναπαράσταση της υψομετρίας σε μορφή καννάβου, συνήθως απαντάται στη βιβλιογραφία με τον όρο *ψηφιακά μοντέλα εδάφους*. Άλλη μορφή αναπαράστασης είναι το δίκτυο ακανόνιστων τριγώνων (Triangulated Irregular Network-TIN). Επίσης, η αναπαράσταση του ανάγλυφου γίνεται παραδοσιακά και με τη χρήση ισοϋψών και ισοβαθών καμπυλών. Για την πληρέστερη απόδοση της υψομετρίας πρέπει να διατίθενται επιπλέον σύνολα γεωχωρικών δεδομένων τα οποία αφορούν σε γραμμές ασυνέχειας κλίσης (break lines), υψομετρικά σημεία κ.ά.

- Τα υψομετρικά δεδομένα χρησιμοποιούνται ευρέως για πληθώρα εφαρμογών όπως: Οι προκαταρκτικές μελέτες που αφορούν σε μεγάλα τεχνικά έργα όπως κατασκευή αγωγών μεταφοράς ενέργειας στη στεριά ή στη θάλασσα, μεγάλα έργα οδοποιίας κ.ά.
- Η ασφάλεια στις θαλάσσιες μεταφορές
- Η δημιουργία τρισδιάστατων μοντέλων πόλεων τα οποία με τη σειρά τους είναι χρήσιμα για εφαρμογές δημόσιας ασφάλειας, πρόληψης εγκληματικότητας, real estate κ.ά.
- Η παραγωγή ορθοεικόνων
- Η μοντελοποίηση κατολισθήσεων, πλημμυρών, κινδύνου διάβρωσης, κίνησης επιφανειακών νερών και ρύπων, πυρκαγιών, θορύβου και βιοποικιλότητας

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

1. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους (Βήμα Καννάβου 30 m)
2. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους (Βήμα Καννάβου 100 m)
3. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους (Βήμα Καννάβου 250 m)
4. Ισοϋψείς Καμπύλες (1:1.000.000)
5. Ισοϋψείς Καμπύλες (1:250.000)
6. Ισοϋψείς Καμπύλες (1:50.000)
7. Ισοϋψείς Καμπύλες Ισοδιάστασης 20 m (1:5.000)
8. Υψομετρικές Κορυφές (1:250.000)

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

9. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους σε όλη τη χώρα του έργου LSO (Βήμα Καννάβου 5m)
10. Ψηφιακό Μοντέλο Επιφανείας στις 58 Μεγαλύτερες Αστικές Περιοχές της Χώρας (Βήμα Καννάβου 0.80m)

Μέτρα για την Προώθηση της Κοινοχρησίας και της Περαιτέρω Χρήσης Γεωχωρικών Δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις επιταγές των Νόμων 3882/2010 και 3979/2011

11. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους Ζώνης Αιγιαλού και Παρόχθιων Ζωνών Πλεύσιμων Ποταμών και Μεγάλων Λιμνών (Βήμα Καννάβου 1m).
12. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους Έτους 1945/1960 (40m).

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Τοπογραφικής-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

13. Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους (Βήμα Καννάβου 20m–40 m)

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

14. Ισοϋψείς Καμπύλες στην Περιαστική Ζώνη Θεσσαλονίκης (Ισοδιάσταση 20m)
15. Ισοϋψείς Καμπύλες στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (Ισοδιάσταση 5m)

5. Αεροφωτογραφίες και Ορθοεικόνες

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Οι ορθοεικόνες είναι γεωμετρικά διορθωμένες αεροφωτογραφίες ή δορυφορικές εικόνες έτσι ώστε να αποτελούν μετρητικό προϊόν. Μετά από κατάλληλη φωτογραμμετρική επεξεργασία, οι τελικές ορθοεικόνες αποτελούν ορθή προβολή των στοιχείων του εδάφους, έχουν ενιαία κλίμακα, έχουν απαλειφθεί τα σφάλματα που οφείλονται στις υψομετρικές διαφορές και στους φακούς και μπορούν να χρησιμοποιηθούν όπως και ένας χάρτης αντίστοιχης ακρίβειας.

Οι ορθοεικόνες, καθώς και οι μη γεωμετρικά διορθωμένες αεροφωτογραφίες και οι δορυφορικές εικόνες, όντας στην ουσία φωτογραφίες της γήινης επιφάνειας, αποτελούν ένα πολύ χρήσιμο υπόβαθρο. Η πλέον διαδεδομένη χρήση τους είναι ως υπόβαθρο σε συνδυασμό με άλλα αφαιρετικά διανυσματικά γεωχωρικά δεδομένα, καθώς έτσι καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της ορθότητας αυτών των δεδομένων και η αντιστοιχία τους με την πραγματική κατάσταση στο χώρο. Άλλες συνήθεις χρήσεις τέτοιων προϊόντων είναι ο εντοπισμός, η οριοθέτηση και η επικαιροποίηση χαρακτηριστικών όπως είναι το οδικό δίκτυο, το υδρογραφικό δίκτυο, οι χρήσεις και η κάλυψη γης. Ορθοεικόνες που αφορούν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους επιτρέπουν τη διαχρονική παρακολούθηση φαινομένων και δραστηριοτήτων και την εξέλιξη των μεταβολών τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η παρακολούθηση του περιβάλλοντος, ο εντοπισμός και η αξιολόγηση των επιπτώσεων της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον, η μεταβολή των χρήσεων γης κ.ά.

Επιπλέον, οι ορθοεικόνες χρησιμοποιούνται συχνά για τη γεωαναφορά άλλων εικονιστικών προϊόντων τα οποία λαμβάνονται και χρησιμοποιούνται άμεσα σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών και άλλων κινδύνων. Για την υποστήριξη της αντιμετώπισης τέτοιων καταστάσεων και τον καλύτερο συντονισμό του κρατικού μηχανισμού, η γεωαναφορά τέτοιων προϊόντων πρέπει να είναι γρήγορη και ακριβής.

Εκτός από τον εντοπισμό χαρακτηριστικών με φωτοερμηνευτικές στην ουσία μεθόδους, οι ορθοεικόνες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξαγωγή πληροφορίας με τεχνικές ανάλυσης και επεξεργασίας εικόνας με χρήση κατάλληλου λογισμικού.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

1. Ορθοφωτοχάρτες που παρήχθησαν στα πλαίσια της Κτηματογράφησης Περιοχών του Α' Πιλοτικού Προγράμματος του Εθνικού Κτηματολογίου στις Αγροτικές Περιοχές. Χρονική έκταση 1/1/1994 ως 31/12/1998 (1:5000)
2. Αεροφωτογραφίες Περιφέρειας Αττικής έτους 2010 (1:6000 και 1:15000)
3. Αεροφωτογραφίες Νομού Ηρακλείου έτους 2010 (1:7000)
4. Έγχρωμοι Ορθοφωτοχάρτες της Αττικής από Αεροφωτογραφίες Λήψης 2010 (ΕΓΣΑ 87) (Ανάλυση 0.5μ) (υπό παραγωγή)
5. Αρχείο 400,000 Αεροφωτογραφιών, Λήψης 1929 έως σήμερα. Περίπου 90.000 από αυτές έχουν ψηφιοποιηθεί στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενου έργου ενώ οι

υπόλοιπες προβλέπεται να ψηφιοποιηθούν στο πλαίσιο έργου ενταγμένου στο επιχειρησιακό πρόγραμμα Ψηφιακή Σύγκλιση.

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

6. Έγχρωμοι Ορθοφωτοχάρτες μεγάλης κλίμακας (LSO) (ETRS89) (Ανάλυση 0.5μ)
7. Έγχρωμοι Ορθοφωτοχάρτες πολύ μεγάλης κλίμακας (VLSO) (ETRS89) (Ανάλυση 0.5μ)
8. Έγχρωμοι Ορθοφωτοχάρτες Ζώνης Αιγιαλού και Παρόχθιων Ζωνών, Πλεύσιμων Ποταμών και Μεγάλων Λιμνών (ETRS89) (Ανάλυση 0.25μ)

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΠΕΚΕΠΕ-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

9. Ασπρόμαυρες Ορθοεικόνες όλης της χώρας έτους 1945/1960

Αρμόδιος Φορέας: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

10. Ορθοφωτοχάρτες που Παρήχθησαν από Αεροφωτογραφίες κλίμακας 1:40.000, φωτοληψίας των ετών 1996 έως και 2001. Χωρική ανάλυση 1 μ, ονομαστικής κλίμακας 1/10.000 σε διανομή φύλλων χάρτη ΕΓΣΑ 87 1/5.000. Χρονική έκταση συνόλου: 11/7/1996–4/8/2001.

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

11. Ορθοφωτοχάρτες Νομού Αττικής (Ανάλυση 1m)
12. Ορθοφωτοχάρτες Νομού Θεσσαλονίκης (Ανάλυση 1m)

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

13. Ορθοφωτοχάρτης Περιαστικής Ζώνης Θεσσαλονίκης (1993)
14. Ορθοφωτοχάρτης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (1997)

6. Κτηματολογικά Δεδομένα

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Κτηματολογικά δεδομένα είναι όλα τα δεδομένα τα οποία παρέχουν πληροφορία για το ιδιοκτησιακό καθεστώς στο χώρο. Κυρίαρχη έννοια σε αυτή τη θεματική κατηγορία δεδομένων είναι η έννοια του «γεωτεμαχίου». Το γεωτεμάχιο ορίζεται ως η συνεχόμενη έκταση γης, που αποτελεί αυτοτελές και ενιαίο ακίνητο και ανήκει σε έναν ή περισσότερους κυρίου εξ' αδιαιρέτου. Συνεπώς, αποτελεί τη μοναδιαία επιφάνεια αναφοράς όλων των πληροφοριών του Κτηματολογίου. Τέτοιες πληροφορίες είναι τα εμπράγματα δικαιώματα, οι περιορισμοί και οι ευθύνες των φυσικών και νομικών προσώπων επί της γης κ.ά.

Τα σύνολα δεδομένων με κτηματολογική πληροφορία οριοθετούν το γεωγραφικό χώρο βάσει θεσμικών και ιδιοκτησιακών κριτηρίων, συμπληρώνοντας έτσι τα γεωχωρικά σύνολα δεδομένων τα οποία αποδίδουν τη διαίρεση της γήινης επιφάνειας με βάση φυσικά χαρακτηριστικά (π.χ. κάλυψη γης, υψομετρία, υδρογραφία κ.ά.). Υπό αυτή την έννοια αποτελούν ένα πολύ σημαντικό υπόβαθρο και συνιστούν τη βάση για πολλαπλές εφαρμογές, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Τέτοιες εφαρμογές σχετίζονται με τη χάραξη δημοσιονομικής πολιτικής και οικονομικής ανάλυσης, τη λήψη αποφάσεων όπως είναι η επιλογή συγκεκριμένων τοποθεσιών βάσει κριτηρίων καταλληλότητας, το σχεδιασμό των μεταφορών και το γενικότερο πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: ΟΠΕΚΕΠΕ-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Ιδιοκτησίες από το Εποικιστικό Αρχείο Διανομών και Αναδασμών του Υπουργείου Γεωργίας (Ψηφιοποιημένα Πολύγωνα Ιδιοκτησίας) και Βάση Δεδομένων Ψηφιοποιημένων Στοιχείων Διανομών και Αναδασμών (1:1000, 1:2000, 1:5000)

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε., Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας-Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

2. Όρια Κτηματογράφησης, Κτηματολογικών Τομέων, Κτηματολογικών Ενοτήτων και Γεωτεμαχίων σε Περιοχές οι οποίες Εντάσσονται στο Καθεστώς του Λειτουργούντος Κτηματολογίου (1:1000), (1:5000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης-Υπουργείο Εσωτερικών

3. Βάση Καταγραφής και Αξιοποίησης των Κτιριακών Υποδομών και της λοιπής Ακίνητης Περιουσίας των ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και των Περιφερειών

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων – Υπουργείο Οικονομικών

4. Ψηφιακή υπηρεσία Δημοσίων κτημάτων (έργο υπό δημοπράτηση)

7. Υδρογραφικό Δίκτυο

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Τα υδρογραφικά στοιχεία αφορούν στο σύνολο των επιφανειακών γλυκών νερών όπως είναι τα ποτάμια και οι λίμνες, συμπεριλαμβανομένων των λεκανών απορροής και των σχετικών με αυτά έργων υποδομής (διευθετήσεις, φράγματα κλπ).

Ως λεκάνη απορροής ορίζεται το τμήμα της επιφάνειας του εδάφους στο οποίο συγκεντρώνονται ατμοσφαιρικά κατακρημνίσματα που στη συνέχεια καταλήγουν σε ένα αποδέκτη. Ο αποδέκτης μπορεί να είναι ποτάμι, χείμαρρος, λίμνη ή θάλασσα. Η λεκάνη απορροής περιβάλλεται από τον υδροκρίτη. Ο υδροκρίτης είναι η γραμμή διαχωρισμού των υδάτων ή διαφορετικά, η γραμμή αλλαγής κλίσης εδάφους, με την οποία διακρίνουμε προς ποια κατεύθυνση θα συγκεντρωθούν τα ατμοσφαιρικά κατακρημνίσματα. Αποτελεί το φυσικό όριο μεταξύ των λεκανών απορροής.

Η διάθεση συνόλων γεωχωρικών δεδομένων που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία είναι πολύ σημαντική για πλήθος εφαρμογών. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

- Αξιολόγηση, παρακολούθηση και διαχείριση των υδάτινων πόρων
- Σχεδιασμός και διαχείριση χρήσεων γης
- Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας
- Παροχή νερού
- Διαχείριση αποβλήτων, καθαρισμοί νερού
- Αλιεία
- Πλωτές μεταφορές
- Αναγνώριση των επιφανειακών αποδεκτών των όμβριων, κυρίως, υδάτων και καθορισμός ενιαίου τρόπου διαχείρισής τους.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

1. Δίκτυο Ορεινών Λεκανών Απορροής 1ης, 2ης, 3ης και 4ης Τάξης (1:200.000)
2. Πολύγωνα Υδατικών Διαμερισμάτων Ορεινών Λεκανών Απορροής για τη Χώρα που έχουν Κυρωθεί με Αποφάσεις που αφορούν τη Γενική Δ/ση Ανάπτυξης & Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος
3. Πολύγωνα Υδατικών Περιφερειών Ορεινών Λεκανών Απορροής για τη Χώρα που έχουν Κυρωθεί με Αποφάσεις που αφορούν τη Γενική Δ/ση Ανάπτυξης & Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

4. Πολύγωνα Λεκανών Απορροής για την Επικράτεια (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ειδική Γραμματεία Υδάτων-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

5. Υδρογραφικό Δίκτυο και Φυσιογραφικά Στοιχεία.

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

6. Υδρογραφία Θαλασσών και Φυσικών και Τεχνητών Λιμνών (1:50.000)
7. Υδρογραφία Ποταμών, Ακτών και Φυσικών και Τεχνητών Λιμνών (Κλίμακα 1:1.000.000)
8. Υδρογραφία Ποταμών, Ακτών και Φυσικών και Τεχνητών Λιμνών (Κλίμακα 1:250.000)

Αρμόδιος Φορέας: Υδρογραφική Υπηρεσία Πολεμικού Ναυτικού, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

9. Ακτογραμμή(1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

10. Προκαταρκτική Ακτογραμμή (1:5.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ειδική Γραμματεία Υδάτων, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

11. Ακτογραμμή(1:50.000)

8. Δίκτυα Μεταφορών και Διευθύνσεις

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Τα στοιχεία που απαρτίζουν ένα δίκτυο μεταφορών περιλαμβάνουν, α) τις χερσαίες (οδικές, σιδηροδρομικές), εναέριας και πλωτές (θαλάσσιες, ποτάμιες, λιμναίες) μεταφορές προσώπων και αγαθών, β) τις σχετικές με τη λειτουργία τους υποδομές, καθώς και γ) τις μεταξύ τους συνδέσεις. Σε αυτό περιλαμβάνεται και το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, όπως αυτό ορίζεται στην απόφαση 1692/96/ΕΚ της 23/7/1996, καθώς και πληροφορία διαδρομών όπως δρομολόγια λεωφορείων, διαδρομές ποδηλάτου, πεζοπορικές διαδρομές, ακτοπλοϊκές, γραφικές διαδρομές κλπ.

Οι διευθύνσεις είναι το μέσο εντοπισμού μιας θέσης, ενός κτηρίου, αγροτεμαχίου ή άλλης μορφής ακίνητης περιουσίας. Η διεύθυνση ολοκληρώνεται μέσα από ιεράρχηση ενός συνόλου πληροφοριών από τον ευρύτερο, στον πιο εντοπισμένο χώρο (Περιφέρεια, Δήμος, Ταχυδρομικός Κώδικας, Οδός, Αριθμός).

Η σπουδαιότητα των δεδομένων αυτών είναι άμεσα σχετιζόμενη με μια ποικιλία εφαρμογών όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός και τα επόμενα επίπεδα σχεδιασμού, οι εφαρμογές εύρεσης διαδρομών και διαχείρισης κυκλοφορίας, ο περιβαλλοντικός σχεδιασμός και η αξιολόγησή του, η διαχείριση φυσικών καταστροφών και καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης, ο κοινωνικός και οικονομικός σχεδιασμός, ο σχεδιασμός μεταφορών και χρήσεων γης.

Σε ότι αφορά τις διευθύνσεις, η σπουδαιότητά τους έγκειται στη δυνατότητα εντοπισμού σημείου, στη δυνατότητα αναγνώρισης αντικειμένου ή θέσης, αλλά και στον καθορισμό της ιδιοκτησίας. Μέσω της διεύθυνσης εξυπηρετούνται λειτουργίες και ανάγκες της καθημερινότητας των πολιτών, των λειτουργιών διακίνησης αγαθών και των επιχειρηματικών δράσεων. Επίσης, μέσω της διεύθυνσης και της γεωγραφικής θέσης που αυτή ορίζει, είναι δυνατή η ανάπτυξη στατιστικών υπολογισμών και η δόμηση σύνθετων γεωχωρικών απεικονίσεων.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Αττικό Μετρό Α.Ε.-Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

1. Δίκτυο Μετρό Αθήνας και Θέσεις Σταθμών (1:1.000)

Αρμόδιος Φορέας: ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ-Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

2. Σιδηροδρομικό Δίκτυο (1:1.000)

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Μελετών Έργων Οδοποιίας (ΔΜΕΟ)-Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

3. Εθνικό (πρωτεύον, δευτερεύον, τριτεύον) και Επαρχιακό (πρωτεύον, δευτερεύον) Οδικό δίκτυο (1:50.000)

Η βάση δεδομένων οδικού δικτύου-Μητρώο οδών, αναφέρεται σε επίπεδο χώρας και περιέχει τα πέντε πρώτα επίπεδα του οδικού δικτύου που είναι χαρακτηρισμένα σύμφωνα με αποφάσεις της Διεύθυνσης Μελετών Έργων Οδοποιίας (ΔΜΕΟ).

Αρμόδιος Φορέας: ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ-Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

4. Εγνατία οδός και κάθετοι άξονες

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ)-Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

5. Δρομολόγια ΟΑΣΑ

Αρμόδιος Φορέας: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

6. Αεροδρόμια (1:1.000.000)
7. Οδικό-Σιδηροδρομικό δίκτυο (1:1.000.000)
8. Οδικό-Σιδηροδρομικό δίκτυο (1:250.000)
9. Οδικό-Σιδηροδρομικό δίκτυο (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ)-Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

10. Λιμάνια Εξόρμησης Αλιευτικών Σκαφών και Λιμάνια Εκφορτώσεων

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνικά Ταχυδρομεία - Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

11. Άξονες Οδών με πληροφορίες Οδοαρίθμησης (1:5000)

Αρμόδιος Φορέας: Ελληνική Στατιστική Αρχή

12. Απογραφικά τετράγωνα και οδικοί άξονες 1173 οικισμών της χώρας (1:5000)
13. Απογραφικά τετράγωνα, οδικοί άξονες, κτίρια 610 οικισμών της χώρας (1:5000)

9. Γεωλογία και Εδαφολογία

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Ο γεωλογικός χάρτης απεικονίζει υπό κλίμακα τη γεωλογική κατανομή των διαφόρων γεωλογικών μονάδων και δομών του εξωτερικού φλοιού της γης. Αναπαριστά τη σχέση μεταξύ γεωγραφικών και γεωλογικών χαρακτηριστικών, σε οριζόντια προβολή ενός τοπογραφικού τμήματος της επιφάνειας της γης, επιτυγχάνοντας έτσι την απεικόνιση του τρόπου σύνδεσης και συναρμογής των γεωλογικών μονάδων από τις τρεις διαστάσεις (χώρο), στις δύο διαστάσεις (επίπεδο χάρτη), δίνοντας παράλληλα πληροφορίες για την χρονική τους αλληλουχία μέσα στο γεωλογικό χρόνο (τέταρτη διάσταση). Η εδαφολογία, σε αντιστοιχία με τη γεωλογία, είναι η επιστήμη που ασχολείται με την εξέλιξη και τις ιδιότητες, που παρουσιάζει το έδαφος, το ανώτατο στρώμα του εξωτερικού φλοιού της γης.

Σύνολα γεωχωρικών δεδομένων σχετικά με τη «γεωλογία» χρησιμοποιούνται ευρέως σε ένα μεγάλο πλήθος δραστηριοτήτων στον τομέα των δημοσίων έργων. Η χρησιμότητά τους έγκειται στη μελέτη και κατασκευή τεχνικών έργων και έργων υποδομής όπως η διάνοιξη δρόμων, η κατασκευή επίγειων, υπόγειων και υποθαλάσσιων σηράγγων, η θεμελίωση πυλώνων γεφυρών και η παροχή τεχνικών λύσεων σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων. Στον τομέα των ορυκτών πόρων, τα γεωλογικά δεδομένα είναι απαραίτητα για την εκτίμηση πετρωμάτων, κοιτασμάτων αλλά και σε μεταλλευτικές έρευνες. Αντίστοιχα, το έδαφος μαζί με το υπέδαφος (βάθος 35-50 εκατοστά και 1,5 ως 2 μέτρα αντίστοιχα), χρησιμοποιούνται συνήθως είτε για γεωργική εκμετάλλευση και καλλιέργεια, είτε για τη θεμελίωση κατασκευών (δομικών έργων) σε επιφανειακή κλίμακα. Οι εδαφολογικοί χάρτες μπορούν να αξιοποιηθούν είτε στον αγροτικό τομέα, για την εκτίμηση της καταλληλότητας αγροτικών γαιών για συγκεκριμένα είδη καλλιέργειας, είτε για την καταλληλότητα των εδαφών ως δομικά υλικά ή για την εκτίμηση θεμελίωσης κατασκευών.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

1. Γεωλογικός Χάρτης Ελλάδας (1:50.000)
2. Ψηφιακός Υδρογεωλογικός Χάρτης Ελλάδας (1:250.000)
3. Υπόγεια Ύδατα και Σταθμοί Παρακολούθησης
4. Αερομαγνητικός Χάρτης Ελλάδας, Εξαιρουμένων των Νησιών του Αιγαίου και Τμημάτων της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας (1:100.000)
5. Γεωφυσικός Αεροδιαμετρικός Χάρτης Ελλάδας (1:100.000)
6. Γεωλογικοί-Κοιτασματολογικοί Χάρτες (1:1.000)
7. Γεωλογικοί-Κοιτασματολογικοί Χάρτες (1:5.000)
8. Γεωλογικοί-Κοιτασματολογικοί Χάρτες (1:10.000)
9. Γεωλογικοί-Κοιτασματολογικοί Χάρτες (1:20.000)
10. Γεωλογικοί-Κοιτασματολογικοί Χάρτες (1:25.000)

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Ορυχείων-ΔΕΗ Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

11. Υδροφόροι Ορίζοντες

Αρμόδιος Φορέας: Ειδική Γραμματεία Υδάτων-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

12. Υδρογεωλογικά Δεδομένα (Ρήγματα, Υδρογεωλογικοί Σχηματισμοί, Πηγές και Θερμές πηγές) (1:50.000)
13. Χάρτης Υπόγειων Υδροφόρων Συστημάτων και Σταθμοί Παρακολούθησης Υπόγειων Υδροφορέων (1:50.000)

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος-Ειδική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

14. Εδαφολογικός χάρτης της Ελλάδας (1:50.000)

10. Περιοχές Προστασίας, Χρήσεις και Κάλυψη Γης

Περιγραφή-Σπουδαιότητα

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν δεδομένα που οριοθετούν και δίνουν πληροφορίες για:

α) περιοχές προστασίας για ιστορικούς λόγους, αρχαιολογικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος, όπως αρχαιολογικοί και ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, αρχαία και νεώτερα μνημεία,

β) περιοχές προστασίας φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, όπως παραδοσιακοί οικισμοί, διατηρητέα κτίρια, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους,

γ) περιοχές προστασίας φύσης και τοπίου, όπως περιοχές Natura, υγρότοποι, καταφύγια άγριων ζώων, περιοχές προστασίας βιοποικιλότητας και αυτοφυσούς χλωρίδας, διατηρητέα μνημεία της φύσης,

δ) περιοχές προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων, αναδασωτέες περιοχές, εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση,

ε) περιοχές με ειδικές χρήσεις γης όπως, αιγιαλός και παραλία, θεσμοθετημένες ζώνες καθορισμού χρήσεων γης (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ κλπ).

στ) περιοχές με συγκεκριμένη φυσική ή τεχνητή κάλυψη της επιφάνειας της γής όπως, δομημένες εκτάσεις, αγροτικές περιοχές, δάση, υδάτινες εκτάσεις και υγρότοπους, βιομηχανικές περιοχές, εκτάσεις με αραιή ή και καθόλου βλάστηση, τύπους βλάστησης κλπ.

Τα δεδομένα αυτά είναι απαραίτητα για τη χωροθέτηση παραγωγικών, οικονομικών, αναπτυξιακών και άλλων δραστηριοτήτων, προκειμένου να υλοποιείται ο σχεδιασμός για την εκάστοτε περιοχή, να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και η αρμονία του τοπίου και να αποφεύγονται συγκρούσεις χρήσεων γης.

Γεωχωρικά Σύνολα Δεδομένων

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

1. Περιοχές Natura 2000
2. Υγρότοποι Ramsar

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Δασικών Χαρτών-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

3. Εθνικοί δρυμοί
4. Αισθητικά δάση
5. Διατηρητέα μνημεία φύσης
6. Προστατευτικά δάση
7. Κηρυγμένες αναδασωτέες περιοχές

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος-Ειδική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

8. Χάρτες βλάστησης και χρήσεων Γης
9. Θεματικός Δασικός Χάρτης Νομών

Αρμόδιος Φορέας: Κτηματολόγιο Α.Ε.-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

10. Οριοθετήσεις Δασικών Εκτάσεων στο πλαίσιο του έργου υποδομής που έγινε για το Κτηματολόγιο (Γ ΚΠΣ)
11. Οριοθετήσεις Δασικών Εκτάσεων που έγιναν στο πλαίσιο Κτηματογραφήσεων
12. Προκαταρκτική οριογραμμή Αιγιαλού (1:5.000)

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

13. Θεσμοθετημένες ζώνες χρήσεων γης (ΖΟΕ, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ κλπ)
14. Παραδοσιακοί οικισμοί
15. Διατηρητέα κτίρια

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

16. Ζώνες προστασίας ορεινών όγκων Αιγάλεω, Λαυρεωτικής, Πάρνηθας, Πεντέλης, Υμηττού

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

17. Όρια κηρυγμένων αναδασωτέων περιοχών στην περιφερειακή ζώνη Θεσσαλονίκης

Αρμόδιος Φορέας: Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας-Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

18. Κάλυψη γης του προγράμματος Corine Land Cover (1990, 2000)

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης-Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

19. Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, ιστορικοί τόποι, ενάλιοι χώροι, θρησκευτικοί τόποι, διατηρητέα κτίρια
20. Κηρύξεις και ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων

Αρμόδιος Φορέας: Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων-Υπουργείο Οικονομικών

21. Καθορισμένες γραμμές αιγιαλού, παραλίας, παλαιού αιγιαλού
22. Ψηφιακή υπηρεσία Αιγιαλού, Παραλίας, Όχθης και Παρόχθιας ζώνης (έργο υπό δημοπράτηση)

Αρμόδιος Φορέας: Διεύθυνση Διαχείρισης Μητρώων-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

23. Αμπελουργικές Καλλιέργειες (Αμπελουργικό Μητρώο)

24. Εκτάσεις Καλλιεργούμενες με Ελαιόδεντρα (Ελαιοκομικό Μητρώο)

Αρμόδιος Φορέας: ΟΠΕΚΕΠΕ-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- 25. Αγροτεμάχια (Land Parcel Identification System) 2003 (1:10.000)
- 26. Αγροτεμάχια (Land Parcel Identification System) 2004 (1:10.000)
- 27. Αγροτεμάχια (Land Parcel Identification System) 2006 (1:10.000)
- 28. Αγροτεμάχια (Land Parcel Identification System) 2009 (1:5.000)
- 29. Ενότητες και δηλωμένα αγροτεμάχια ΟΣΔΕ (τελευταία επικαιροποίηση)

Αρμόδιος Φορέας: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013»-Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- 30. Περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας Γεωργικής και Δασικής Γης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Αποτελέσματα από τις Απαντήσεις των ΚΟΣΕ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Καταγραφή που διεξήχθη από τον ΟΚΧΕ σχετικά με θέματα Διάθεσης Γεωχωρικών Δεδομένων

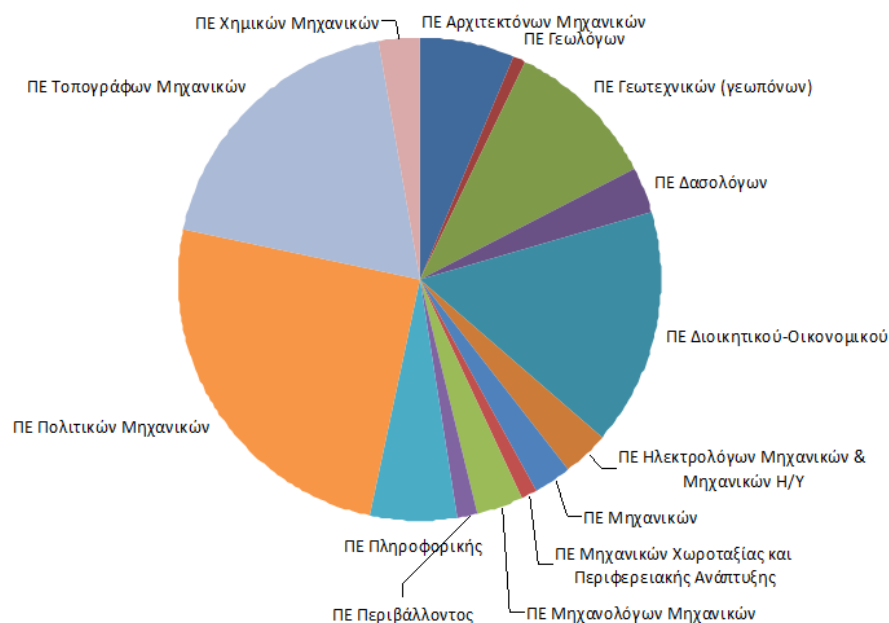
Ο Ν. 3882/2010 προβλέπει μια νέα διοικητική δομή στη Δημόσια Διοίκηση για την εφαρμογή του και τη μελλοντική διαχείριση της δημόσιας γεωπληροφορίας. Η δομή αυτή στηρίζεται στα Κομβικά Σημεία Επαφής (ΚΟΣΕ), τα οποία είναι διαρκείς συντονιστικές επιτροπές που συστήνονται σε κάθε Υπουργείο, Δήμο, Περιφέρεια και Αποκεντρωμένη Διοίκηση και εκπροσωπούν έναν αριθμό Δημοσίων Αρχών.

Χάρη στη συστηματική δράση του ΟΚΧΕ και την έγκαιρη ανταπόκριση πολλών δημοσίων αρχών το δίκτυο των ΚΟΣΕ στην Ελλάδα έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Συγκεκριμένα, αυτή τη στιγμή το ποσοστό σύστασης ΚΟΣΕ στους Δήμους ανέρχεται στο 90% των Δήμων (292 από τους 325 ΟΤΑ) και στο 100% των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Επίσης ΚΟΣΕ έχουν συσταθεί και στα περισσότερα Υπουργεία. Το δίκτυο των ΚΟΣΕ σήμερα αριθμεί περίπου 2500 στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης από τα οποία τα 2400 αποτελούν μέλη ΚΟΣΕ των ΟΤΑ και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Το δίκτυο ΚΟΣΕ είναι πλέον ιδιαίτερα ενεργό και αποτελεί ένα μοναδικό παράδειγμα αποκεντρωμένης οργάνωσης για τα δεδομένα της χώρας.

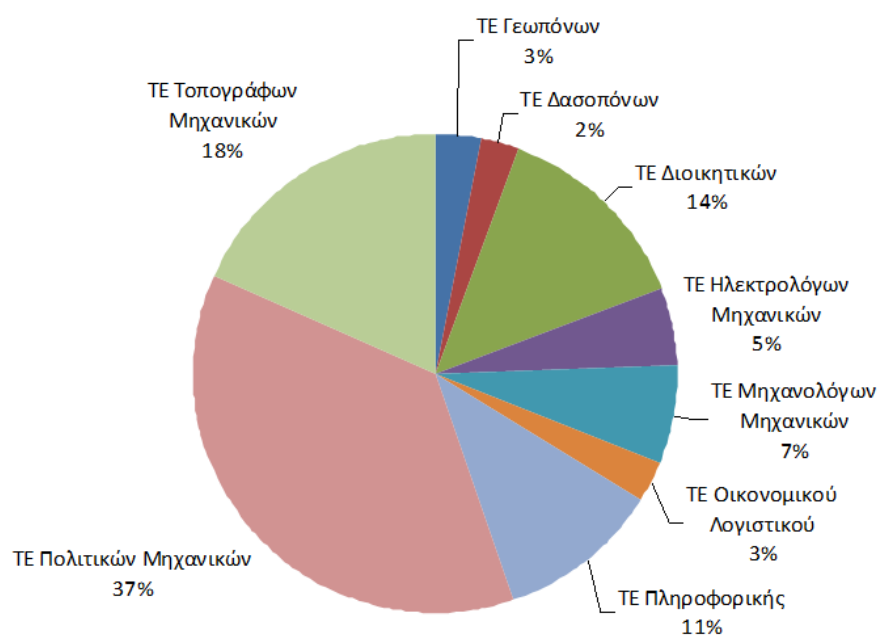
Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών ΚΟΣΕ (72%) είναι στελέχη με πανεπιστημιακή και τεχνολογική εκπαίδευση. Επίσης, η κλαδική ανάλυση των ειδικοτήτων τόσο των ΠΕ όσο και των ΤΕ στελεχών των ΚΟΣΕ (Γραφήματα 1 και 2), αναδεικνύει ότι μέσα στο δίκτυο αντιπροσωπεύονται επαρκέστατα οι κύριες ειδικότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση, χρήση και παραγωγή γεωχωρικής πληροφορίας. Τα ευρήματα αυτά διασφαλίζουν τη δυνατότητα μιας επαρκώς τεκμηριωμένης επιστημονικής προσέγγισης στα θέματα που άπτονται της ΕΥΓΕΠ και αυξάνει την αξιοπιστία του δικτύου.

Το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο 2011 διεξήχθησαν ενημερωτικά σεμινάρια που απευθύνονταν στα μέλη των ΚΟΣΕ της αυτοδιοίκησης και των αποκεντρωμένων διοικήσεων. Τα σεμινάρια οργανώθηκαν από τον ΟΚΧΕ σε συνεργασία με το ΙΝΕΠ και σκοπός τους ήταν, μεταξύ άλλων, η αποτύπωση των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δημόσιοι λειτουργοί σε ότι αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης σε γεωχωρικά δεδομένα. Στο πλαίσιο των σεμιναρίων πραγματοποιήθηκε, μέσω ερωτηματολογίων, μια εκτενής απογραφή στην οποία αποτυπώθηκαν επίσης οι απόψεις και οι προτάσεις των μελών των ΚΟΣΕ για θέματα που αφορούν στη διαχείριση, χρήση και παραγωγή γεωχωρικής πληροφορίας, καθώς και στις ανάγκες τους σε γεωχωρικά δεδομένα κατά την άσκηση της δημόσιας αποστολής τους.

Μέτρα για την Προώθηση της Κοινοχρησίας και της Περαιτέρω Χρήσης Γεωχωρικών Δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις επιταγές των Νόμων 3882/2010 και 3979/2011

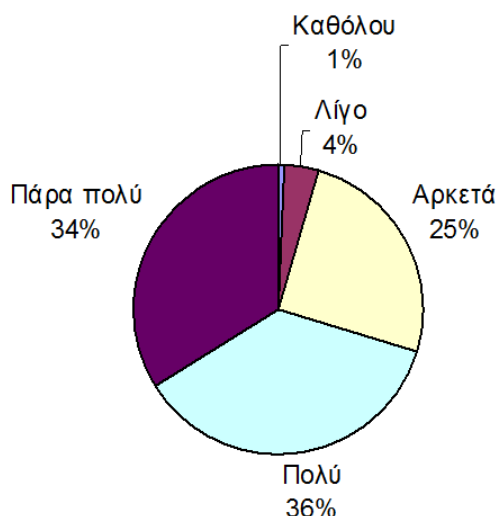
Γράφημα 1: Ειδικότητες PE μελών ΚΟΣΕ ΟΤΑ και Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Γράφημα 2: Ειδικότητες TE μελών ΚΟΣΕ ΟΤΑ και Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Συνολικά συμπληρώθηκαν 776 ερωτηματολόγια, διασφαλίζοντας ένα πολύ αντιπροσωπευτικό δείγμα από το Εθνικό Δίκτυο ΚΟΣΕ. Η αξιοπιστία του δείγματος ενισχύεται και από το γεγονός ότι τα μέλη ΚΟΣΕ που συμμετείχαν στις ημερίδες, έκριναν ότι οι συμμετέχοντες συνάδελφοί τους από την ίδια επιτροπή ΚΟΣΕ αντιπροσωπεύουν πολύ (36%) ή πάρα πολύ (34%) τους υπεύθυνους για τη διαχείριση της γεωπληροφορίας στις υπηρεσίες τους (Γράφημα 3). Τα αποτελέσματα καταχωρήθηκαν σε υπολογιστικά φύλλα και υποβλήθηκαν σε στατιστική επεξεργασία από τον ΟΚΧΕ. Για τις ερωτήσεις ανοικτού

περιεχομένου, όλες οι απαντήσεις κωδικοποιήθηκαν με βάση την μέθοδο (Miles & Huberman, 1994⁸).

Γράφημα 3: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των μελών των ΚΟΣΕ των ΟΤΑ, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε ότι οι σημερινοί συμμετέχοντες αντιπροσωπεύουν τους υπεύθυνους για τη διαχείριση των γεωχωρικών δεδομένων του ΟΤΑ/Περιφέρειας/Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκπροσωπείτε;».

Στη συνέχεια ακολουθεί η παρουσίαση και αξιολόγηση των απαντήσεων των ΚΟΣΕ σε σημαντικά ερωτήματα σχετικά με τους σκοπούς και το αντικείμενο της παρούσας εισήγησης, τα οποία αφορούν σε θέματα διάθεσης γεωχωρικών δεδομένων.

B1. Σημαντικότερα Γεωχωρικά Δεδομένα

Τα μέλη των ΚΟΣΕ κλήθηκαν να επιλέξουν, από μια λίστα 21 κατηγοριών γεωχωρικών δεδομένων, τα 5 σημαντικότερα τα οποία χρειάζονται κατά την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους και στα οποία δεν έχουν πρόσβαση (δεν είναι διαθέσιμα ή δεν υπάρχουν). Οι κατηγορίες των δεδομένων που διαμόρφωσε ο ΟΚΧΕ βασίζονται σε μια σύνοψη των θεματικών κατηγοριών της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2007/2/ΕΚ (INSPIRE), τροποποιημένα ώστε να αντικατοπτρίζουν τις Ελληνικές ιδιαιτερότητες όπως διαμορφώθηκαν με την καταγραφή των δεδομένων της κεντρικής διοίκησης του 2010. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον πίνακα 1.

Από τη δημιουργία του πρώτου μητρώου γεωχωρικής πληροφορίας, το οποίο ο ΟΚΧΕ έχει συντάξει και εμπλουτίζει σε συνεργασία με τα ΚΟΣΕ, προκύπτει ότι τα κύρια δεδομένα που χρειάζεται η αυτοδιοίκηση και η αποκεντρωμένη διοίκηση στις περισσότερες περιπτώσεις, υπάρχουν ήδη και ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση. Αυτό το αποτέλεσμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την ΕΘΕΓ, δεδομένης της θεσμικής της δυνατότητας να λάβει αποφάσεις οι οποίες θα διευκολύνουν τη διάχυση της δημόσιας γεωχωρικής πληροφορίας μεταξύ των δημοσίων αρχών.

8 Miles, M.B., Huberman, A.M. 1994. Qualitative data analysis. An expanded sourcebook. Sage Publications, USA.

Κατάταξη	Θεματική Κατηγορία Δεδομένων	Αριθμός Ψήφων
1	Ορθοεικόνες, Αεροφωτογραφίες, Δορυφορικές Εικόνες, Ορθοφωτοχάρτες	457
2	Χρήσεις Γης	392
3	Γεωτεμάχια Κτηματολογίου	357
4	Οδικό δίκτυο, Διευθύνσεις, Δίκτυα Μεταφορών	323
5	Προστατευόμενες Περιοχές (Natura2000, Ramsar, Αρχαιολογικές Ζώνες, Εθνικοί Δρυμοί κλπ)	291
6	Συστήματα Αναφοράς και Παράμετροι Μετασχηματισμού (ΕΓΣΑ 87, HEPOS, HATT)	287
7	Υψόμετρα, Ισοϋψείς, Ψηφιακά Μοντέλα Εδάφους	286
8	Υδρογραφικό Δίκτυο	195
9	Διοικητικά Όρια	194
10	Κτίρια	135
11	Εδαφολογικά Δεδομένα	131
12	Γεωλογικά Δεδομένα	121
13	Τοπωνύμια, Ονόματα Πόλεων, Οικισμών και Γεωγραφικών Περιοχών	120
14	Κατανομή Πληθυσμού, Δημογραφικά Δεδομένα	119
15	Εγκαταστάσεις Παρακολούθησης του Περιβάλλοντος	118
16	Εγκαταστάσεις Παραγωγής, Βιομηχανικές και Γεωργικές Εγκαταστάσεις	101
17	Δεδομένα σχετικά με Ανθρώπινη Υγεία και Ασφάλεια	87
18	Μετεωρολογικά-Ατμοσφαιρικά Δεδομένα	86
19	Ενεργειακοί Πόροι	84
20	Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας και Κρατικές Υπηρεσίες	79
21	Ωκεανογραφικά-Θαλάσσια Δεδομένα	39

Πίνακας 1: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των μελών των ΚΟΣΕ των ΟΤΑ, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στην ερώτηση «Ποια τα 5 πιο σημαντικά είδη δεδομένων τα οποία χρειάζεται ο ΟΤΑ σας, που δεν είναι διαθέσιμα ή δεν υπάρχουν;».

B2. Υφιστάμενες Πολιτικές Διάθεσης

Στα μέλη ΚΟΣΕ ζητήθηκε να περιγράψουν την πολιτική ή πρακτική διάθεση των γεωχωρικών δεδομένων για τα οποία έχουν αρμοδιότητα οι υπηρεσίες τους και οι δημόσιες αρχές τις οποίες αντιπροσώπευαν, επιλέγοντας μία ή περισσότερες από τις επιλογές του πίνακα 2.

Είδος πολιτικής διάθεσης	Συχνότητα επιλογής	% δικτύου ΚΟΣΕ (n =776)
Δεν υπάρχει πολιτική διάθεση	269	34,7
Πολιτική πώλησης των δεδομένων	19	2,4
Άτυπη πρακτική περιορισμού διάθεσης δεδομένων	103	13,3
Άτυπη πρακτική διάθεσης δεδομένων χωρίς περιορισμούς (προς δημόσιους φορείς ή τρίτους)	297	38,3

Πίνακας 2: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των μελών των ΚΟΣΕ των ΟΤΑ, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στην ερώτηση «Περιγράψτε συνοπτικά την πολιτική διάθεση των δεδομένων του φορέα σας».

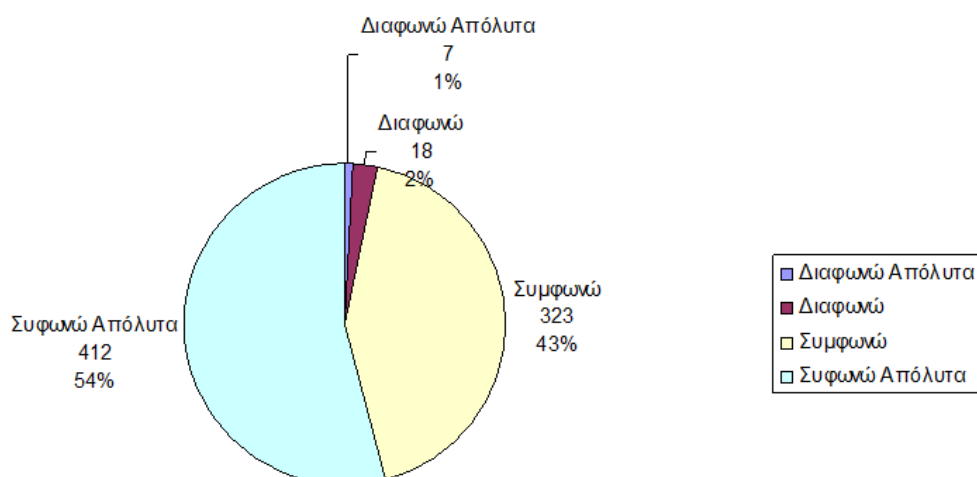
Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν υφίσταται συγκεκριμένη πολιτική διάθεση και περαιτέρω χρήσης των γεωχωρικών δεδομένων στη δημόσια διοίκηση (86.3%). Αυτό σημαίνει ότι απουσιάζει το θεσμικό πλαίσιο το οποίο θα επέτρεπε στις δημόσιες αρχές να διαμοιραστούν τα δεδομένα τους και να επιτρέψουν την επαναχρησιμοποίησή τους από τρίτους (π.χ. εταιρείες, πολίτες). Ωστόσο, το 38.3% των μελών ΚΟΣΕ δήλωσε ότι οι φορείς που αντιπροσώπευαν διαθέτουν τα γεωχωρικά τους

δεδομένα, έστω και άτυπα, υποδεικνύοντας ότι υπάρχει ισχυρή θέληση για διαμοιρασμό ακόμα και εν απουσία μιας θεσμικά κατοχυρωμένης πολιτικής.

Από τα ανωτέρω καθίσταται επιτακτική η ανάγκη διαμόρφωσης ενός αδειοδοτικού πλαισίου, σε συνδυασμό με εργαλεία, όπως πρότυπες άδειες χρήσης, τα οποία θα εξειδικεύσουν τις γενικές διατάξεις του Ν. 3882/2010 και θα επιτρέψουν την απρόσκοπτη διάχυση των γεωχωρικών δεδομένων του κράτους, τόσο εντός όσο και εκτός της δημόσιας διοίκησης.

B3. Ελεύθερα και Ανοικτά Δεδομένα

Ένα αδιαμφισβήτητο αποτέλεσμα το οποίο θα πρέπει να λάβει υπόψη η ΕΘΕΓ και όλοι οι φορείς της δημόσιας διοίκησης, ειδικά αυτοί που ασκούν τιμολογιακή πολιτική ακόμα και σε δεδομένα που προορίζονται για την εκτέλεση δημοσίου σκοπού, είναι ότι **το 97% των μελών των ΚΟΣΕ συμφωνεί με την δήλωση ότι «τα γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου θα πρέπει να διατίθενται ελεύθερα δηλαδή χωρίς κόστος και περιορισμούς σε όλους τους πολίτες της χώρας»** (Γράφημα 4) διαγράφοντας μια ξεκάθαρη κατεύθυνση για την Εθνική Πολιτική Γεωπληροφορίας.

Γράφημα 4: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των μελών των ΚΟΣΕ των ΟΤΑ, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στην ερώτηση «Πόσο συμφωνείτε με την τοποθέτηση ότι τα γεωχωρικά δεδομένα του δημοσίου θα πρέπει να διατίθενται ελεύθερα, δηλαδή χωρίς κόστος και περιορισμούς, σε όλους τους πολίτες της χώρας;».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Πρότυπες Άδειες Χρήσης Γεωχωρικής Πληροφορίας

Άδεια Α

Ανοικτή Άδεια Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας (Έκδοση 1.0)

Προοίμιο

Η γεωχωρική πληροφορία, όπως ορίζεται στη συνέχεια, παρέχεται υπό τους όρους της παρούσης άδειας (στο παρόν εφεξής καλουμένης “Άδεια”) στο σύνολο των Δημοσίων Αρχών και Τρίτων, όπως αυτοί ορίζονται στο Ν. 3882/2010, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η περαιτέρω χρήση και επαναχρησιμοποίηση αυτής της πληροφορίας.

Χρήση της Γεωχωρικής Πληροφορίας με τους όρους της παρούσης άδειας

Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας που προστατεύεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα και το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσεων δεδομένων είναι επιτρεπτή μόνο υπό τους όρους της παρούσης άδειας. Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας από οποιαδήποτε Δημόσια αρχή ή Τρίτο συνιστά αποδοχή των όρων χρήσης που ορίζονται με την παρούσα άδεια.

Ο Αδειοδότης παρέχει σε οποιονδήποτε, Δημόσια Αρχή ή Τρίτο, κάνει χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας, μία παγκόσμια, μη αποκλειστική χωρίς κόστος και για το σύνολο της διάρκειας των δικαιωμάτων επί αυτής άδεια υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι που προσδιορίζονται στο παρόν κείμενο.

Η άδεια αυτή δεν περιορίζει τις εξαιρέσεις στο δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα ή το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσης δεδομένων καθώς και οποιοδήποτε δικαίωμα επί της γεωχωρικής πληροφορίας τυχόν έχει η Δημόσια Αρχή ή Τρίτος εξαιτίας συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων.

Με την άδεια αυτή, οποιαδήποτε Δημόσια Αρχή ή Τρίτος επιτρέπεται

να πραγματοποιεί οποιαδήποτε από τις πράξεις που εμπίπτουν στις περιουσιακές εξουσίες (δικαιώματα) του αδειοδότη σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία, τα συγγενικά δικαιώματα και το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσεων δεδομένων, ιδίως:

- να εγγράφει, αναπαράγει, διανέμει και παρουσιάζει τη γεωχωρική πληροφορία στο κοινό,
- να διασκευάζει τη γεωχωρική πληροφορία με οποιονδήποτε τρόπο,
- να εκμεταλλεύεται τη γεωχωρική πληροφορία με οποιονδήποτε τρόπο, για παράδειγμα, με το να τη συνδυάζει με άλλη πληροφορία ή με το να την περιλαμβάνει σε ένα τελικό προϊόν ή υπηρεσία.

Στην περίπτωση που οποιοσδήποτε Τρίτος ή Δημόσια Αρχή προβεί σε οποιαδήποτε από τις ανωτέρω πράξεις, θα πρέπει:

1. να αναφέρει την πηγή από την οποία προήλθε η πληροφορία κάνοντας αναφορά στον Πάροχο της Πληροφορίας, όπως αυτός το προσδιορίζει, και όπου αυτό είναι εφικτό παρέχοντας τον υπερσύνδεσμο του σταθερού σημείου απόθεσης της παρούσης άδειας.

▪ Εάν ο Πάροχος της Πληροφορίας δεν προσδιορίζει επακριβώς τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί να γίνεται αναφορά σε αυτόν

ή

▪ εάν ο χρήστης της γεωχωρικής πληροφορίας πραγματοποιεί χρήση γεωχωρικής πληροφορίας που προέρχεται από παραπάνω από έναν Παρόχους Πληροφορίας

και

▪ η αναφορά στον Πάροχο της Πληροφορίας δεν είναι πρακτική, μπορεί να γίνεται χρήση της ακόλουθης αναφοράς:

“Το παρόν περιέχει δημόσια γεωχωρική πληροφορία που διέπεται από τους όρους της Ανοικτής Άδειας Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας (Έκδοση 1.0)”

2. να διασφαλίζει ότι η γεωχωρική πληροφορία δε χρησιμοποιείται κατά τέτοιο τρόπο που να υπονοεί ότι ο χρήστης της γεωχωρικής πληροφορίας ταυτίζεται με τον Πάροχο της Πληροφορίας ή η συγκεκριμένη χρήση υποστηρίζεται από τον Πάροχο της Πληροφορίας,

3. να διασφαλίζει ότι δεν παραπλανεί άλλους χρήστες της γεωχωρικής πληροφορίας ούτε δημιουργεί σύγχυση σε σχέση με την ίδια την πληροφορία ή την πηγή της,

4. να διασφαλίζει ότι η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας δεν παραβιάζει τη νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ρήτρες εμπιστευτικότητας ή οποιαδήποτε άλλη σχετική ρύθμιση.

Τα ανωτέρω συνιστούν ουσιώδεις όρους της παρούσης άδειας και η παράβαση τους προκαλεί την άμεση ανάκληση της παρούσης άδειας.

Πράξεις εκτός του πεδίου εφαρμογής της παρούσης άδειας

Η παρούσα άδεια δεν καλύπτει τη χρήση:

- δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενυπάρχουν στη γεωχωρική πληροφορία
- σημάτων ή άλλης διανοητικής ιδιοκτησίας που δεν αποτελεί γεωχωρική πληροφορία
- πληροφορία επί της οποίας υπάρχουν δικαιώματα Τρίτων τα οποία ο Πάροχος της Πληροφορίας δεν έχει το δικαίωμα να αδειοδοτήσει
- γεωχωρική πληροφορία που για λόγους εμπιστευτικότητας, δημόσιας ασφάλειας ή άλλους εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3882/2010

Δήλωση Περιορισμού Ευθύνης

Ο Πάροχος της Πληροφορίας ευθύνεται σε σχέση με την παρεχόμενη γεωχωρική πληροφορία μόνο στο βαθμό που προσδιορίζεται από τη σχετική νομοθεσία και δεν εγγυάται τη συνεχή παροχή της σχετικής πληροφορίας.

Δικαιοδοσία και αρμόδια δικαστήρια

Η άδεια αυτή διέπεται από το δίκαιο της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας, εκτός αν νόμος ορίζει διαφορετικά. Αρμόδια είναι τα δικαστήρια της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας.

Ορισμοί:

Αδειοδότης: ο πάροχος πληροφορίας που έχει τα απαραίτητα δικαιώματα και την αρμοδιότητα να παρέχει τη γεωχωρική πληροφορία

Γεωχωρικά Δεδομένα: οποιαδήποτε δεδομένα αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε συγκεκριμένη τοποθεσία ή γεωγραφική περιοχή

Γεωχωρική Πληροφορία: Περιλαμβάνει Γεωχωρικά Δεδομένα καθώς και Σύνολα Γεωχωρικών Δεδομένων και Μεταδεδομένων

Μεταδεδομένα: πληροφορίες οι οποίες περιγράφουν σύνολα γεωχωρικών δεδομένων και υπηρεσίες γεωχωρικών δεδομένων και καθιστούν δυνατή την εξεύρεση, την καταγραφή και τη χρήση τους.

Πάροχος Πληροφορίας: το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που παρέχει τη γεωχωρική πληροφορία υπό τους όρους της παρούσης άδειας

Σύνολο Γεωχωρικών Δεδομένων: αναγνωρίσιμη συλλογή γεωχωρικών δεδομένων.

Χρήση: οποιαδήποτε πράξη εμπίπτει στις οικονομικές εξουσίες του δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων ή του ιδιόρρυθμου δικαιώματος του δημιουργού βάσης δεδομένων.

Διαλειτουργικότητα και μελλοντικές εκδόσεις

Αυτή είναι η έκδοση 1.0 της Ανοικτής Άδειας Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας. Στην περίπτωση που εκδοθούν μεταγενέστερες εκδόσεις της παρούσης, ο Πάροχος μπορεί να επαναδειοδοτήσει τη γεωχωρική πληροφορία με την καινούργια έκδοση ή να εξακολουθήσει να την αδειοδοτεί με την παρούσα έκδοση. Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας ρυθμίζεται από τη συγκεκριμένη έκδοση της άδειας με την οποία αυτή παρέχεται στο χρήστη.

Η γεωχωρική πληροφορία που καλύπτεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα μπορεί να επαναδειοδοτηθεί περαιτέρω από το χρήστη με την Ανοικτή Άδεια Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας (Έκδοση 1.0) ή την Ελληνική έκδοση της άδειας Creative Commons 3.0 Αναφορά με ρητή αναφορά στη Δημόσια Αρχή από την οποία έχει προέλθει η Γεωχωρική Πληροφορία. Η γεωχωρική πληροφορία που καλύπτεται από το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσης δεδομένων μπορεί να επαναδειοδοτηθεί περαιτέρω με την Ανοικτή Άδεια Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας (Έκδοση 1.0) ή με την άδεια Open Data Commons Αναφορά με ρητή αναφορά στη Δημόσια Αρχή από την οποία έχει προέλθει η Γεωχωρική Πληροφορία.

Άδεια Β

Μη Εμπορική Άδεια Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας (Έκδοση 1.0)

Προοίμιο

Η γεωχωρική πληροφορία, όπως ορίζεται στη συνέχεια, παρέχεται υπό τους όρους της παρούσης άδειας (στο παρόν εφεξής καλουμένης “Άδεια”) στο σύνολο των Δημοσίων Αρχών και τρίτων, όπως αυτοί ορίζονται στη συνέχεια και σε συμφωνία με τους ορισμούς του Ν. 3882/2010, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η περαιτέρω χρήση και επαναχρησιμοποίηση αυτής της πληροφορίας.

Χρήση της Γεωχωρικής Πληροφορίας με τους όρους της παρούσης άδειας

Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας που προστατεύεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα και το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσεων δεδομένων είναι επιτρεπτή μόνο υπό τους όρους της παρούσης άδειας. Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας από οποιαδήποτε δημόσια αρχή ή τρίτο συνιστά αποδοχή των όρων χρήσης που ορίζονται με την παρούσα άδεια.

Ο Αδειοδότης παρέχει σε οποιονδήποτε, Δημόσια Αρχή ή Τρίτο, κάνει μη εμπορική χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας, μία παγκόσμια,μη αποκλειστική, χωρίς κόστος και για το σύνολο της διάρκειας των δικαιωμάτων επί αυτής άδεια υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι που προσδιορίζονται στο παρόν κείμενο.

Η άδεια αυτή δεν περιορίζει τις εξαιρέσεις στο δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα ή το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσης δεδομένων καθώς και οποιοδήποτε δικαίωμα επί της γεωχωρικής πληροφορίας τυχόν έχει η Δημόσια Αρχή ή Τρίτος εξαιτίας συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων.

Με την άδεια αυτή, οποιαδήποτε δημόσια αρχή ή τρίτος επιτρέπεται

να πραγματοποιεί οποιαδήποτε από τις πράξεις που εμπίπτουν στις περιουσιακές εξουσίες (δικαιώματα) του αδειοδότη σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία, τα συγγενικά δικαιώματα και το ιδιόρρυθμο δικαίωμα του δημιουργού βάσεων δεδομένων, εκτός από την εμπορική εκμετάλλευση του έργου, ιδίως:

- να εγγράφει, αναπαράγει, διανέμει και παρουσιάζει τη γεωχωρική πληροφορία στο κοινό,
- να διασκευάζει τη γεωχωρική πληροφορία με οποιονδήποτε τρόπο,
- να συνδυάζει τη γεωχωρική με άλλη πληροφορία

Δεν επιτρέπεται:

- να πραγματοποιείται καμία από τις ανωτέρω πράξεις με οποιονδήποτε τρόπο που μπορεί να έχει ως βασικό στόχο ή κατεύθυνση την εμπορική εκμετάλλευση της γεωχωρικής πληροφορίας

Στην περίπτωση που οποιοσδήποτε τρίτος ή δημόσια αρχή προβεί σε οποιαδήποτε από τις ανωτέρω πράξεις, θα πρέπει:

2. να αναφέρει την πηγή από την οποία προήλθε η πληροφορία κάνοντας αναφορά στον Πάροχο της Πληροφορίας, όπως αυτός το προσδιορίζει, και όπου αυτό είναι εφικτό παρέχοντας τον υπερσύνδεσμο του σταθερού σημείου απόθεσης της παρούσης άδειας.
- ▲ Εάν ο Πάροχος της Πληροφορίας δεν προσδιορίζει επακριβώς τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί να γίνεται αναφορά σε αυτόν

ή

- ▲ εάν ο χρήστης της γεωχωρικής πληροφορίας πραγματοποιεί χρήση γεωχωρικής πληροφορίας που προέρχεται από παραπάνω από έναν Παρόχους Πληροφορίας

και

- ▲ η αναφορά στον Πάροχο της Πληροφορίας δεν είναι πρακτική, μπορεί να γίνεται χρήση της ακόλουθης αναφοράς:

“Το παρόν περιέχει δημόσια γεωχωρική πληροφορία που διέπεται από τους όρους της Μη Εμπορικής Άδειας Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας v. 1.0”

5. να διασφαλίζει ότι η γεωχωρική πληροφορία δε χρησιμοποιείται κατά τέτοιο τρόπο που να υπονοεί ότι ο χρήστης της γεωχωρικής πληροφορίας ταυτίζεται με τον Πάροχο της Πληροφορίας ή η συγκεκριμένη χρήση υποστηρίζεται από τον Πάροχο της Πληροφορίας,
6. να διασφαλίζει ότι δεν παραπλανεί άλλους χρήστες της γεωχωρικής πληροφορίας ούτε δημιουργεί σύγχυση σε σχέση με την ίδια την πληροφορία ή την πηγή της,
7. να διασφαλίζει ότι η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας δεν παραβιάζει τη νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ρήτρες εμπιστευτικότητας ή οποιαδήποτε άλλη σχετική ρύθμιση.

Τα ανωτέρω συνιστούν ουσιώδεις όρους της παρούσης άδειας και η παράβαση τους προκαλεί την άμεση ανάκληση της παρούσης άδειας.

Πράξεις εκτός του πεδίου εφαρμογής της παρούσης άδειας

Η παρούσα άδεια δεν καλύπτει τη χρήση:

- δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενυπάρχουν στη γεωχωρική πληροφορία
- σημάτων ή άλλης διανοητικής ιδιοκτησίας που δεν αποτελεί γεωχωρική πληροφορία
- πληροφορία επί της οποίας υπάρχουν δικαιώματα τρίτων τα οποία ο Πάροχος της Πληροφορίας δεν έχει το δικαίωμα να αδειοδοτήσει
- γεωχωρική πληροφορία που για λόγους εμπιστευτικότητας, δημόσιας ασφάλειας ή άλλους εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3882/2010

Δήλωση Περιορισμού Ευθύνης

Ο Πάροχος της Πληροφορίας ευθύνεται σε σχέση με την παρεχόμενη γεωχωρική πληροφορία μόνο στο βαθμό που προσδιορίζεται από τη σχετική νομοθεσία και δεν εγγυάται τη συνεχή παροχή της σχετικής πληροφορίας.

Δικαιοδοσία και αρμόδια δικαστήρια

Η άδεια αυτή διέπεται από το δίκαιο της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας, εκτός αν νόμος ορίζει διαφορετικά. Αρμόδια είναι τα δικαστήρια της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας.

Ορισμοί:

Αδειοδότης: ο πάροχος πληροφορίας που έχει τα απαραίτητα δικαιώματα και την αρμοδιότητα να παρέχει τη γεωχωρική πληροφορία

Γεωχωρικά Δεδομένα: οποιαδήποτε δεδομένα αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε συγκεκριμένη τοποθεσία ή γεωγραφική περιοχή

Γεωχωρική Πληροφορία: Περιλαμβάνει Γεωχωρικών Δεδομένων, Συνόλων Γεωχωρικών Δεδομένων και Μεταδεδομένων

Μεταδεδομένα: πληροφορίες οι οποίες περιγράφουν σύνολα γεωχωρικών δεδομένων και υπηρεσίες γεωχωρικών δεδομένων και καθιστούν δυνατή την εξεύρεση, την καταγραφή και τη χρήση τους.

Πάροχος Πληροφορίας: το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που παρέχει τη γεωχωρική πληροφορία υπό τους όρους της παρούσας άδειας

Σύνολο Γεωχωρικών Δεδομένων: αναγνωρίσιμη συλλογή γεωχωρικών δεδομένων.

Χρήση: οποιαδήποτε πράξη εμπίπτει στις οικονομικές εξουσίες του δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων ή του ιδιόρρυθμου δικαιώματος του δημιουργού βάσης δεδομένων.

Διαλειτουργικότητα και μελλοντικές εκδόσεις

Αυτή είναι η έκδοση 1.0 της Μη Εμπορικής Άδειας Χρήσης Δημόσιας Γεωχωρικής Πληροφορίας. Στην περίπτωση που εκδοθούν μεταγενέστερες εκδόσεις της παρούσης, ο Πάροχος μπορεί να επαναδειοδοτήσει τη γεωχωρική πληροφορία με την καινούργια έκδοση ή να εξακολουθήσει να την αδειοδοτεί με την παρούσα έκδοση. Η χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας ρυθμίζεται από τη συγκεκριμένη έκδοση της άδειας με την οποία αυτή παρέχεται στο χρήστη.

Η γεωχωρική πληροφορία που καλύπτεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα μπορεί να επαναδειοδοτηθεί περαιτέρω από το χρήστη με την Ελληνική έκδοση της άδειας Creative Commons 3.0 Αναφορά Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή.

Πίνακας Γ

Οδηγίες για την κατάρτιση Εμπορικών Αδειών με τίμημα (Έκδοση 1.0)

Ο ΟΚΧΕ ενθαρρύνει τις δημόσιες αρχές να παρέχουν τη γεωχωρική πληροφορία προς περαιτέρω χρήση, επαναχρησιμοποίηση και διάθεση δωρεάν και χωρίς περιορισμούς ως προς την εμπορική της χρήση. Στην περίπτωση, ωστόσο, που η γεωχωρική πληροφορία διατίθεται προς περαιτέρω χρήση με κάποιο τίμημα, τόσο η Ανοιχτή Άδεια Γεωχωρικών Δεδομένων, όσο και η Μη Εμπορική Άδεια Γεωχωρικών Δεδομένων δεν είναι οι πλέον κατάλληλες. Για το λόγο αυτό καταρτίστηκε ο κατωτέρω πίνακας προκειμένου να βοηθήσει τις Δημόσιες Αρχές στη διαμόρφωση ή επιλογή των κατάλληλων όρων για τη διάθεση γεωχωρικής πληροφορίας με κάποιο τίμημα.

Οι κατωτέρω οδηγίες δεν αποτελούν υποκατάστατο της τελικής άδειας που θα πρέπει να διαμορφώνεται από τον κάθε φορέα σε σχέση με τις συγκεκριμένες ανάγκες της δημόσιας αρχής.

Όροι της Άδειας	Σκοπός του όρου	Προτεινόμενη Διατύπωση
<i>Εύρος αδειοδότησης</i>	Προσδιορίζονται τα δικαιώματα που αποκτά ο τελικός χρήστης. Στα πλαίσια του Ν. 3882/2010 και του Ν. 3448/2006, δεν επιβάλλονται όροι που επιφέρουν διακρίσεις μεταξύ όμοιων κατηγοριών περαιτέρω χρήσης.	[Η Δημόσια Αρχή] παρέχει στον [χρήστη] μία μη αποκλειστική άδεια για την πραγματοποίηση των σκοπών που προσδιορίζονται στην παρούσα άδεια και ειδικότερα του επιτρέπει να διενεργεί τις ακόλουθες πράξεις: 1... 2...
<i>Ορισμοί</i>	Προσδιορίζονται οι βασικές έννοιες των όρων που χρησιμοποιούνται στην άδεια. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται να δοθεί στη συμβατότητα με τους ορισμούς στη σχετική νομοθεσία.	
<i>Εγγύηση/ Αποποίηση Ευθύνης</i>	Προσδιορίζονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις του παρόχου της πληροφορίας (Δημόσια Αρχή) και τα όρια της ευθύνης του. Ειδικότερα: - εγγυήσεις ιδιοκτησίας επί της γεωχωρική πληροφορίας/ εκκαθάρισης δικαιωμάτων τρίτων - πληρότητα/ εγγυρότητα της πληροφορίας - επίπεδο υπηρεσιών Στους όρους αυτούς μπορούν να ενταχθούν και γενικότερες εγγυήσεις παροχής επιπέδου υπηρεσιών Προσοχή πρέπει να δοθεί στις υποχρεώσεις πληρότητας της πληροφορίας που παρέχεται από Δημόσιες Αρχές σύμφωνα με το Ν. 3979/2011 και τις αρμοδιότητες που προκύπτουν από τον καταστατικό οργανισμό της Δημόσιας Αρχής.	[Η Δημόσια Αρχή] εγγυάται στο χρήστη ότι έχει λάβει όλα τα προσήκοντα μέτρα προκειμένου να εκκαθαρίσει τα δικαιώματα τρίτων επί της παρεχόμενης πληροφορίας και έχει την αρμοδιότητα να προσφέρει την παρεχόμενη γεωχωρική πληροφορία. [Η Δημόσια Αρχή] εγγυάται την [ποιότητα/ εγκυρότητα] των παρεχομένων γεωχωρικών δεδομένων ή [Η Δημοσια Αρχή] δε φέρει ουδεμία ευθύνη για την [ποιότητα/ εγκυρότητα] των παρεχομένων γεωχωρικών πληροφοριών.

Όροι της Άδειας	Σκοπός του όρου	Προτεινόμενη Διατύπωση
Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα, Στατιστική Πληροφορία και άλλες περιοριστικές ρήτρες	Προσοχή στη διατήρηση των όρων της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις ειδικές διατάξεις που αφορούν στατιστική πληροφορία, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία συνοδεύεται από ρήτρες εμπιστευτικότητας ή άλλους περιοριστικούς όρους δημοσίας τάξεως	Ο χρήστης οφείλει να τηρεί τις διατάξεις του Νόμου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και όποιες άλλες διατάξεις που αφορούν στην προστασία εμπιστευτικής πληροφορίας
Εκχώρηση δικαιωμάτων και Υποαδειοδότηση	Για λόγους ελέγχου της εμπορικής χρήσης της γεωχωρικής πληροφορίας ,στις μη ανοιχτές άδειες περαιτέρω χρήσης, είναι σκόπιμο να ελέγχεται η υποαδειοδότηση και η χρήση υπερβολάβων κατά την εκτέλεση έργων που κάνουν χρήση της γεωχωρικής πληροφορίας.	Η άδεια για τη διενέργεια πράξεων που περιγράφονται στην παρούσα άδεια δεν μπορούν να εκχωρηθεί περαιτέρω σε τρίτα πρόσωπα πέραν των αρχικώς συμβαλλομένων ή να αποτελέσει αντικείμενο υποαδειοδότησης. Στην περίπτωση που ο αδειοδόχος κάνει χρήση τρίτων προσώπων, φυσικών ή νομικών, (εφεξής καλουμένων Υπεργολάβων) για την πραγματοποίηση πράξεων που επιτρέπονται στον αδειοδόχο από την παρούσα, θα πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις: <ul style="list-style-type: none"> - ο Υπεργολάβος θα πρέπει να καλύπτεται από τους ίδιους όρους όπως ο χρήστης της παρούσας άδειας - ο Υπεργολάβος δεν μπορεί να μεταφέρει δικαιώματα ή την άδεια σε τρίτα πρόσωπα - ο Υπεργολάβος δε θα έχει το δικαίωμα να διατηρεί την πληροφορία μετά τη λήξη της ισχύος της παρούσας άδειας
Αναφορά	Περιλαμβάνεται η αναφορά στην πηγή της πληροφορίας, τόσο ως προς τη δημόσια αρχή που την προσφέρει όσο και ως προς άλλα στοιχεία, όπως π.χ. το σταθερό σημείο απόθεσης αυτής ή άλλα στοιχεία που ο Πάροχος της Πληροφορίας θεωρεί απαραίτητα για την εκπλήρωση των όρων της παρεχόμενης άδειας.	Ο χρήστης θα πρέπει να πραγματοποιεί αναφορά στην πηγή της πληροφορίας [κατά τον τρόπο και στο χρόνο/ μέσο που ορίζει ο πάροχος της πληροφορίας]

Όροι της Άδειας	Σκοπός του όρου	Προτεινόμενη Διατύπωση
<i>Χρεώσεις</i>	Παρουσιάζονται με σαφήνεια το κόστος απόκτησης και ανανέωσης της άδειας με έμφαση τόσο στο ύψος του τιμήματος, όσο και στη μονάδα χρέωσης, το χρόνο αποπληρωμής, τους όρους και τον τρόπο καταβολής.	Ο χρήστης οφείλει να καταβάλλει το τίμημα για την απόκτηση της παρούσας άδειας όπως αυτό καθορίζεται στο [Παράρτημα] σύμφωνα με τα τυποποιημένα κόστη για την περαιτέρω χρήση του συγκεκριμένου είδους δημόσιας πληροφορίας [που έχουν εγκριθεί από την ΕΘΕΓ και αποτελούν μέρος της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας] και μπορούν να βρεθούν στο [Διαδικτυακό τόπο της Δημόσιας Αρχής]. Το σύνολο των πληρωμών θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε διάστημα [χ] ημερών από την ημερομηνία [ψ]. Θα πρέπει να καταβάλλεται [Φόρος Προστιθέμενης Αξίας] για το σύνολο των πληρωμών που πραγματοποιούνται σε σχέση με την παρούσα άδεια.
<i>Μεταβολές στο περιεχόμενο της Άδειας</i>	Για λόγους ασφάλειας δικαίου, αλλαγές στους όρους των αδειών δεν πρέπει να πραγματοποιούνται μονομερώς, αλλά να γνωστοποιούνται και να γίνονται αποδεκτοί από όλα τα μέρη.	Οποιοσδήποτε αλλαγές στους όρους της παρούσης άδειας μπορούν να γίνουν μόνο με τη σύμφωνη γνώμη των μερών που θα πρέπει να δοθεί με τον ίδιο τρόπο όπως κατά την αρχική σύναψη της συμφωνίας μεταξύ των μερών.
<i>Διάρκεια</i>	Προσδιορίζεται ο χρόνος διάρκειας της άδειας. Οι μη ανοιχτές άδειες έχουν, συνήθως, συγκεκριμένο χρόνο διάρκειας. Αυτός μπορεί να περιλαμβάνει έναν αρχικό χρόνο μετά την παρέλευση του οποίου πραγματοποιείται η αυτόματη ανανέωση της άδειας. Στην περίπτωση μη ανανέωσης της άδειας, θα πρέπει να προηγείται γνωστοποίηση στα μέρη και μια διαδικασία για τον τερματισμό της άδειας.	Η παρούσα άδεια θα παραμείνει σε ισχύ για χρονικό διάστημα [χ] μετά την ημερομηνία αποδοχής της παρούσης άδειας. Μετά το διάστημα αυτό, η άδεια ανανεώνεται αυτομάτως, εκτός αν οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη γνωστοποιήσει τον αντισυμβαλλόμενο [ψ] ημέρες πριν από την επερχόμενη ημερομηνία λήξης της άδειας με [ζ] τρόπο.
<i>Τερματισμός και ρήτρες</i>	Ο τερματισμός της άδειας μπορεί να επέρθει ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του χρόνου διάρκειας της άδειας ή της μη τήρησης των όρων της άδειας με υπαιτιότητα οποιουδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη. Συνίσταται να υπάρχει συγκεκριμένη	Κάθε ένα εκ των συμβαλλομένων μερών διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την άδεια, εφόσον υφίσταται παράβαση των όρων της παρούσης άδειας και αυτή δεν έχει αρθεί ύστερα από [χ] ημέρες από την γνωστοποίηση της παράβασης από το θιγόμενο αντισυμβαλλόμενο.

Όροι της Άδειας	Σκοπός του όρου	Προτεινόμενη Διατύπωση
	διαδικασία για τον τερματισμό της άδειας και να παρέχεται η δυνατότητα στον αντισυμβαλλόμενο που παραβιάζει όρους της άδειας να άρει τις παραβάσεις και να επιτρέψει τη συνέχιση της λειτουργίας της άδειας.	
<i>Δικαιοδοσία και Αρμόδια Δικαστήρια</i>	Προσδιορίζονται η δικαιοδοσία και τα αρμόδια δικαστήρια για την επίλυση διαφορών σε σχέση με το αντικείμενο της άδειας.	Η άδεια αυτή διέπεται από το δίκαιο της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας, εκτός αν νόμος ορίζει διαφορετικά. Αρμόδια είναι τα δικαστήρια της έδρας του Παρόχου της Πληροφορίας.

Σημείωμα Α

Συνοδευτικό Κείμενο για Διάθεση Γεωχωρικών Δεδομένων μέσω Διαδικτυακών Υπηρεσιών

Το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του παρόντος [Δικτυακού Τόπου] περιλαμβάνουν τη διάθεση Γεωχωρικής Πληροφορίας η οποία διατίθεται στον τελικό χρήστη με τους όρους της [Όνομα Άδειας] [Αριθμός Έκδοσης Άδειας] [URL]. Η χρήση της υπηρεσίας συνιστά αποδοχή των όρων της παραπάνω άδειας. Ο [Πάροχος Πληροφορίας] δε φέρει καμία ευθύνη από την περαιτέρω χρήση της Γεωχωρικής Πληροφορίας από τον αποδέκτη της παραπάνω άδειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Πηγές Αναφοράς-Σχετική Βιβλιογραφία

1. ACIL Tasman (2008), The value of spatial information: The impact of modern spatial information technologies on the Australian economy. Report prepared for the CRC for Spatial Information and ANZLIC, Australia, the Spatial Information Council.
2. ACIL Tasman (2009), Spatial information in the New Zealand economy. Realising productivity gains. Prepared for Land Information New Zealand, Department of Conservation, Ministry of Economic Development.
3. Álvarez Capón (2010), Catastro, políticas públicas y actividad económica.
4. Australian Government, Department of Finance and Deregulation (2009), Engage: Getting on with Government 2.0, The Government 2.0 Taskforce Report (The “Gruen report”). Chapter 5: Managing public sector information (PSI) as a national resource.
5. BETA University of Strasbourg (2011), The reuse of PSI – An economic optimal pricing model. Agence du patrimoine immatériel de l'État.
6. Butler, D. (2009), Data sharing: the next generation. Nature 446 (7131), Cabinet Office, United Kingdom.
7. Castelein, W. T., A. Bregt and Y. Pluijmers (2010), The economic value of the Dutch geo-information sector, International Journal of Spatial Data Infrastructures Research, Vol. 5, pp. 58-76.
8. Cook J. S. (2010), Economic issues in funding and supplying public sector information.
9. Corbin C. (2007), Public Sector Information–Financial impact of the PSI Directive: Pricing and Charging.
10. Corbin C. (2010), Public Sector Information: Economic Indicators & Economic case study on charging models.
11. Dutch Ministry of the Interior and Kingdom relations (2000), Towards optimum availability of public sector information, The Hague.
12. Dutch Ministry of the Interior and Kingdom relations (2001), Prosperity effects of different pricing models for PSI, The Hague.E
13. Economic Development and Infrastructure Committee (2009), Inquiry into improving access to Victorian Public Sector Information and Data, Final Report June 2009, Parliament of Victoria, Melbourne, Australia.
14. ePSIplatform Topic Report No. 1 (2009), Good Practice in promoting PSI re-use: The OPSI brand.
15. ePSIplatform Topic Report No. 2 (2009), Good Practice in promoting PSI re-use: The IFTS brand.

16. ePSIplatform Topic Report No. 3 (2009), EC Communication on the PSI re-use Directive: PSI re-use stakeholder reaction.
17. ePSIplatform Topic Report No. 4 (2009), PSI in the Cultural Sector.
18. ePSIplatform Topic Report No. 5 (2010), Momentum building for open government data in Norway.
19. ePSIplatform Topic Report No. 6 (2010), State of Play: PSI Re-use in Slovenia.
20. ePSIplatform Topic Report No. 7 (2010), Linked Data and Government.
21. ePSIplatform Topic Report No.10 (2010), PSI Re-use in France: Overview and Recent Developments.
22. ePSIplatform Topic Report No. 12 (2010), Open data in Finland-bottom up and middle out, but not yet from top down.
23. ePSIplatform Topic Report 13 (2010), State of Play: PSI Re-use in Australia.
24. ePSIplatform Topic Report 14 (2010), State of Play: PSI Re-use in Spain-Aporta Project.
25. ePSIplatform Topic Report 15 (2010), New Zealand moves to embrace PSI Re-use and Open data.
26. ePSIplatform Topic Report No 16: INSPIREd by Openness: The case of the implementation of Directive 2007/2/EC in Greece as a general model for open data regulation within the context of Public Sector Information.
27. ePSIplatform Topic Report no. 17 (2010), State of Play: PSI in the Netherlands.
28. ePSIplatform Topic report no 18 (2010), The rise of the App: a PSI opportunity?
29. ePSIplatform Topic Report No. 20 (2010), Public Sector Information Reuse in Denmark.
30. ePSIplatform Topic Report No 22 (2011), Simplifying PSI re-use in the United Kingdom: the UK Government Licensing Framework and the Open Government Licence.
31. ePSIplatform Topic Report No: 25 (2011), State of Play: Public Sector Information in the United States.
32. ePSIplatform Topic Report No: 26 (2011), Opening up government data: making the case.
33. European Commission (2001), Directive 2001/29/EC, European Parliament and Council directive.
34. European Commission (2001), eEurope 2002: Creating an EU Framework for the exploitation of Public Sector Information, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.
35. European Commission (2003), Directive 2003/98/EC, European Parliament and Council directive of 17 November on the reuse of Public Sector Information.
36. European Commission (2004), Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council establishing a multiannual Community programme to make digital content in Europe more accessible, usable and exploitable, Brussels.

37. European Commission (2009), Re-use of Public Sector Information–Review of Directive 2003/98/EC, COM(2009) 212 final and SEC(2009) 597.
38. European Commission (2010), A Digital Agenda for Europe, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM(2010)245 final, 19 May 2010.
39. European Commission (2011), Results of the online consultation of stakeholders "Review of the PSI Directive", 67 pp..
40. European Commission (2011), POPSIS-Pricing of Public Sector Information Study, Summary Report, October 2011.
41. Ελληνική Δημοκρατία, Βουλή των Ελλήνων (2006), Νόμος 3448/2006: Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*, ΦΕΚ 57^Α/15.3.2006.
42. Ελληνική Δημοκρατία, Βουλή των Ελλήνων (2010), Νόμος 3882/2010: Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών–Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α'). *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*, ΦΕΚ 166^Α/22.10.2010.
43. Ελληνική Δημοκρατία, Βουλή των Ελλήνων (2011), Νόμος 3979/2011 Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις, *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*, ΦΕΚ 138^Α/16.6.2011.
44. Fornefeld, M. (2009), The value to industry of PSI: The business sector perspective, Chapter 4, in National Academy of Sciences.
45. Fitzgerald, B. (Ed.) (2010), Access to public sector information: law, technology & policy, Volume 1 and Volume 2, Sydney University Press, Sydney, Australia; also available at: <http://eprints.qut.edu.au/34085/>
46. Fornefeld, M. (2011), INSPIRE & Open Data. Activator for the European PSI Market? presentation at "Open data: apps for everyone? Opportunities and challenges in the re- use of public sector information", Berlin 18 February.
47. Gellman, R. (2004), The foundations of United States government information dissemination policy, in Aichholzer G. and H. Burkert (Ed.), *Public Sector Information in the Digital Age: Between Markets, Public Management and Citizen's Rights*, Cheltenham UK: Edward Elgar.
48. HMSO (Her Majesty's Stationery Office) (2004), Guide to Best Practice on Re-use of Public Sector Information.
49. HELM Group (2006), Measuring European Public Sector Information Resources, the Director General for the Information Society, European Commission.
50. Houghton, J. and P. Sheehan (2009), Estimating the Potential Impacts of Open Access to Research Findings, *Economic Analysis & Policy*, Vol. 39 No. 1, March, pp. 127-142.
51. Joffe B. (2005), Ten Ways to Support GIS Without Selling Data, *URISA Journal* 16 (2).

52. Koski, H. (2011), Does marginal cost pricing of public sector information spur firm growth?, ETLA Discussion Papers no. 1260.
53. Kadaster International (2011), Abroad: Periodical Newsletter of Kadaster International December 2011.
54. Lind, M. (2008), Addresses as an infrastructure component: Danish experiences. National Survey and Cadastre Denmark.
55. Lind, M. (2010), The value of Danish address data: Social benefits from the 2002 agreement on procuring address data etc. free of charge. Danish Enterprise and Construction Authority.
56. MEPSIR (Measuring European Public Sector Information Resources) (2006), Final report of study on exploitation of public sector information—benchmarking of EU framework conditions, Executive summary and Final report Part 1 and Part 2.
57. MICUS Management Consulting GmbH (2008), Assessment of the Re-use of Public Sector Information (PSI) in the Geographical Information, Meteorological Information and Legal Information Sectors, Dusseldorf, Germany.
58. MICUS Management Consulting GmbH (2010), European legislation as a driver for German geobusiness, accessed at: http://www.micus.de/51a_GeoBusiness_en.html
59. Nebert, D. (2005), The SDI Cookbook, accessed at: http://www.gsdi docs.org/GSDIWiki/index.php/Main_Page
60. Nilsen, K. (2007), Economic Theory as it Applies To Statistics Canada: A Review of the Literature, PhD, University of Toronto.
61. Nilsen, K. (2010), Economic theory as it applies to public sector information, *Annual Review of Information Science and Technology*, Vol. 44, Chapter 10, pp. 419-489.
62. OECD, Working Party on the Information Economy (Directorate for Science Technology and Industry) (2006), *Digital Broadband Content: Public Sector Information and Content*, Technical report.
63. OECD (2008), OECD Recommendation of the Council for enhanced access and more effective use of Public Sector Information, C(2008)36
64. Office of Fair Trading (OFT) (2006), The Commercial Use of Public Information, Annexe G: Economic value and detriment analysis.
65. Office of Management and Budget (2009), Open Government Directive, Executive Office of the President, 8 December.
66. Pénin et.al (2011), La valorisation des informations du secteur public (ISP): un modèle économique de tarification optimal.
67. Pettifer, R. E. W. (2008), Towards a Stronger European Market in Applied Meteorology, *Meteorological Appl.*, Vol 15.
68. Pettifer, R. E. W. (2009), PSI in European Meteorology – an unfulfilled potential.
69. PIRA International Ltd., University of East Anglia, and KnowledgeView Ltd. (2000), Commercial Exploitation of Europe's Public Sector Information, European Commission, Directorate General for the Information Society.

70. Pollock, R. et al (2008), Models of public sector information provision via trading funds. Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform, United Kingdom.
71. Pollock, R. (2009), The economics of Public Sector Information. University of Cambridge, 2 December 2008, subsequently published as Cambridge Working Papers in Economics 0920, Faculty of Economics, University of Cambridge.
72. Pollock, R. (2011a), Welfare gains from opening up Public Sector Information in the UK, University of Cambridge, undated, accessed 1 March 2011, available at: http://rufuspollock.org/economics/papers/psi_openness_gains.pdf
73. Pollock, R. (2011b), "Funding options for Trading Funds and other PSI holders", undated, accessed 1 March 2011, at <http://rufuspollock.org/economics/papers/psi-funding-options/> via <http://rufuspollock.org/economics/>
74. Robinson, D., (Ed.) (2008), Government data and the invisible hand. Yale Journal of Law and Technology, 11, 160.
75. CapGemini, CS Transform (2009): RSO-Benchlearning Study on impact measurement of eGovernment.
76. Ravi Bedrijvenplatform (2000), Economic effects of low entry accessibility to public sector information. Economische effecten van laagdrempelige beschikbaarstelling van overheidsinformatie, Amersfoort: Ravi.
77. Sears, G. (2001), Canadian Geospatial Data Policy Study Prepared for GeoConnections, KPMG Consulting Inc.
78. Stanley, F. (2010), Rationale for access to public sector information, Chapter 12 in B. Fitzgerald (Ed.), 2010.
79. Stiglitz, J. E. (1999), Knowledge as a Global Public Good, Washington: World Bank.
80. te Velde, R. (2009), Public Sector Information: Why Bother?, in: Uhler, P. (2009), The Socioeconomic Effects of Public Sector Information on Digital Networks: Toward a Better Understanding of Different Access and Reuse Policies: Workshop Summary, pp. 25-28.
81. UK-Location Council, (2011), Annual Report 2010-2011.
82. Vickery, G. (2011), Review of recent studies on PSI re-use and related market developments, Report for the European Commission, 41 pp.
83. Weiss, P. (2003), Conflicting International Public Sector Information Policies and their Effects on the Public Domain and the Economy,, in Esanu, J. M. and P. F. Uhler, Role of Scientific and Technical Data and Information in the Public Domain, Proceedings of a Symposium, Board on International Scientific Organizations, Washington: National Academies Press.